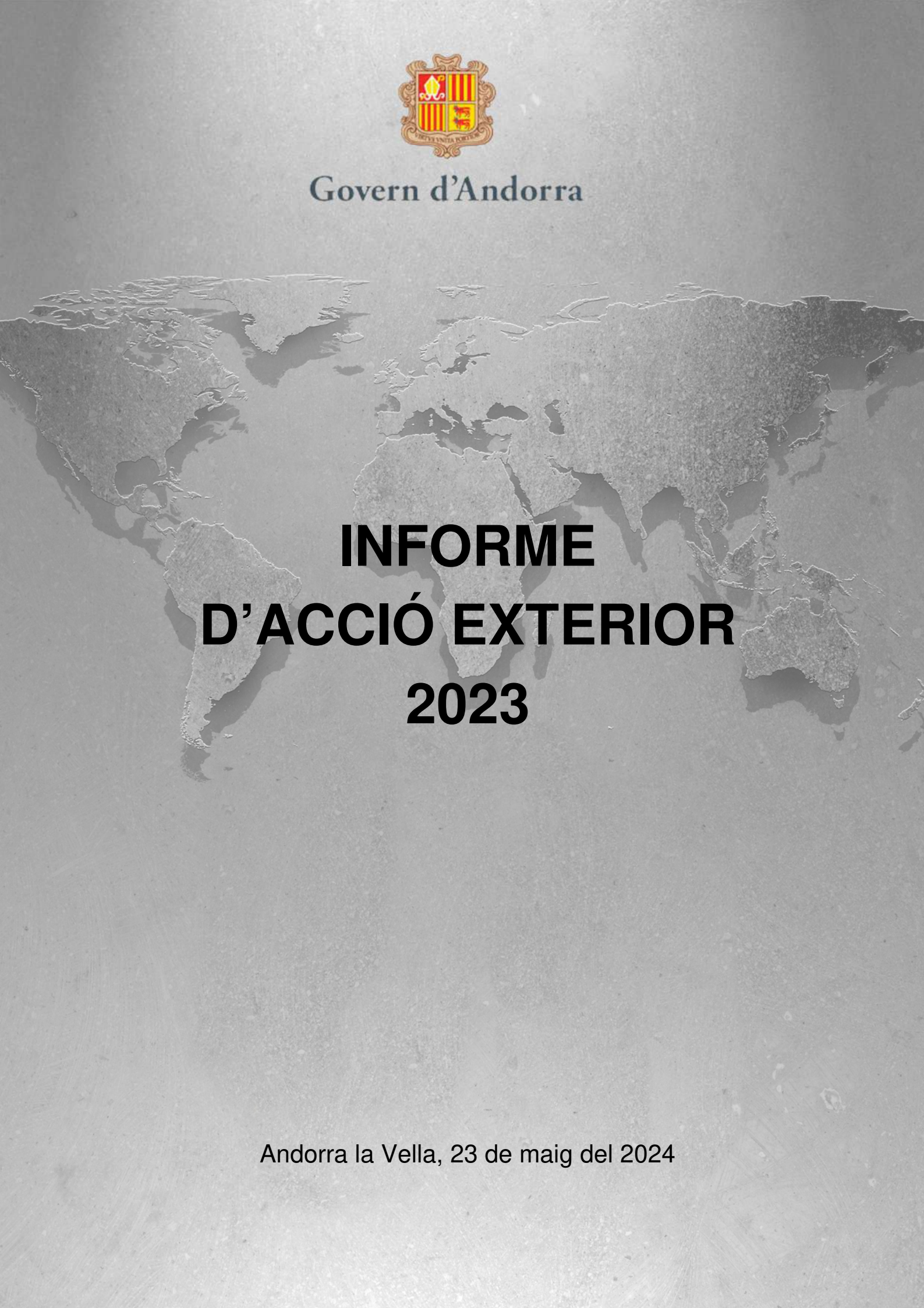

Govern d'Andorra

A faint, textured world map is visible in the background of the page, centered behind the title text.

INFORME D'ACCIÓ EXTERIOR 2023

Andorra la Vella, 23 de maig del 2024

ÍNDEX

Introducció	5
Recursos del Ministeri	7
Organigrama	7
Competències de les estructures internes del Ministeri	7
Gestió comptable i pressupostària	8
Full de ruta 2023-2027	11
Prioritats generals.....	11
Objectius.....	11
Objectius assolits el 2023.....	17
Reforçament de la diplomàcia bilateral	17
L'entorn de proximitat	17
Espanya i França	22
Estats membres de la Unió Europea	24
Santa Seu, petits estats europeus i altres estats d'Europa.....	27
Estats membres de l'OIF i de les cimeres iberoamericanes	29
Relació amb les grans potències mundials.....	31
Relació amb els països asiàtics	32
Establiment de relacions diplomàtiques.....	34
Establiment de programes de mobilitat per a joves	34
Estructuració de la representació exterior.....	35
Reforçament de la presència i la influència en l'àmbit multilateral	36
La força de la relació multilateral	36
Accions prioritzades.....	39
Coordinació amb els altres ministeris	51
Respecte dels compromisos internacionals adquirits per Andorra	54
Informes i avaluacions	54
Implementació del Pla estratègic relatiu als ODS	56
La cooperació al desenvolupament	59
La solidaritat d'Andorra	60
La guerra a Ucraïna	63
Consolidació del Ministeri d'Afers Exteriors com a impulsor i coordinador de les relacions internacionals	64
Unitat de la política exterior d'Andorra.....	64

Rol del Ministeri en els afers jurídics internacionals del Govern	64
Reforçament de l'estructura del Ministeri.....	71
Atenció consular	73
Comunicació	73
<u>Annexos</u>	76
Ambaixadors d'Andorra	76
Grups de treball en els quals participa el Ministeri d'Afers Exteriors....	78
Agenda de reunions i visites de les ministres d'Afers Exteriors.....	79

Introducció

L'any 2023 ha estat marcat per la celebració del 30è aniversari de la creació del Ministeri d'Afers Exteriors. En aquests trenta anys de presència oficial d'Andorra al món, a través del Ministeri, s'han anat consolidant les relacions amb els estats del nostre entorn i hem guanyat en visibilitat i credibilitat en molts altres, així com en l'escenari internacional.

Aquest aniversari s'ha commemorat en una situació mundial més convulsa que mai. L'exacerbació de crisis i conflictes internacionals, com la persistència de la guerra d'agressió de Rússia contra Ucraïna i els atacs de Hamas a la Franja de Gaza amb la

violència de la resposta d'Israel, no han deixat indiferent el nostre país, caracteritzat per segles de pau. La neutralitat històrica d'Andorra no ha resistit la prova de la terrible actualitat. Hem hagut de prendre posicions fermes i de reinventar nous *modus operandi*. Hem pres clarament posició contra els agressors, mirant d'alinejar-nos amb la Unió Europea, i adoptant el règim de sancions votat per aquest organisme. La fluïdesa del diàleg amb els estats membres de la Unió ha estat clau per garantir el seu suport a l'Acord d'associació, la negociació del qual, portada per la Secretaria d'Estat per a les Relacions amb la Unió Europea amb el suport indispensable de la nostra Ambaixada a Brussel·les, va finalitzar al desembre d'aquest any de transició.

Un any de transició entre dos ministres: després de les eleccions generals de l'abril, vaig tenir l'honor d'agafar el relleu de la ministra Maria Ubach Font, apostant alhora per la continuïtat i l'aprofundiment.

El nou full de ruta del Ministeri d'Afers Exteriors adoptat en la reunió d'ambaixadors i comandaments de l'11 de setembre del 2023 va consolidar els eixos centrals d'una política exterior definida en un esborrany d'estratègia treballada de manera participativa durant el mandat anterior.

El primer eix d'aquesta política consisteix a reforçar les **relacions bilaterals** en una lògica de cercles concèntrics que tenen al centre la cooperació amb els estats veïns, i, en particular, l'estructuració i l'enfortiment del diàleg transfronterer amb Occitània i Catalunya. Moments clau d'aquest diàleg 2023 han estat la primera cimera entre el cap de Govern, Xavier Espot, i el president de la Generalitat de Catalunya, Pere Aragonès, el 5 de setembre, així com el IXè Diàleg transfronterer amb Occitània, presidit pel prefecte Pierre-André Durand el 13 de juliol.

Les bones relacions amb els estats membres de la UE van quedar plasmades en la participació activa del cap de Govern en les dos reunions de la Comunitat Política Europea (CPE) celebrades a Chisinau (Moldàvia) i Granada (Espanya) al juny i a l'octubre. Ens hem esforçat també a cultivar la relació amb altres estats importants per a Andorra, i hem rebut les visites del cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat de la Santa Seu; del primer ministre de Liechtenstein, Daniel Risch, i del ministre d'Estat del Principat de Mònaco.

També hem rebut múltiples visites d'alts representants governamentals i d'ambaixadors, entre altres del Regne Unit, els Estats Units, la Xina, o l'Índia, país amb el qual hem iniciat consultes polítiques.

El segon eix de la política exterior andorrana consisteix a refermar la presència del nostre Estat en l'**àmbit multilateral** i donar-li més visibilitat. Hem rebut diverses visites d'alt nivell que han certificat la bona tasca duta a terme pels nostres diplomàtics i altres experts que representen Andorra en aquestes organitzacions: la de la directora general de la Unesco, la del director general de l'Organització Mundial de les Duanes (OMD) o la de les representants especials del secretari general de les Nacions Unides per als infants en els conflictes armats i contra la violència envers els infants en són uns exemples. Els seus informes han posat de manifest la nostra exemplaritat en la protecció de la infància, àmbit prioritari en la nostra cooperació internacional, com ho són també la promoció de la dona i la igualtat de gènere. En aquest àmbit, i per primera vegada, el Govern, a proposta del Ministeri d'Afers Exteriors, ha decidit presentar la candidatura d'una experta, la Sra. Jelena Pià Comella, al Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació envers la Dona (CEDAW). Hem continuat advocant per la implementació dels disset Objectius per al desenvolupament sostenible (ODS): la meua participació en el Fòrum d'alt nivell de les Nacions Unides al juliol va permetre preparar la del cap de Govern a la Cimera dels ODS al setembre. La lluita contra el canvi climàtic i, en concret, contra els seus efectes en les zones particularment vulnerables de muntanya ha centrat tota la nostra atenció a la COP28 celebrada a Dubai (Emirats Àrabs Units).

El tercer eix del nostre full de ruta com a Ministeri consisteix a reforçar les nostres competències transversals en **dret internacional** per esdevenir una referència al si del Govern. Ens hem esmerçat a tractar en terminis cada vegada més curts els dubtes jurídics plantejats gràcies al monitoratge d'aquestes consultes.

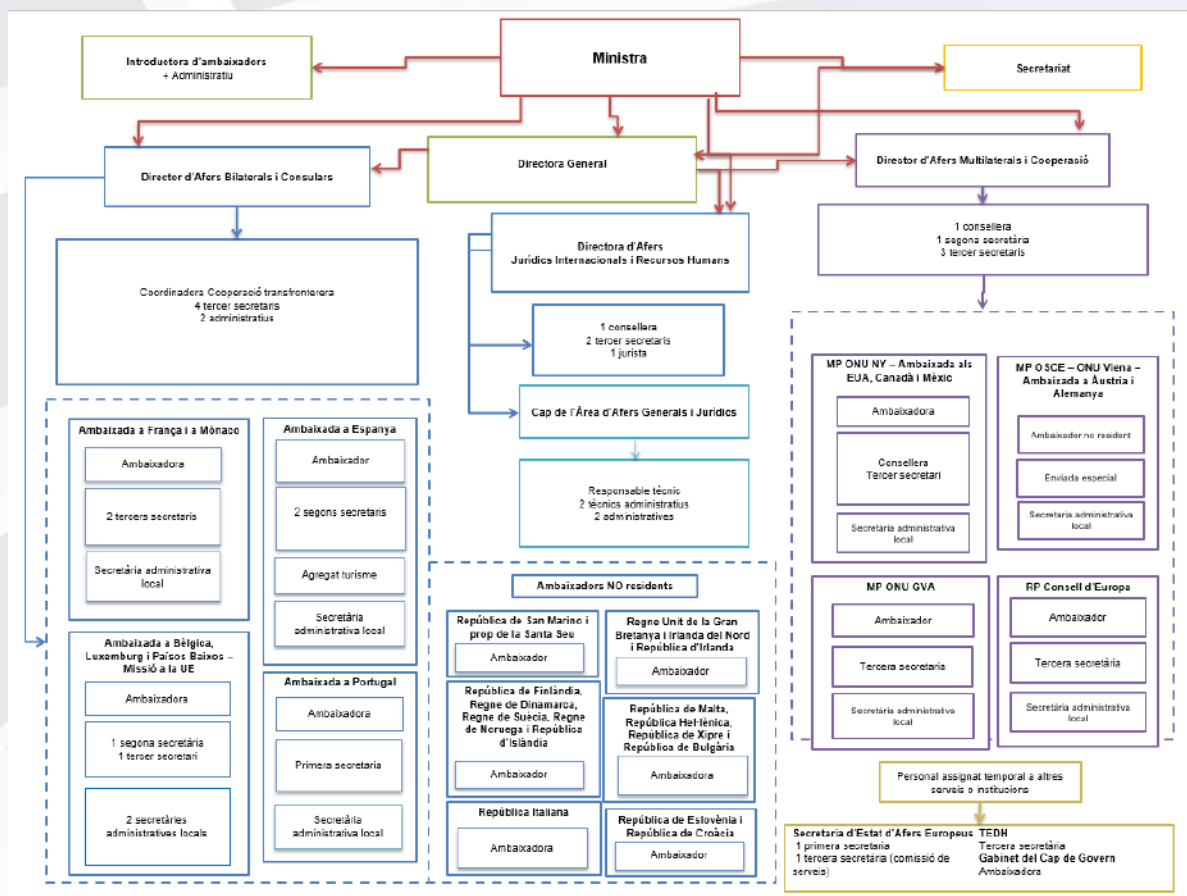
Aquest esforç per facilitar els tràmits també ha estat present en el tractament diari dels **afers consulars**, que prova de donar el millor servei possible a tots i cadascun dels andorrans i les andorranes a l'estranger.

Per declinar aquest ambiciós full de ruta, ha estat indispensable la dedicació d'un equip modest però eficaç de professionals, encapçalat per primera vegada per una directora general, tal com preveu la Llei del servei d'acció exterior i de la carrera diplomàtica, aprovada el 2019, en una voluntat d'estructurar cada vegada més i millor el Ministeri. Vull retre un merescut homenatge a aquest equip, tant als serveis centrals com en les nostres vuit missions diplomàtiques. Sense els seus esforços, sense la seva implicació, les nombroses accions que conté aquest informe no haurien estat possibles.

Imma Tor Faus
Ministra d'Afers Exteriors

Recursos del Ministeri

Organigrama

Competències de les estructures internes del Ministeri

El Ministeri d'Afers Exteriors assumeix les competències pròpies dels afers exteriors: bilaterals, consulars, multilaterals i de cooperació al desenvolupament.

El 7 de juny del 2023, el Govern va aprovar, amb la voluntat ferma de continuar creixent i desenvolupant les funcions de representació de l'Estat i d'execució de la política exterior d'Andorra, a proposta de la ministra, Imma Tor, la nova estructuració del Ministeri d'Afers Exteriors.

Es nomena una directora general, que assumeix la gestió i direcció del Ministeri d'Afers Exteriors en la seva globalitat, és a dir, supervisa i coordina els serveis centrals i les missions diplomàtiques, i exerceix les mateixes competències que les dels ambaixadors caps de missió en el si de les ambaixades. Alhora, es manté la figura de l'introducció d'ambaixadors.

A més, en la nova estructura, es projecta la creació de noves àrees, sota cada departament, per ajudar a organitzar i gestionar de manera més eficient les responsabilitats i tasques específiques en cada àmbit, especialment en dossiers prioritaris com la cooperació transfronterera, la cooperació al desenvolupament i la coordinació de les Nacions Unides. La implementació de la totalitat de l'organigrama es podrà fer efectiva una vegada adoptats els reglaments de la carrera diplomàtica i de compensacions.

- Direcció General
- Introducció d'ambaixadors
- Departament d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans
 - Àrea d'Afers Generals i Jurídics
- Departament d'Afers Bilaterals i Consulars
 - Àrea de Cooperació Transfronterera
 - Àrea d'Afers Consulars
- Departament d'Afers Multilaterals i Cooperació
 - Àrea de les Nacions Unides
 - Àrea de Cooperació Multilateral i al Desenvolupament

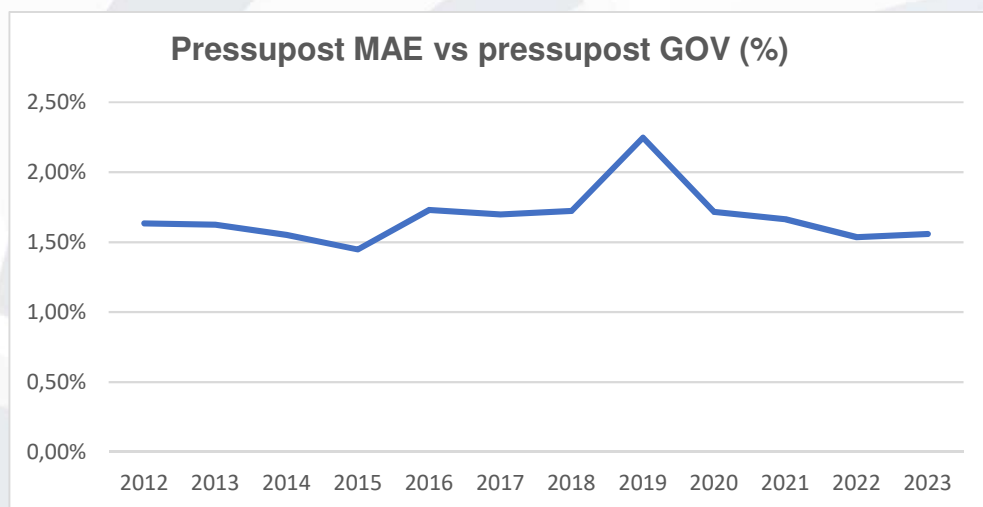
En aquest sentit, es publicà al BOPA núm. 76, any 2023 (14 de juny del 2023), el Decret 276/2023, d'estructuració del Ministeri d'Afers Exteriors.

Gestió comptable i pressupostària

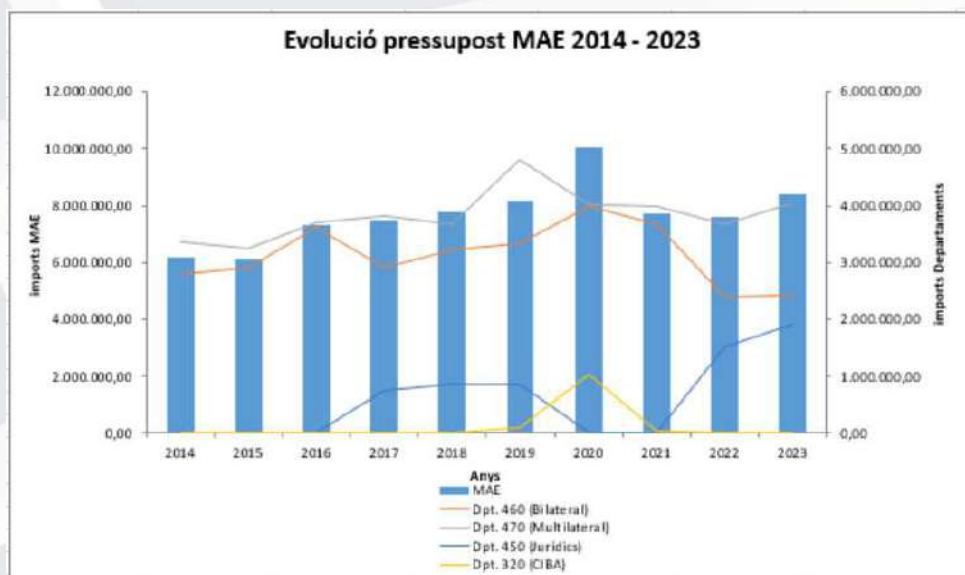
El pressupost per a l'exercici del 2023 del Govern és el següent (les dades inclouen actius i passius financers):

Ministeri	Pressupost
Cap de Govern	18.387.777,07
Ministeri de Presidència, Economia i Empresa	26.846.715,82
Ministeri de Finances i Portaveu	103.554.169,68
Ministeri d'Afers Exteriors	8.383.867,89
Ministeri de Justícia i Interior	48.546.753,90
Ministeri de Turisme i Telecomunicacions	19.682.406,52
Ministeri de Territori i Habitatge	57.344.980,98
Ministeri d'Afers Socials, Joventut, i Igualtat	39.019.303,91
Ministeri Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat	26.257.082,16
Ministeri de Salut	98.341.569,45
Ministeri d'Educació i Ensenyament Sup.	75.079.264,75
Ministeri de Cultura i Esports	18.349.806,14
Ministeri d'Administracions Públiques i Part. Ciutadana	32.146.718,82
TOTAL	571.940.417,09

Les dades del pressupost del Govern d'Andorra del 2023 evidencien un any més que el pressupost del Ministeri d'Afers Exteriors és el pressupost més reduït de l'Administració, si bé els compromisos internacionals assumits per l'Estat van en augment. L'any 2023, el pressupost del Ministeri d'Afers Exteriors no arriba al 2% del pressupost global de l'Estat:

El gràfic següent mostra l'evolució del pressupost de cada departament del Ministeri d'Afers Exteriors, tenint en compte que per a l'any 2022 ja desapareix el Departament 320 dotat per respondre a l'organització de la Cimera iberoamericana:

Si bé les magnituds expressades anteriorment mostren un pressupost molt reduït respecte al conjunt de l'Administració, la gestió d'aquest pressupost no està proporcionalment relacionada amb aquestes magnituds. En efecte, el Servei de Comptabilitat del Ministeri d'Afers Exteriors és responsable de la gestió pressupostària dels tres departaments dels serveis centrals i de les vuit missions diplomàtiques existents. Endemés, i a diferència de la resta de ministeris existents, s'encarrega també de la gestió del capítol 1 (Despeses de personal per a les contractacions locals) i exerceix com a Central de factures. Per tot plegat, el Ministeri d'Afers Exteriors gestiona un nombre molt important de moviments de crèdit i de factures, tal com es detalla tot seguit, fet que representa una mitjana de dotze factures per dia laboral. Aquest volum de factures representa pràcticament el 10% de totes les factures del Govern.

Departaments	Moviments de crèdits del 2023	Factures del 2023
Bilateral	1.847	1.417
Multilateral	1.595	1.139
Jurídics i RRHH	313	440
Total	3.755	2.996

Full de ruta 2023-2027

Enguany, en iniciar una nova legislatura, la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, ha proposat al Govern el full de ruta adjunt que ha d'orientar l'acció global en matèria de política exterior tant del Ministeri d'Afers Exteriors com del conjunt del Govern, per respondre així al principi de la unitat de l'acció exterior.

Aquest full de ruta, ambiciós, inclou les línies directrius que el Ministeri d'Afers Exteriors ha de desenvolupar en els quatre anys vinents amb els objectius d'incrementar la presència d'Andorra a escala internacional i reforçar l'atenció al ciutadà, alhora que vol consolidar l'estructura i funcionament intern del Ministeri.

Prioritats generals

- La defensa de la sobirania, la independència i la identitat andorranes.
- El compromís amb la pau i la seguretat.
- El respecte de l'estat de dret i la legalitat internacional.
- La defensa de la democràcia, els drets humans i, en particular, la igualtat de gènere.
- El benestar econòmic i social, la lluita contra les desigualtats.
- El desenvolupament sostenible.
- La protecció del medi ambient i l'acció climàtica.
- La voluntat de diversificació econòmica.
- La innovació i transformació digital de les institucions i de la societat, amb un compromís d'atenció i vigilància a les oportunitats i amenaces, i a la inclusivitat.

Aquestes prioritats figuren en la Constitució, que recorda el compromís del poble andorrà de mantenir i enfortir unes relacions harmòniques d'Andorra amb la resta del món, i especialment amb els països veïns, sobre la base del respecte mutu, de la convivència i de la pau, i també la voluntat d'aportar a totes les causes comunes de la humanitat la seva col·laboració i el seu esforç, i molt especialment quan es tracti de preservar la integritat de la Terra i de garantir per a les generacions futures un medi de vida adequat.

Objectius

1. Reforçar la diplomàcia bilateral:

1.1. Mantenir les bones relacions amb l'entorn de proximitat, el Pirineu, i buscar l'aliança d'interessos amb els veïns locals:

- ##### **1.1.1.**
- A partir d'estudis tècnics sobre els intercanvis econòmics entre Andorra i les zones al seu voltant i sobre la mobilitat i el desenclavament d'Andorra i les àrees properes, potenciar el rol

de pol generador de creixement econòmic d'Andorra en un territori més ampli.

- 1.1.2. Dinamitzar la participació d'Andorra a la CTP i als programes de desenvolupament regional de la UE.

1.2. Cercar l'equilibri i la mesura en les relacions amb Espanya i França:

- 1.2.1. Fomentar la percepció a Espanya i França d'Andorra com un país en peu d'igualtat amb els altres països veïns.
- 1.2.2. Mostrar la més gran prudència i respecte en relació amb els assumptes interns d'Espanya i França.
- 1.2.3. Continuar reforçant la cooperació transfronterera amb Occitània i Catalunya.
- 1.2.4. Aprofundir la relació directa i periòdica d'estat a estat amb els governs francès i espanyol.

1.3. Reforçar els lligams amb els altres estats membres de la UE:

- 1.3.1. Amb Portugal, fomentar lligams creixents d'intercanvi econòmic, turístic i cultural, i de suport mutu.
- 1.3.2. Acompanyar bilateralment i mantenir una excel·lent relació amb els estats de la UE, la recta final de la negociació de l'Acord d'associació i la seva adopció posterior al Consell de la UE.
- 1.3.3. Facilitar els intercanvis d'experiència amb aquests estats pel que fa a la implementació del cabal comunitari.
- 1.3.4. Crear les condicions de la participació progressiva d'Andorra a la política exterior europea.

1.4. Consolidar les relacions especials amb la Santa Seu, els petits estats europeus i d'altres estats d'Europa occidental no membres de la UE:

- 1.4.1. Mantenir la millor comunicació amb la Santa Seu.
- 1.4.2. Consolidar la xarxa dels petits estats d'Europa.
- 1.4.3. Crear una relació bilateral preferent amb Suïssa, però també amb el Regne Unit, Islàndia i Noruega.

1.5. Establir relacions especials amb estats membres de la Francofonia i de les cimeres iberoamericanes:

- 1.5.1. Reforçar la relació bilateral amb els estats membres d'aquestes organitzacions.
- 1.5.2. Consolidar la pertinença d'Andorra a aquests dos espais a través de projectes concrets de cooperació (vegeu l'apartat de cooperació al desenvolupament).

1.6. Crear les condicions d'una relació adequada amb les grans potències mundials:

- 1.6.1. Acordar una atenció especial a les relacions amb els EUA i la Xina.

- 1.6.2. Seguir reforçant les relacions amb els membres del G20 i especialment amb els països que comparteixen valors i posicions en els cinc continents.

1.7. Signar relacions diplomàtiques:

- 1.7.1. Signar relacions diplomàtiques amb altres estats per ampliar la xarxa diplomàtica i promoure l'acreditació d'ambaixadors a Andorra.

1.8. Estructurar la representació exterior del Ministeri d'acord amb la política bilateral definida, en consonància amb les prioritats i els objectius:

- 1.8.1. Completar la xarxa d'ambaixades d'acord amb les possibilitats d'Andorra i després d'una anàlisi acurada del cost/benefici.
- 1.8.2. Nomenar ambaixadors no residents en estats d'interès estratègic.
- 1.8.3. Completar, si escau, la xarxa de representació exterior mitjançant la figura dels cònsols honoraris, on es cregui necessari i sigui possible.

2. Reforçar la presència i la influència d'Andorra en l'àmbit multilateral:

2.1. Destacar la força de la relació multilateral:

- 2.1.1. Fer valdre el vot d'Andorra per negociar els nostres interessos.
- 2.1.2. Posar en valor la doble pertinença iberoamericana i francòfona, i l'estatut d'observador a la Comunitat de Països de Llengua Portuguesa (CPLP), en particular promovent el multilingüisme i la diversitat cultural en l'escenari internacional.
- 2.1.3. Mostrar ambició per formar part de diferents òrgans en organismes multilaterals/comitès, etc., i fomentar la participació de tècnics andorrans en els grups d'experts que siguin d'interès.
- 2.1.4. Presentar candidatures d'andorrans en organismes internacionals i promocionar andorrans eminents on sigui pertinent.
- 2.1.5. D'acord amb la manca històrica d'enfrontaments bilaterals, formular iniciatives a escala internacional, en particular per promoure la pau, el diàleg intercultural, l'estat de dret i els drets humans.

2.2. Prioritzar les accions:

- 2.2.1. Contribuir al reforçament del multilateralisme i al diàleg i la mediació per la pau i la seguretat.
- 2.2.2. Promoure els drets humans en general i, en particular, la igualtat de gènere.
- 2.2.3. Afavorir l'educació, en particular, de les nenes.

- 2.2.4. Fomentar la salut i el benestar.
- 2.2.5. Actuar a favor de la innovació i la digitalització, des d'una perspectiva inclusiva.
- 2.2.6. Impulsar o promoure el plurilingüisme/multilingüisme i la diversitat cultural.
- 2.2.7. Ser actius en la lluita contra el canvi climàtic i crear i difondre iniciatives pel que fa a les regions de muntanya (vegeu el punt 3.1.)
- 2.2.8. Promoure la participació dels joves en els organismes internacionals.
- 2.2.9. Incrementar significativament les contribucions voluntàries per donar visibilitat al compromís d'Andorra amb els organismes internacionals.
- 2.3. **Millorar el seguiment dels temes en curs:**
 - 2.3.1. Crear i difondre eines per millorar la interacció entre el serveis centrals i les missions diplomàtiques amb protocols d'actuació concrets.
 - 2.3.2. Millorar la coordinació amb els altres ministeris.
- 3. **Vetllar pel respecte dels compromisos internacionals adquirits per Andorra:**
 - 3.1. **Implementar el Pla estratègic relatiu als Objectius de desenvolupament sostenible (ODS):**
 - 3.1.1. Mantenir una educació de qualitat i promoure la ciutadania democràtica i la digital, i els drets humans.
 - 3.1.2. Consolidar el benestar social en una societat inclusiva i resiliència (donar suport a projectes a favor dels joves).
 - 3.1.3. Garantir la preservació del planeta per a les generacions futures en una societat connectada amb la natura.
 - 3.1.4. Fomentar projectes relatius a la preservació i promoció de les zones de muntanya.
 - 3.1.5. Promoure l'obertura i la diversificació d'una economia sostenible
 - 3.1.6. Preservar l'estat de dret en una societat segura i pacífica
 - 3.1.7. Aconseguir la igualtat de gènere i l'empoderament de totes les dones i nenes.
 - 3.2. **Augmentar progressivament el pressupost de la cooperació al desenvolupament basada en els quatre eixos de les prioritats sectorials:**
 - 3.2.1. L'educació amb una atenció específica a la de les nenes i a la formació de les dones.
 - 3.2.2. Els grups vulnerables (infants, dones i persones amb discapacitat principalment).
 - 3.2.3. La salut.
 - 3.2.4. El medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic amb una atenció especial al tema de l'aigua.

3.3. Donar més visibilitat a la solidaritat d'Andorra:

- 3.3.1.** Respondre a les emergències humanitàries.
- 3.3.2.** Atorgar subvencions a projectes d'entitats andorranes.
- 3.3.3.** Contribuir a fons i programes d'organismes internacionals.
- 3.3.4.** Fer projectes bilaterals o de cooperació triangular tenint en compte la receptivitat i el retorn dels diferents països cap a Andorra, i prioritzar els estats sensibles a les demandes andorranes i les àrees afins culturalment a Andorra com la Francofonia i Iberoamèrica.

4. Consolidar o afermar el Ministeri d'Afers Exteriors com a impulsor i coordinador de les relacions internacionals:

4.1. Cercar la unitat en la política exterior d'Andorra:

- 4.1.1.** Fomentar, dirigir i executar la política exterior del Principat, i garantir el principi d'unitat d'acció de l'Estat a l'exterior en la defensa dels interessos andorrans, d'acord amb les directrius del Govern.
- 4.1.2.** Reforçar i estructurar el diàleg entre el Ministeri d'Afers Exteriors i els altres ministeris.
- 4.1.3.** Reforçar i estructurar el diàleg amb les altres institucions andorranes (Consell General, comuns, Justícia).
- 4.1.4.** Establir protocols i programaris que permetin documentar adequadament les accions dutes a terme per aprofitar l'experiència anterior i avançar a partir d'aquesta experiència.

4.2. Reforçar el rol del Ministeri en els afers jurídics internacionals del Govern:

- 4.2.1.** Establir un full de ruta conjuntament amb els altres ministeris amb les prioritats d'adopció dels convenis bilaterals i multilaterals, i coordinar els processos inherents a la seva adopció i la participació en les negociacions escaients.
- 4.2.2.** Reforçar el Departament d'Afers Jurídics Internacionals amb l'expertesa necessària per esdevenir un referent en l'assessorament jurídic internacional.
- 4.2.3.** Promoure la representació d'Andorra en comitès de dret internacional i la participació en conferències i formacions de dret internacional.
- 4.2.4.** Millorar la coordinació del Departament d'Afers Jurídics Internacionals amb la tasca i el seguiment que fan les missions diplomàtiques.
- 4.2.5.** Avançar en la implementació de la digitalització de tots els actes de cooperació judicial internacional.
- 4.2.6.** Implementar un sistema de postil·la digital.

4.3. Continuar reforçant l'estructura del Ministeri:

- 4.3.1.** Vertebrar i consolidar el Ministeri a tots nivells com una de les línies mestres que s'han de seguir en els anys vinents, per tal

que la representació exterior d'Andorra assoleixi el nivell que li correspon.

- 4.3.2.** Incrementar els recursos humans al Ministeri i a les ambaixades i missions diplomàtiques per respondre als compromisos internacionals de l'Estat mitjançant una auditoria que determini de manera objectiva els efectius necessaris.
- 4.3.3.** Treballar per a l'adopció i el desplegament dels reglaments d'aplicació de la Llei del cos diplomàtic.
- 4.3.4.** Consolidar la carrera diplomàtica, des de la vocació de servei, l'exigència, el mèrit i la responsabilitat.
- 4.3.5.** Augmentar progressivament el pressupost del Ministeri en els pressupostos anuals de l'Estat.
- 4.3.6.** Millorar les condicions d'acollida i de treball al Ministeri.

5. Millorar el coneixement de la tasca del Ministeri d'Afers Exteriors entre la ciutadania i, en especial, entre els joves:

5.1. Reforçar l'atenció consular com una prioritat del Ministeri:

- 5.1.1.** Definir un model d'atenció consular a l'exterior (redactar un manual de procediments que permeti conservar l'experiència adquirida. Establir quins tràmits es poden efectuar sense desplaçar-se a Andorra, atenent a les particularitats de les nostres representacions i a la possible assistència derivada dels nostres ciutadans per part d'Espanya o França).
- 5.1.2.** Habilitar les ambaixades també com a consolats, o crear el consolat adscrit a les mateixes ambaixades i dotar-les dels mitjans tecnològics necessaris per desenvolupar aquesta tasca.

5.2. Reforçar la comunicació:

- 5.2.1.** Crear una àrea de comunicació amb un responsable de comunicació.
- 5.2.2.** Definir una estratègia, en particular a les xarxes socials.

5.3. Endegar, en col·laboració amb la resta de ministeris, un programa de presentació a l'exterior de les fortaleces i els valors d'Andorra:

- 5.3.1.** Fomentar la diplomàcia econòmica.
- 5.3.2.** Fomentar la diplomàcia cultural.
- 5.3.3.** Fomentar la mobilitat dels joves.
- 5.3.4.** Impulsar la diplomàcia parlamentària i dels poders locals, des dels principis de coordinació i unitat d'acció.
- 5.3.5.** Continuar el treball de definició de la marca Andorra i les accions subsegüents.

Objectius assolits el 2023

Reforçament de la diplomàcia bilateral

L'entorn de proximitat

Les relacions bilaterals de proximitat estan basades en el concepte de bon veïnatge amb les administracions i la ciutadania dels països veïns, França i Espanya. La frontera, lluny de ser vista com una línia divisòria, ha de crear sinergies i complementarietat entre territoris i respondre als reptes comuns. Andorra s'està consolidant com a motor econòmic del seu entorn i la voluntat del Govern és a la vegada d'eliminar obstacles a la cooperació transfronterera, així com de mantenir un vincle estret tant amb les municipalitats i comarques veïnes, en el cas de la comunitat autònoma de Catalunya, a Espanya, com amb els departaments i prefectures de l'Arieja i dels Pirineus Orientals, i amb la prefectura i la regió d'Occitània, a França.

Finalment, les relacions d'Andorra amb el seu veïnatge també s'estructuren entorn a la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP), on participen les regions i comunitats autònomes del massís pirinenc. Andorra participa en aquesta organització a través de l'Organisme Andorrà de Cooperació Transfronterera (OACT), presidit per la ministra d'Afers Exteriors. Aquesta entitat permet mantenir contactes tècnics i polítics amb les administracions veïnes i intercanviar actuacions públiques i bones pràctiques, però sobretot per l'intermediari del programa Interreg-Poctefa. Aquest programa permet la participació d'Andorra en projectes europeus de cooperació transfronterera en matèria de medi ambient, de dinamització econòmica social i cultural, o a través de la innovació, per exemple.

Així, el 2023, s'ha consolidat el diàleg transfronterer amb la comunitat autònoma de Catalunya: el 4 de maig, la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, rebia a Andorra la consellera d'Acció Exterior i Unió Europea de la Generalitat de Catalunya, Meritxell Serret. El desplaçament de la consellera va servir per presentar a la premsa la Sra. Anna Vives, primera delegada de la Generalitat de Catalunya a Andorra. Posteriorment, el 5 de setembre, va tenir lloc a Barcelona la primera reunió anual entre el cap de Govern, Xavier Espot, i el president de la Generalitat de Catalunya, Pere Aragonès. En el marc d'aquesta trobada, es decidí fer un pas més cap a la periodicitat de les trobades entre ambdós territoris amb la creació de quatre grups de treball en matèria de salut, d'infraestructures, de gestió dels residus i d'energia. Espot i Aragonès també van acordar crear un grup de treball per abordar els reptes transfronterers.

Fruit de la intensificació d'aquest diàleg amb Catalunya, s'ha intercanviat informació sobre els estudis que tant a Andorra com a Catalunya es duen a terme pel que fa a infraestructures. També s'ha acordat compartir experiències per al desenvolupament normatiu d'acord amb la normativa europea sobre economia circular i, pel que fa a salut, s'estan revisant els acords existents actualment entre les entitats sanitàries d'Andorra i Catalunya a fi d'avaluar la

necessitat de renovar-los, ampliar-los o integrar-los dins un nou acord. D'altra banda, s'ha acordat treballar en relació amb el trasllat de víctimes d'accidents de nacionals o residents andorrans en territori català a l'Hospital de Meritxell. Altres aspectes sobre els quals s'està treballant són: l'ús de les UCI andorranes per part de pacients del Pirineu, l'avaluació de medicaments altament costosos i la possibilitat de compartir el *Vademècum* elaborat per Andorra.

El 24 d'octubre, el cap de Govern, Xavier Espot, es va reunir amb el delegat del Govern espanyol a Catalunya, Carlos Prieto, per fer el punt de la situació de cooperació i bon veïnatge entre Andorra i Espanya, així com sobre la relació amb la Generalitat de Catalunya. Aquesta trobada s'emmarca en la voluntat del Govern d'estrènyer vincles amb les autoritats de proximitat que representen els estats veïns.

Amb França, les relacions transfrontereres segueixen sent dinàmiques. El 4 de juliol el cap de Govern i la ministra d'Exteriors, Imma Tor, van mantenir una primera trobada a Tolosa amb el recentment nomenat prefecte d'Occitània, Pierre-André Durand. Seguidament, el 13 de juliol, va tenir lloc a la Casa de la Muntanya, a Ordino, la reunió preparatòria del VII Diàleg transfronterer Andorra-Occitània encapçalada pel cap de Govern, Xavier Espot, acompanyat de la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, i pel prefecte d'Occitània, Pierre-André Durand, que visitava Andorra per primer cop. Va ser l'ocasió per fer un breu repàs dels avançaments dels grups de treball de cara a la setena edició del Diàleg transfronterer Andorra-Occitània: agricultura i alimentació, economia circular i turisme, cooperació sanitària, ensenyament superior, cultura, policia i duana i el grup de treball de recent creació de cooperació econòmica, així com els comitès de seguiment dels acords.

7è Diàleg transfronterer Andorra-Occitània, el 19-10-2023.

El 19 d'octubre va tenir lloc a Tolosa la setena edició del Diàleg transfronterer Andorra-Occitània, presidida pel cap de Govern, Xavier Espot, i pel prefecte Durand i la vicepresidenta del Consell Regional d'Occitània, responsable d'Educació Superior, Recerca, Europa i Relacions Internacionals, Nadia Pellefigue. El cap de Govern es va desplaçar a Tolosa acompanyat dels ministres d'Afers Exteriors, Imma Tor; de Territori i Urbanisme, Raül Ferré;

Salut, Helena Mas; Medi Ambient, Agricultura, Ramaderia i portaveu, Guillem Casal, així com de l'ambaixadora d'Andorra a França, Eva Descarrega. El vicepresident primer del Consell Departamental de l'Arieja, Jean-Paul Férré, i l'ambaixador de França a Andorra, Jean-Claude Tribolet, també van prendre part en la reunió. Durant aquesta reunió es van repassar els avançaments més importants dels convenis i grups de treballs dinamitzats de manera conjunta.

El grup de treball de cooperació en matèria policial i duanera va acordar continuar l'intercanvi d'informació entre la Duana francesa i la Policia i Duana andorranes per millorar els dispositius i actuacions sobre el terreny de confiscació de mercaderies i donar continuïtat al compromís d'efectuar patrulles mixtes.

Pel que fa al Comitè Estratègic de Seguiment dels Acords de Viabilitat de les Carreteres RN 20, 320, 22 i 116, s'intercanvia sobre l'avançament de les obres i la instal·lació d'elements de seguretat i s'acorda el finançament del sobrecost dels treballs per ambdós parts. D'altra banda, es conclou que el canvi de NII a NI de la carretera a Acs tindria un impacte limitat en relació amb el cost de l'increment d'efectius per garantir la permanència i es decideix continuar avaluant com millorar la viabilitat hivernal.

La Comissió de l'Aigua es congratula pels bons resultats de l'anàlisi de la qualitat de l'aigua i constata la necessitat de mantenir l'inventari de captacions.

Pel que fa al Grup de treball de salut, resta pendent de ratificació per part de França l'Acord marc en matèria de cooperació sanitària. Ha estat molt positiva la col·laboració dels experts del Centre Hospitalari Universitari de Tolosa en el procés de validació del nou mòdul quirúrgic extrahospitalari a Andorra, així com la participació en projectes comuns en el marc del Poctefa, com és el cas del projecte Aptitude II, per garantir un envelliment de la població en condicions òptimes.

Es pren nota que al Grup de treball d'economia han tingut lloc intercanvis en els àmbits d'innovació sanitària, esport electrònic i digitalització, i s'encoratja els participants a intercanviar amb les organitzacions professionals i anar més enllà dels intercanvis institucionals.

Pel que fa al Grup de treball d'economia turística i circular, s'ha avançat en l'itinerari turístic Camí de la transhumància Plateau de Beille - Vall d'Incles i s'estan ultimant els detalls relatius a la senyalització, que es preveu finalitzin a la primavera del 2024. També s'estan explorant possibles col·laboracions en l'àmbit formatiu i de professionalització dels treballadors (iniciativa francesa Convergence), que permetin atraure més turistes durant estades més llargues. Pel que fa a l'economia circular, s'està valorant la possible col·laboració amb empreses franceses per a reciclatge tèxtil.

Cal destacar també que el 19 d'octubre, en el marc del desplaçament a Tolosa pel Diàleg transfronterer, el cap de Govern, Xavier Espot, va tenir l'ocasió de trobar-se per primera vegada amb la presidenta del Consell Regional d'Occitània, Carole Delga. Durant aquesta trobada, els dos mandataris van repassar les principals qüestions tractades al Diàleg transfronterer Occitània-Andorra celebrat a la Prefectura de la Regió. Espot i Delga van acordar intensificar la cooperació econòmica entre els dos territoris i millorar les infraestructures i les connexions entre Andorra i Occitània.

A més, a voluntat de les ministres, Maria Ubach, primerament, i Imma Tor, des del seu nomenament el maig del 2023, el Govern d'Andorra ha decidit reforçar el contacte amb les autoritats franceses de proximitat.

Així, la ministra Maria Ubach es va desplaçar a Tolosa el 30 de març per acomiadar-se del prefecte Durand i, el 2 de maig, ho va fer a Foix per acomiadar-se de la prefecta de l'Arieja Sylvie Feucher, i de la presidenta del Consell Departamental de l'Arieja, Christine Tequi.

Al seu torn, la ministra Imma Tor es va desplaçar a Perpinyà el 20 d'octubre per reunir-se amb Hermeline Malherbe, presidenta del Consell Departamental dels Pirineus Orientals. Posteriorment, també es va reunir amb el nou prefecte dels Pirineus Orientals, Thierry Bonnier, acompanyat del sotsprefecte de Prada, Didier Carponcin. El 14 de novembre, la ministra Imma Tor es va desplaçar a Foix per mantenir trobades de cortesia amb el nou prefecte de l'Arieja, Simon Bertoux, i amb la presidenta del Consell Departamental de l'Arieja, Christine Téqui.

Amb aquestes visites, es pretén privilegiar el contacte directe necessari per facilitar gestions, particularment en situacions d'urgència.

El 28 de novembre la ministra Imma Tor participa com a presidenta de l'OACT al 41è Consell Plenari de la CTP a Busturia, el País Basc. En aquest plenari es va traspassar la presidència de la CTP a la Regió d'Occitània per als dos propers anys. Els representants dels set territoris van signar la Declaració de Presidents, en què es destaca la proposta de participació de la CTP al Comitè de Cooperació Transfronterera i en l'elaboració de l'Estratègia de Cooperació Transfronterera, que s'ha de posar en funcionament en el marc de la signatura del Tractat d'amistat i cooperació hispano-francès el 19 de gener del 2023. També es felicitaven pel bon ritme assolit en les negociacions de l'Acord d'associació entre Andorra i la Unió Europea i s'incloua un punt sobre la iniciativa d'Andorra de posar en marxa un diàleg internacional sobre la vulnerabilitat dels ecosistemes de muntanya. Els caps de delegació dels set territoris també van signar un compromís per a la promoció de l'hidrogen renovable.

Durant el 2023 tenen lloc cinc comitès executius de la CTP, mitjançant els quals s'ha fet el seguiment de l'activitat de la CTP, que aquest any s'ha centrat en el tancament del període de programació Poctefa 2014–2020 i la preparació i el llançament de la primera convocatòria del període de programació 2021–2027. També s'ha començat a plantejar la valoració de l'Estratègia pirinenca 2018-2024 i a treballar-ne una de nova.

Des dels ministeris tècnics hi ha hagut una participació activa als grups de treball de la CTP: joventut, patrimoni cultural, salut i hidrogen. Pel que fa al seguiment de l'Observatori Pirenaic del Canvi Climàtic (OPCC), cal destacar l'aprovació del projecte Life Pyrenees4climate, que compta amb un pressupost de 20 milions d'euros, la participació de 47 socis, i que tindrà una durada de vuit anys. Aquest és el projecte emblemàtic de l'OPCC, que ha de

servir per implementar l'Estratègia Pirinenca del Canvi Climàtic. Andorra hi participa a través d'Andorra Recerca i Innovació i l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic.

El 8 de març va tenir lloc, a Vitòria, l'acte de llançament de la primera convocatòria Poctefa per al període 2021-2027, amb la participació del secretari general de l'OACT i de la coordinadora de cooperació transfronterera. L'acte va propiciar una primera presa de contacte amb possibles portadors de projectes espanyols i francesos, que es van interessar en incorporar socis andorrans. En aquest sentit, el Ministeri d'Afers Exteriors ha contribuït en la dinamització del territori mantenint diverses reunions amb possibles socis andorrans. Un exemple és la presentació del programa Poctefa que es va fer als comuns el 28 d'abril i les diverses reunions mantingudes amb Andorra Recerca i Innovació i Andorra Business.

Cal recordar que el Ministeri d'Afers Exteriors és l'encarregat d'avaluar els projectes amb participació andorrana presentats a les convocatòries Poctefa. La primera convocatòria del període 2021-2027 s'ha tancat amb 83 projectes aprovats, dels quals 21 compten amb participació andorrana i una inversió equivalent a 1.026.344 € per part d'Andorra.

El projecte més important d'aquesta primera convocatòria pel que fa a inversió per part d'Andorra és el Pastorclim, que compta amb un pressupost de 142.774 €, d'un total de 2,1 milions d'euros, i té com a objectiu la millora de les races autòctones de bestiar boví i oví de carn, i la salvaguarda i la promoció de les pràctiques tradicionals associades a la transhumància per a la conservació dels ecosistemes naturals.

Altres projectes, com Trampoline II, Galop, Aptitude-Proxi, Desir, Innotub II, Petra i Floralab+, són fruit d'una ampliació de col·laboracions ja existents i que han tingut resultats altament positius.

Cal destacar igualment que el programa VI-A Espanya-França-Andorra (Poctefa 2021-2027) incorpora com a novetat per assolir l'objectiu polític 5 "Una Europa més propera a la ciutadania", la creació de cinc àrees funcionals, que tenen com a objectiu impulsar accions simultànies en diferents sectors per als quals s'han identificat reptes comuns i on hi ha un alt grau d'interacció i interdependència. Andorra s'emmarca dins l'Àrea Funcional de Muntanya Est (AFME) i el 2023 el Ministeri d'Afers Exteriors ha participat en l'elaboració de l'Estratègia Territorial Integrada, que ha de servir per establir les bases de la convocatòria de projectes Poctefa de l'AFME, que es preveu per al setembre del 2024. En aquest sentit, el Ministeri d'Afers Exteriors, en cooperació amb la Generalitat de Catalunya i les diferents administracions presents a la regió d'Occitània estan mobilitzant els actors per construir projectes de cooperació transfronterera en torn a les temàtiques prioritàries de la salut, l'esport i la dinamització empresarial de l'AFME

Pel que fa al Programa Interreg Sudoe 2021-2027, els dies 25 i 26 de gener van tenir lloc els actes de llançament de la primera convocatòria del programa,

que van comptar també amb participació andorrana. L'acte va propiciar una primera presa de contacte amb possibles portadors de projectes espanyols, francesos i portuguesos, que es van interessar a incorporar socis andorrans. En aquest sentit, el Ministeri d'Afers Exteriors ha contribuït en la cerca de socis. Un exemple és el projecte SenForFire, liderat pel CSIC, a qui vam posar en contacte amb Andorra Recerca i Innovació. La primera convocatòria s'ha tancat amb 71 projectes, dels quals quatre compten amb participació andorrana: SenForFire (xarxa inal·làmbrica de sensors de baix cost per a la prevenció i detecció precoç d'incendis); Cooptree (cooperació transnacional per a la conservació i resiliència dels boscos del sud-oest d'Europa); PreDisc (model innovador de prevenció de la discapacitat en persones grans: des de l'hospital a les zones rurals), i Rewater (gestió sostenible dels recursos hídrics en l'agricultura de regadiu a l'espai SUDOE).

Per segon any consecutiu, el Ministeri d'Afers Exteriors ha contribuït a l'organització de les Jornades per a l'excel·lència d'Esterri d'Àneu, amb el lema "Quin futur volem per al Pirineu?: Estratègies per un desenvolupament sostenible dels territoris de muntanya". La taula rodona prèvia, que es va organitzar a la Massana el 29 de setembre en el marc de la Pitavola del Comapedrosa, va comptar amb la participació de la síndica d'Aran, Maria Vergés, el secretari general pel Repte Demogràfic del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic del Govern espanyol, Francés X. Boya, l'ambaixador de les Comissions Intergovernamentals, la Cooperació i les Relacions Transfrontereres del Govern francès, Philippe Voiry, i la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor.

Posteriorment, una delegació d'Andorra, encapçalada per la ministra de Presidència, Economia, Treball i Habitatge, Conxita Marsol, va participar a les Jornades per a l'excel·lència d'Esterri d'Àneu, que van tenir lloc el 6 i 7 d'octubre. Representants de Ramaders d'Andorra, de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic d'Andorra, d'Andorra Recerca i Innovació, de l'Associació de Pagesos i Ramaders d'Andorra i de Karinu van participar als panells que abordaven el futur del Pirineu des de diferents àmbits temàtics.

Espanya i França

El 2023, hem commemorat el 30è aniversari de relacions diplomàtiques amb els estats veïns, establertes arran de la signatura, el 3 de juny del 1993, del Tractat de bon veïnatge, d'amistat i de cooperació entre el Principat d'Andorra, la República Francesa i el Regne d'Espanya. En el cas d'Espanya, ambdós ministeris d'Afers Exteriors, juntament amb les ambaixades dels dos països a Andorra i Madrid, respectivament, van consensuar una declaració conjunta que va ser publicada a les pàgines webs respectives el 2 de juny.

Per celebrar el 30è aniversari de relacions diplomàtiques amb Espanya, es va organitzar una exposició conjunta, titulada *Diálogo-Diàleg*, de dos artistes de reconeguda trajectòria en l'art contemporani: un andorrà, Javier Balmaseda, i un català, Eduardo Arranz-Bravo (08/6 - 17/8, a l'Ambaixada d'Espanya).

El 2023, han tingut lloc tres trobades d'alt nivell amb Espanya de les ministres d'Afers Exteriors, Maria Ubach fins al maig del 2023, i Imma Tor a partir del seu nomenament el maig del 2023.

El 10 de febrer, la ministra Maria Ubach es va reunir amb José Manuel Albares a Madrid. El 2 de juny, Imma Tor es va trobar amb el ministre José Manuel Albares en el marc del desplaçament a Madrid per inaugurar a Casa de América l'exposició *Andorra en una ullada*, amb motiu del 30è aniversari de la creació del Ministeri d'Afers Exteriors. Aquesta trobada, a banda de celebrar l'efemèride, va permetre destacar la cooperació de bon veïnatge, bilateral, multilateral, així com en l'àmbit europeu, entre ambdós països.

Les trobades posteriors amb el ministre es van emmarcar en la presidència espanyola del Consell de la UE, decisiva per a la conclusió de l'Acord d'associació entre Andorra i la UE.

En el marc de la 78a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides a la fi del mes de setembre a Nova York, i durant un acte paral·lel amb homòlegs iberoamericans, la ministra Imma Tor va tenir ocasió d'abordar amb el ministre Albares alguns dels temes més sensibles de l'Acord d'associació amb la UE, com ara els serveis financers.

El 3 de novembre, la ministra Imma Tor es desplaçava a Madrid acompanyada del secretari d'Estat per a les Relacions amb la UE, Landry Riba, per tractar amb el ministre José Manuel Albares de l'estat de les negociacions entre Andorra i San Marino i la UE per a la conclusió de l'Acord d'associació. La trobada va ser una etapa important per concloure la negociació de temes clau com la lliure circulació de persones i serveis financers, així com del servei de telecomunicacions abans de la fi del 2023, sota la presidència espanyola del Consell de la UE.

En altres àmbits, com el de la salut, cal destacar també la signatura el 8 de febrer a Madrid, del Protocol d'entesa de cooperació sanitària entre els ministres de Salut d'Andorra i Espanya, el ministre Albert Font i la ministra Carolina Darias, respectivament.

Cal destacar el reforçament de la cooperació cultural, amb la participació d'Andorra per primer cop a la Fira del llibre de Madrid, amb un estand impulsat i coordinat per l'Àrea de Lectura Pública i de Biblioteques del Govern d'Andorra, juntament amb editors membres de l'Associació d'Editors d'Andorra. En el marc de la visita, la ministra de Cultura, Joventut i Esports, Mònica Bonell, es troba de manera informal amb el seu homòleg espanyol, Miquel Iceta.

D'altra banda, s'ha seguit avançant en els treballs tècnics per delimitar la frontera entre Andorra i Espanya.

En les relacions amb França s'ha mantingut un contacte constant entre les respectives ambaixades i els responsables dels Ministeris d'Afers Exteriors.

En l'àmbit de l'educació, el 16 de juny va tenir lloc la Comissió Mixta d'Educació França-Andorra presidida per la ministra d'Educació i Ensenyament Superior, Ester Vilarrubla, i pel director general d'Ensenyament Escolar, Edouard Geffray. L'objectiu és seguir preparant el text del nou Conveni d'educació, que s'haurà de renovar l'estiu del 2025.

En matèria de seguretat social, els dies 26 i 27 d'octubre va tenir lloc a París la Comissió Mixta en la qual es van tractar, entre d'altres, les possibles modificacions del Conveni a la llum de la possible aplicació de l'Acord d'associació.

El 24 de novembre va tenir lloc la Comissió Mixta del Conveni del BCNJ al Ministeri d'Afers Exteriors de França amb participació del director de la Policia, el director de Duanes i la directora adjunta, Marta Boquera, i la directora d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans, Cristina Mota. Durant la reunió es van acordar els canvis necessaris en el punt fronterer amb França per implementar la nova regulació migratòria de la UE.

En àmbits com el sanitari, cal destacar també la signatura entre els ministres de Salut d'Andorra i França, Albert Font i François Braun, el 16 de març a París, de l'Acord marc sobre cooperació sanitària transfronterera.

En l'àmbit financer, s'han reforçat les relacions al voltant de la negociació de l'Acord d'associació pel que fa als serveis financers, tema tractat en particular en la trobada a París entre el secretari d'Estat d'Afers Europeus, Landry Riba, i d'Afers Financers Internacionals, Noëlia Souque, i el cap del Servei de Finançament i d'Economia, Christophe Bories (7/11/2023).

La millora dels accessos, tema tractat en el marc del diàleg transfronterer, també s'ha traslladat a París mitjançant intercanvis de correus i trobades d'alt nivell com la celebrada entre els directors de Territori, David Palmitjavila, i d'Energia i Transports, Carles Miquel, i el director del Gabinet del Ministre de Transports (Clément Beaune), Alexis Vuillemin (22/11/2023).

S'ha iniciat també una cooperació en matèria de ciberseguretat arran de la reunió telemàtica entre el secretari d'Estat, Marc Rossell, i el conseller Maxime Donadille, responsable de Tecnologies de Futur, Espais Immersius i Ciberseguretat del Gabinet del Ministre Delegat Encarregat de la Digitalització, Jean Noël Barrot (20/12/2023), i es va acordar la creació d'un grup de treball per preparar un acord de cooperació en àmbits d'interès comú.

Estats membres de la Unió Europea

Al llarg del 2023, el Ministeri d'Afers Exteriors ha intensificat les relacions bilaterals amb els països membres de la Unió Europea, destacant la importància de mantenir vincles estrets amb aquests socis europeus. Diversos actes i iniciatives han jugat un paper crucial en el suport i l'avenç de l'Acord d'associació amb la UE, i s'han establert les bases per a una cooperació més àmplia i efectiva.

En aquest sentit, el cap de Govern va participar per primera vegada en la Cimera de la Comunitat Política Europea (CPE), que va tenir lloc a Chisinau, Moldàvia, l'1 de juny, i que va reunir els màxims mandataris de 47 països. Les discussions d'aquesta segona cimera de la CPE es van centrar en l'impuls de la cooperació per a la pau i la seguretat al continent, la resiliència energètica i l'acció climàtica, i les interconnexions a Europa per a un continent millor connectat i més estable.

Posteriorment, sota la presidència espanyola del Consell de la UE, el cap de Govern va participar a Granada el 5 d'octubre en la tercera Cimera de la CPE, on va tenir lloc també una trobada informal amb el secretari d'Estat per als Afers Exteriors de San Marino, Luca Beccari, i el ministre d'Estat de Mònaco, Pierre Dartout.

Seguint la pràctica habitual des que es van iniciar les negociacions de l'Acord d'associació, el 23 de gener, l'ambaixador de Suècia, Teppo Markus Tauriainen, es va desplaçar a Andorra per presentar les prioritats de Suècia durant la presidència sueca del Consell de la UE. L'ambaixador va mantenir diverses trobades amb la ministra Ubach, el secretari d'Estat per a les Relacions amb la Unió Europea, Landry Riba, i amb representants d'Andorra Turisme i d'Andorra Recerca i Innovació. Al seu torn, el 27 de juliol, l'ambaixador d'Espanya a Andorra, Carles Perez-Desoy, també va fer la presentació de les prioritats de la presidència espanyola del Consell de la UE.

La ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, durant la primera part del 2023, i la ministra, Imma Tor, des del maig 2023, han encapçalat diverses missions i trobades de gran rellevància estratègica per impulsar la col·laboració amb països europeus clau. En el transcurs del 2023, s'han celebrat un total de 63 reunions bilaterals d'alt nivell, amb la participació del cap de Govern, la ministra d'Afers Exteriors i altres membres del Consell de Ministres, amb els països membres de la Unió Europea. És notable l'abast de les trobades mantingudes amb Àustria, un total de catorze, seguides d'Itàlia, amb vuit reunions, i Bèlgica, amb un total de cinc. Per donar altres exemples, el cap de Govern també s'ha reunit amb el president de Polònia, Andrzej Duda, la presidenta d'Eslovènia, Nataša Pirc, i amb el primer ministre de Malta, Robert Abela. La ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, s'ha reunit amb els seus homòlegs d'Hongria, Péter Szijjártó; de Xipre, Constantinos Kombos; de Romania, Luminita Odobescu; de Luxemburg, Jean Asselborn; d'Irlanda, Micheál Martin, i amb la secretària d'Estat d'Afers Europeus de França, Laurence Boone.

Pel que fa als desplaçaments bilaterals, la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, va visitar Bèlgica els dies 9 i 10 de gener, on es va reunir amb la ministra d'Afers Exteriors, Hadja Lahbib. A més, va mantenir una trobada amb la directora executiva Europa del Servei Europeu d'Acció Exterior de la UE, Angelina Eichhorst. Posteriorment, la ministra, Imma Tor va fer una visita a Àustria del 8 al 10 d'octubre, on es va trobar, bilateralment, amb el secretari general del Ministeri d'Afers Europeus i Internacionals d'Àustria, Nikolaus Marschik. Durant aquesta visita, es va inaugurar l'exposició *Andorra en una*

ullada a Viena, i la ministra va oferir una conferència sobre els reptes d'Andorra com a petit Estat a l'Institut Diplomàtic de Viena.

Aquestes relacions bilaterals han contribuït de manera significativa a consolidar aliances polítiques, econòmiques i culturals amb els socis europeus.

Entre les temàtiques abordades durant les trobades, a més de les relacionades amb l'Acord d'associació, es destaquen diversos àmbits d'interès estratègic. S'han mantingut sessions específiques sobre habitatge, donada la problemàtica actual d'accés a l'habitatge a Andorra. Durant aquestes sessions, s'ha explorat el model de Viena d'habitatge social, i se n'ha considerat la possible adaptabilitat al context del Principat.

Altres trobades han estat enfocades en qüestions financeres amb l'objectiu de progressar en la consecució de convenis de no doble imposició, i s'ha contribuït a reforçar la seguretat jurídica i fomentar les relacions econòmiques. També s'han dut a terme reunions d'àmbit econòmic per facilitar la connexió entre agències econòmiques i d'innovació estatals, amb la intenció d'obrir noves oportunitats per als actors nacionals i diversificar l'economia andorrana.

Així mateix, s'han celebrat trobades rellevants pel sector turístic i educatiu. Aquestes trobades no només han tingut com a finalitat promocionar Andorra, sinó també explorar els models educatius de països amb similituds turístiques, els quals disposen d'acadèmies i universitats de referència en aquest àmbit.

Paral·lelament, s'han dut a terme trobades específiques per impulsar l'homologació dels títols de formació professional amb països com Portugal. A més, s'han mantingut sessions per abordar l'homologació dels permisos de conduir dels andorrans en països com Itàlia, entre altres iniciatives que han contribuït a l'enfortiment dels llaços amb els socis europeus.

El suport dels països membres de la Unió Europea també queda reflectit en la signatura i compromisos en convenis fonamentals com els convenis de no doble imposició (CDI). Destaquen la signatura amb els Països Baixos (12 d'octubre del 2023), la rúbrica amb Bèlgica (25 de maig del 2023) i Lituània (19 d'octubre del 2023), i l'aprovació de l'Acord de Govern per iniciar negociacions amb Àustria (20 de setembre del 2023). En aquest sentit, el 31 d'octubre del 2023 va entrar en vigor el CDI amb la República Txeca i amb Croàcia, i durant el 2023 s'ha treballat amb Romania i Letònia per iniciar les rondes de negociació a principis del 2024. Aquests acords revesteixen una importància crucial en la garantia de la seguretat jurídica i la promoció de les relacions econòmiques entre les parts, s'han consolidat així els llaços bilaterals i s'ha contribuït al bon funcionament de l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

L'adhesió a iniciatives, com la Climate for Peace Initiative de la República Federal Alemanya, reafirma l'aposta d'Andorra per abordar qüestions de

preocupació global amb els seus socis de la UE, i s'ha contribuït al debat i a l'acció concreta en àmbits rellevants com el canvi climàtic.

La dimensió cultural també ha estat un element rellevant que ha servit com a nexa entre els països. En aquest sentit, el 2023, Andorra ha sigut l'amfitrió de diverses iniciatives que han enfortit els llaços culturals amb altres nacions europees. Destaquen l'exposició conjunta amb Polònia i Ucraïna titulada *Mamà, jo no vull guerra*, que ha tingut lloc a l'Espai Galobardes de Canillo el 22 de juny. A més, s'ha organitzat un concert de violí protagonitzat per Oleksandr Pushkarenko en col·laboració amb Itàlia el 8 de novembre. Aquestes activitats culturals han contribuït a fomentar la comprensió mútua i l'enriquiment del patrimoni cultural entre Andorra i els seus socis europeus.

En resum, les relacions mantingudes amb els països de la Unió Europea el 2023 han demostrat ser fonamentals per a la negociació i el bon funcionament futur de l'Acord d'associació amb la UE. Aquesta xarxa de vincles diplomàtics ha creat una base sòlida per a la col·laboració continuada, i ha facilitat el diàleg constructiu i la consecució d'objectius comuns en àmbits variats, des de l'econòmic fins al mediambiental.

Santa Seu, petits estats europeus i altres estats d'Europa

L'any 2023 ha estat també un any fructífer pel que fa a les relacions amb altres estats europeus que no pertanyen a la UE.

El 16 de febrer, el primer ministre de Liechtenstein, Daniel Risch, va visitar Andorra. En el marc del seu desplaçament, es va reunir amb una delegació andorrana encapçalada pel cap de Govern, Xavier Espot, la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, i el secretari d'Estat, Landry Riba.

El 2 i 3 de març, el ministre d'Estat del Principat de Mònaco, Pierre Dartout, es va desplaçar a Andorra en visita oficial, acompanyat de la ministra d'Afers Exteriors, Isabelle Berro-Amadeï. Es va reunir amb una delegació encapçalada pel cap de Govern, Xavier Espot, i la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach.

Visita oficial del ministre d'Afers Exteriors, Cooperació Econòmica Internacional i Telecomunicacions de San Marino, el 15-11-2023.

El 30 de juny del 2023, la ministra, Imma Tor es va reunir telemàticament amb el seu homòleg de San Marino, Luca Beccari.

El 17 de juliol, la ministra Imma Tor va tenir ocasió de trobar-se amb la seva homòloga de Liechtenstein, Dominique Hasler, en el marc del Fòrum polític d'alt nivell de l'Ecosoc de les Nacions Unides, a Nova York.

Visita oficial de l'Eminentíssim Sr. Pietro Parolin, cardenal i secretari d'Estat de la Santa Seu, el 8-9-2023.

El 8 de setembre, el cap de Govern, Xavier Espot, acompanyat de la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, va rebre a Andorra el secretari d'Estat de la Santa Seu, Pietro Parolin, en el marc de les celebracions del Dia de Meritxell. Ha estat la visita de més alt nivell rebuda mai a Andorra d'una autoritat de la Santa Seu i també s'ha produït en un any important per a les relacions bilaterals, ja que el 2023 s'ha commemorat el 15è aniversari de la signatura de l'Acord amb la Santa

Seu, signat el 15 de maig del 2008, a Roma per l'aleshores cap de Govern, Albert Pintat, i l'aleshores secretari d'Estat de la Santa Seu, Tarcisio Bertone. Durant la roda de premsa conjunta, tant el secretari d'Estat, Pietro Parolin com el cap de Govern, Xavier Espot, van posar de relleu les relacions sòlides entre el Principat i la Santa Seu, el diàleg fluid i les col·laboracions en la defensa dels drets humans, la solidaritat i la cooperació en la lluita contra el canvi climàtic. D'altra banda, el secretari d'Estat no va defugir qüestions com la despenalització de l'avortament, sobre la qual va declarar que és una qüestió complexa i delicada que s'ha d'afrontar amb un diàleg constant, i sobre la qual confia trobar una solució satisfactòria.

La ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, es va reunir amb el seu homòleg suís, Ignazio Cassis, en el marc de la 44a Conferència ministerial de la Francofonia, que va tenir lloc a Yaoundé, el 4 de novembre del 2023, amb qui va compartir impressions sobre les relacions amb la Comissió Europea. La ministra Imma Tor va informar el ministre Cassis de la recta final per concloure les negociacions de l'Acord d'associació amb la UE, i va mencionar alguns punts de complexitat, com ara la lliure circulació de les persones, la liberalització del mercat de telecomunicacions i els serveis financers.

Amb el Regne Unit, cal destacar que s'ha signat un Acord de mobilitat per a joves (Youth Mobility Scheme) el 14 de juliol del 2023, així com s'ha rubricat un Conveni per evitar la doble imposició el 7 de setembre del 2023. El 9 de novembre, a demanda de Regne Unit, el cap de Govern, Xavier Espot, es va trobar amb el secretari d'Estat per Europa, Leo Docherty, al marge del Fòrum per a la pau de París.

Amb Islàndia, les ministres d'Afers Exteriors respectives van signar el 28 del febrer un Conveni per evitar la doble imposició, i el 20 de setembre van signar a Nova York un Protocol d'entesa relatiu a la mobilitat per a joves.

Pel que fa als països dels Balcans que no pertanyen a la UE, es destaca el desplaçament de la ministra d'Afers Exteriors per participar en la 30a reunió de ministres de l'OSCE, que va tenir lloc a Skopje, Macedònia. Allà, la ministra va mantenir una trobada amb el seu homòleg d'Armènia en què van poder intercanviar sobre la situació humanitària a l'Alt Karabakh i en el qual la ministra li va reiterar el suport d'Andorra. La ministra també es va trobar en

aquella ocasió amb el ministre d'Afers Exteriors de Geòrgia, Ilia Darchiashvili, amb qui va intercanviar sobre els principals temes d'interès bilateral, així com en la situació de la regió del Mar Negre. Amb Montenegro, durant tot l'any, s'ha avançat en les negociacions per concloure un Conveni per evitar la doble imposició, la primera ronda de negociació està agendada per al gener del 2024.

El cap de Govern va mantenir una trobada amb la presidenta de la República de Moldàvia, Maia Sandu, així com amb el primer ministre d'Armènia, Nikol Pashinyan, durant la segona trobada de la CPE, que va tenir lloc a Chisinau l'1 de juny del 2023.

Finalment, pel que fa a Rússia i Bielorrússia, les relacions bilaterals han estat inexistents a causa del conflicte actual a Ucraïna.

Estats membres de l'OIF i de les cimeres iberoamericanes

Andorra troba en l'Organització Internacional de la Francofonia, una plataforma clau per reforçar i diversificar les seves relacions bilaterals, no només amb països africans, sinó també amb nacions europees i asiàtiques que comparteixen el francès. Aquesta plataforma també permet a Andorra participar en discussions sobre resolució de conflictes polítics i vulneracions de drets humans.

Atès el context polític convuls en alguns dels països membres durant l'any 2023, no s'ha pogut aprofundir en les relacions amb els mateixos països. Per aquest motiu, cal centrar els esforços en intensificar les relacions d'Andorra dins de la Francofonia de cara al futur, buscant oportunitats per a intercanvis acadèmics, culturals i econòmics més profunds, especialment amb països com Cap Verd, el Camerun, el Marroc i el Senegal.

D'altra banda, la pertinença a l'OIF ha permès refermar els llaços amb altres membres francòfons europeus, com Bèlgica, Luxemburg, Suïssa, Mònaco i França, i també explorar noves oportunitats a l'Àsia, en països com Vietnam i Cambodja, mitjançant les conferències ministerials i reunions bilaterals que han tingut lloc. Durant la 44a Conferència Ministerial de la Francofonia a Yaoundé (Camerun), el 4 i 5 de novembre del 2023, s'han mantingut reunions bilaterals amb Cap Verd, Luxemburg i Suïssa. És destacable el compromís compartit entre Andorra i Cap Verd en el desenvolupament del turisme sostenible i la promoció de la diversitat lingüística, i s'ha subratllat la dedicació d'ambdós nacions al multilingüisme en l'àmbit educatiu. Cal recordar que l'any 2022 Andorra i Cap Verd van liderar conjuntament el Pla d'acció sobre multilingüisme a les Nacions Unides, mitjançant el Grup d'Ambaixadors Francòfons de Nova York.

El 2023, el Ministeri d'Afers Exteriors ha seguit amb atenció els desenvolupaments polítics dels països membres de la Conferència Iberoamericana. En particular, han estat notícia la inestabilitat política i les manifestacions ciutadanes al Perú i a l'Equador, les eleccions presidencials a l'Argentina, Cuba, Guatemala i Paraguai, les extensions successives de l'estat

d'excepció per part del president, Nayib Bukele, al Salvador, o el resultat del segon plebiscit constitucional a Xile, que confirma el manteniment de la Carta fonamental redactada durant la dictadura de Pinochet i que ha estat sotmesa a múltiples reformes. També és destacable la situació preocupant dels drets humans a la República de Nicaragua i la confirmació de la deriva autoritària del Govern.

La XXVIII Cimera iberoamericana de caps d'Estat i de Govern, que es va celebrar del 22 al 26 de març a Santo Domingo, República Dominicana, sota el lema "Junts cap a una Iberoamèrica justa i sostenible" i encapçalada pel president del país caribeny, Luis Abinader, va comptar amb la participació de la ministra d'Afers Exteriors en funcions, Maria Ubach, en representació del cap de Govern en funcions, Xavier Espot. La ministra Ubach va destacar la importància d'avançar en la protecció de les zones i dels ecosistemes de muntanya davant el canvi climàtic i els seus efectes. Equador va assumir la Secretaria Pro Tempore de la XXIX Cimera iberoamericana, que tindrà lloc a Quito el 2024.

Pel que fa a les relacions bilaterals amb aquests països, són destacables dos reunions de la cònsol general de la República d'Argentina a Barcelona, Rossana Surballe (30/1/2023 amb la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, i 14/9/2023 amb el director d'Afers Bilaterals i Consulars, Andreu Jordi). Amb aquest Consolat sud-americà també s'ha dut a terme una acció de diplomàcia cultural conjunta a l'Auditori Nacional d'Ordino, el concert de Baglietto & Vitale, dos músics molt reconeguts i amb una llarga trajectòria al seu país (13/9/2023).

En el marc de la XXVIII Cimera de caps d'Estat i de Govern a Santo Domingo (24/3/2023), la ministra d'Afers Exteriors en funcions, Maria Ubach, va signar un Protocol d'entesa sobre consultes polítiques per reforçar la relació bilateral amb els seus homòlegs de la República de Guatemala, Mario Búcaro Flores, i de la República Oriental de l'Uruguai, Francisco Bustillo.

Amb l'Estat Plurinacional de Bolívia, durant la reunió a Madrid de la Conferència de Ministres de Justícia dels Països Iberoamericans (Comjib), es va signar un Protocol d'entesa de cooperació en matèria de justícia entre el Ministeri de Justícia i Interior d'Andorra i el Ministeri de Justícia i Transparència Internacional de Bolívia (29/6/2023).

Amb la República de Costa Rica, va tenir lloc una reunió bilateral entre la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, i el seu homòleg, Arnoldo André Tinoco, en el marc de la 52a sessió del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra, on es van reafirmar les relacions bilaterals i l'interès per continuar col·laborant en matèria de medi ambient i educació.

Amb la República de Panamà, a petició de la viceministra d'Afers Exteriors i directora d'Afers Multilaterals i Cooperació de Panamà, Yill Otero, es va fer una reunió virtual conjunta entre el Ministeri d'Afers Exteriors i la Secretaria

d'Estat d'Afers Financers Internacionals (8/5/2023) d'Andorra i el Ministeri d'Economia i Finances i el Ministeri de Relacions Exteriors de Panamà, amb l'objectiu d'intercanviar bones pràctiques a nivell financer i específicament poder conèixer l'experiència andorrana en el procés de sortida de la llista grisa de l'OCDE.

Amb la República de Paraguai, la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach, va mantenir una reunió bilateral amb el seu homòleg, Julio César Arriola Ramírez, durant la 52a sessió del Consell de Drets Humans a Ginebra (27/2/2023). Durant la trobada mantinguda es va incidir en la cooperació en matèria fiscal, econòmica i energètica.

Amb República Dominicana, el cap de Govern, Xavier Espot, es va reunir a Nova York amb el president Luis Abidaner, en el marc de la 78a Assemblea General de les Nacions Unides (19/9/2023).

Amb la República de Xile, el Ministeri d'Afers Exteriors va respondre a la petició del Consolat xilè a Barcelona per coordinar la visita a Andorra d'un representant de la Corporació Nacional Forestal de Xile (CONAF), amb l'objectiu d'aprofundir la cooperació en l'àmbit del medi ambient i compartir bones pràctiques en l'administració de parcs naturals i camins de muntanya. El representant de la CONAF va mantenir reunions amb Medi Ambient, Andorra Turisme, i els comuns de Canillo, Ordino i la Massana (12-14/9/2023) per conèixer de primera mà el model turístic de muntanya del Principat i les formes de protecció i valorització del medi natural.

En l'àmbit de la cooperació triangular amb Cuba i Mèxic, Andorra ha contribuït amb la compra de material de reconstrucció d'habitatges per pal·liar els efectes de l'huracà Ian a l'illa caribenya (lliurament 12/6/2023 al port de la Habana).

Relació amb les grans potències mundials

El 2023, el Ministeri d'Afers Exteriors ha seguit mantenint unes excel·lents relacions bilaterals amb els Estats Units d'Amèrica, tant pel que fa a l'Ambaixada acreditada (Madrid) com al Consolat General a Barcelona, amb qui les relacions són molt fluides. Per exemple, la col·laboració habitual, juntament amb el Ministeri d'Educació, pel que fa a la selecció anual del candidat andorrà a gaudir de la beca Fulbright (reunió virtual el 3/10/2023) per cursar estudis de postgrau als EUA. També s'ha consolidat el programa d'emprenedoria gratuït finançat pel Departament d'Estat dels EUA, que té com a objectiu impulsar el desenvolupament de projectes emprenedors liderats per dones, l'Academy for Women Entrepreneurs (AWE). Enguany s'ha celebrat la segona edició a Andorra d'aquest programa, una iniciativa que compta amb la col·laboració d'Andorra Business i l'Associació de Dones d'Andorra. Catorze dones emprenedores seleccionades van participar en sis tallers presencials (2 de maig - 14 de setembre del 2023). El lliurament de premis (5/12/2023) va comptar amb la presència de l'ambaixadora dels Estats Units, Julissa Reynoso, i la cònsol general, Katie Stana. Van tenir lloc reunions bilaterals de

treball amb la ministra de Presidència, Economia, Treball i Habitatge, Conxita Marsol, i la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, així com reunions de cortesia amb el cap de Govern, Xavier Espot, i el síndic general, Carles Ensenyat. També, com cada any, el Ministeri d'Afers Exteriors ha coordinat les respostes d'Andorra a les preguntes per elaborar els informes del Departament d'Estat dels EUA sobre llibertat religiosa (11/10/2023) i la situació dels drets humans (30/8/2023) al món.

Una novetat important quant a oportunitats de mobilitat juvenil ha estat la primera convocatòria per gaudir dels programes de Bridge USA, concretament el programa Summer Work & Travel, que permet a joves andorrans universitaris (a temps complet i presencialment), mitjançant agències autoritzades pel Departament d'Estat dels EUA, obtenir un visat J-1 per treballar als EUA durant els mesos d'estiu. Atès que la informació sobre el fet que els joves andorrans podien participar en aquests programes de mobilitat juvenil es va saber només un parell de mesos abans del final de la convocatòria del 2023 (fi de març), i, tot i que una seixantena d'andorrans van mostra interès durant la sessió informativa virtual organitzada pel Consolat General dels Estats Units (14/2/2023), s'entén que no hi va haver gaire marge perquè els joves poguessin materialitzar les seves candidatures.

Enguany, davant la creixent preocupació mundial sobre aquesta temàtica, i a petició dels EUA, Andorra també s'ha sumat a la Coalició global per tractar amenaces emergents relacionades amb drogues sintètiques, amb la participació virtual de representants dels ministeris de Justícia i Interior (Policia) i Salut als diferents grups de treball.

Pel que fa la relació bilateral amb el Canadà, i més concretament amb la regió francòfona del Quebec, el 2023 s'ha renovat la col·laboració de diplomàcia cultural amb el Festival Cinemania. Concretament, la 10a edició del Festival Ull Nu (9-14/5/2023) ha comptat amb el Quebec com a territori convidat d'honor amb la projecció de diversos curts i llargmetratges en idioma francès original amb subtítols en català i la participació del director del Festival Cinemania, Guilhem Caillard, com a membre del jurat.

Pel que fa a les relacions bilaterals amb Oceania, l'ambaixadora d'Austràlia acreditada a Andorra, Sophia McIntyre, es va reunir amb la directora d'Afers Multilaterals i Cooperació, Florència Aleix (15/3/2023). Cal destacar que al maig del 2023 es va tancar la negociació del text relatiu al programa de mobilitat juvenil Work & Holiday, tot i que seguim en espera que les autoritats australianes proposin data i lloc per a la signatura. Pel que fa a Nova Zelanda, l'ambaixadora acreditada a Andorra, Tara Morton, es va reunir amb la ministra Imma Tor (9/11/2023) en el marc de la presentació de còpies d'estil i credencials al copríncep episcopal.

Relació amb els països asiàtics

El 2023, s'ha seguit reforçant la relació amb el continent asiàtic amb qui la intensitat de les relacions bilaterals augmenta any rere any, a mesura que

augmenta el desenvolupament econòmic i geopolític d'aquest continent. Aquest acostament es reflecteix en les nombroses visites rebudes de delegacions saudites i coreanes en el marc de l'elecció de la seu de l'Exposició Universal 2030 a la qual aspiraven Itàlia, Aràbia Saudita i la República de Corea.

Així, el 4 d'agost, el ministre de Turisme i Comerç d'Andorra, Jordi Torres, rebia el seu homòleg saudí, Ahmed Al-Khateeb. Posteriorment, el 19 de setembre, el cap de Govern, Xavier Espot, es va reunir amb el ministre de Turisme, Ahmed Al Khateeb, a Nova York, en el marc de la 78a Assemblea General de les Nacions Unides. L'endemà, una delegació saudita es desplaça a Andorra per reunir-se amb el ministre de Finances, Ramon Lladós, i posteriorment amb els ministres de Presidència, Economia, Treball i Habitatge, Conxita Marsol, i amb el ministre de Turisme i Comerç, Jordi Torres.

Quant a Corea del Sud, el 29 de juny, la ministra Imma Tor va rebre a Andorra l'enviat especial del president per a l'Exposició Universal Busan del 2030, Chey Tae Won. El 14 i 15 de setembre, una delegació coreana encapçalada pel ministre de Justícia en qualitat d'enviat especial del president, Han Dong Hoon, va visitar Andorra per fer seguiment dels temes i acords bilaterals, així com per demanar el suport d'Andorra a la candidatura coreana a l'Exposició Universal del 2030. El 14 es va reunir amb el ministre de Turisme i Comerç, Jordi Torres, i l'endemà, amb la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, amb qui signaren l'Acord de Work and Holiday.

El 10 de novembre, el cap de Govern, Xavier Espot, es reuneix amb el ministre d'Afers Exteriors, Park Jin, en el marc del sisè Fòrum de la Pau, a París.

Al seu torn, el 14 de novembre, el ministre de Turisme i Comerç, Jordi Torres, va rebre a Andorra la viceministra de Cultura, Esports i Turisme de la República de Corea, Jang Mi-ran.

D'altra banda, el 18 de juliol, en el marc del segment polític d'alt nivell d'Ecosoc a Nova York, la ministra es va reunir amb el primer viceministre d'Afers Exteriors del Kirguizistan, Asein Isaev, per tractar conjuntament la col·laboració multilateral en matèria de desenvolupament sostenible de les muntanyes. El 30 de novembre, en el marc del 30è Consell de Ministres de l'OSCE, la ministra Imma Tor es va reunir amb Aibek Moldogaziev, viceministre d'Afers Exteriors del Kirguizistan, a Skopje.

L'11 d'octubre, es va fer una tanda de consultes polítiques amb una delegació de l'Índia, encapçalada pel Sr. Sanjay Verma, secretari Oest al Ministeri d'Afers Exteriors i exambaixador de l'Índia a Andorra. Aquesta és la segona tanda de consultes polítiques, ja que la primera va tenir lloc el 2018. El Sr. Verma és rebut per la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, acompanyada de les direccions del Ministeri d'Afers Exteriors i de la introductora d'ambaixadors. Posteriorment, el Sr. Verma va presentar davant dels membres del cos

diplomàtic andorrà, així com amb agents polítics, econòmics i socials del país, els resultats de la Presidència índia del G-20.

Pel que fa la intensa relació del Ministeri d'Afers Exteriors amb les ambaixades i representants de la Xina i del Japó, cal destacar que el 17 d'octubre, la ministra Imma Tor va rebre les còpies d'estil del setè ambaixador de la República Popular de la Xina acreditat a Andorra, Yao Jing.

L'1 de desembre, la ministra Imma Tor es reuneix amb el viceministre d'Afers Exteriors del Japó, Yoichi Fukazawa, en el marc del 30è Consell de Ministres de l'OSCE, a Skopje.

Establiment de relacions diplomàtiques

L'any 2023, el Principat d'Andorra ha establert relacions diplomàtiques amb dos nous països:

- Saint Lucia: relacions diplomàtiques establertes el dia 20/9/2023 a Nova York.
- Vanuatu: relacions diplomàtiques establertes el dia 30/11/2023 a Nova York.

El total de països amb els quals s'han establert relacions diplomàtiques fins a la data és de 155.

Establiment de programes de mobilitat per a joves

Reunió de la ministra d'Afers Exteriors amb l'ambaixador del Regne Unit, Hugh Elliott, i signatura del Protocol per facilitar la mobilitat dels joves, el 14-7-2023.

En l'àmbit de la mobilitat dels joves, amb l'objectiu de promoure i facilitar l'accés dels joves a oportunitats que els permetin aprofundir en la comprensió de la cultura, la societat i les llengües de l'altre país gràcies a una experiència de viatge, de treball i de vida a l'estranger, aquest any 2023 s'han signat acords amb el Regne Unit, Corea del Sud i Islàndia; resten pendents de signatura els textos amb Austràlia, Croàcia i Noruega.

Aquestes noves destinacions per als joves, se sumen als acords amb el Canadà (2020), i Irlanda i Alemanya (2022). En aquest sentit, la ministra en funcions, Maria Ubach, va fer una roda de premsa (16/2/2023) per presentar els programes de mobilitat impulsats des del Ministeri d'Afers Exteriors adreçats a joves andorrans. Es va comptar amb el testimoni del Pere Baró, jove andorrà que va participar en un programa d'aquest tipus al Canadà.

Estructuració de la representació exterior

Al llarg del 2023, es va dur a terme el nomenament d'ambaixadors d'Andorra no residents en diversos països membres de la Unió Europea que, fins aleshores, no disposaven de representació, com ara Bulgària, Croàcia, Eslovènia, Grècia, Itàlia, Malta, Portugal i Xipre. Aquests representants diplomàtics són crucials per mantenir canals permanents de comunicació i assegurar una comprensió mútua dels objectius i interessos entre Andorra i els seus socis europeus.

Durant el segon semestre del 2023, es van presentar les cartes credencials dels ambaixadors a Grècia el 30 d'octubre, Xipre el 6 de novembre, Bulgària el 21 de novembre, Eslovènia el 21 de novembre, Portugal el 29 de novembre i Croàcia el 13 de desembre. Aprofitant aquests desplaçaments, es van mantenir trobades amb les autoritats responsables dels afers exteriors i europeus de cada un dels estats, i es van reforçar així els llaços diplomàtics i es va fomentar la comprensió mútua entre Andorra i aquests països europeus.

Reunió d'ambaixadors d'Andorra, el 10-3-2023.

Reforçament de la presència i la influència en l'àmbit multilateral

La força de la relació multilateral

“Un estat, un vot”

L'espai multilateral és un espai privilegiat per a la política exterior d'Andorra en un escenari mundial. En l'àmbit multilateral es fan paleses les línies estratègiques de cada país, siguin aquestes fruit d'una voluntat meditada, d'una política exterior emergent o d'una intervenció més circumstancial. Endemés, en aquest fòrums, un país és igual a un vot, per tant, Andorra pot fer valer el seu vot de la mateixa manera que qualsevol altre país, gran o petit, per negociar els seus interessos.

En aquests entorns, els estats desenvolupen campanyes d'intensificació de les relacions bilaterals entre ells. Teixint aquestes relacions des de les diverses representacions permanents d'Andorra als organismes internacionals, la diplomàcia andorrana facilita l'assoliment d'objectius concrets del Ministeri, del Govern i del país, ja sigui en la negociació d'acords bilaterals, en l'organització d'esdeveniments culturals o en la facilitació de les relacions econòmiques, entre altres.

Així mateix, és important posar en relleu que Andorra, el 2023, ha iniciat la campanya per a la candidatura d'una experta independent al Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació envers la Dona (vegeu més informació al punt 1.1.4).

Posar en valor la doble pertinença iberoamericana i francòfona, i l'estatut d'observador a la Comunitat de Països de Llengua Portuguesa (CPLP), en particular promovent el multilingüisme i la diversitat cultural en l'escenari internacional.

En l'àmbit multilateral, Andorra és molt activa en la promoció del multilingüisme i la diversitat cultural.

Com a membre de ple dret de l'Organització Internacional de la Francofonia, Andorra participa activament en els treballs de l'organisme. Enguany, la ministra d'Afers Exteriors va prendre part a la 44a sessió de la Conferència Ministerial de la Francofonia a Yaoundé, Camerun, que va tenir lloc del 4 al 5 de novembre del 2023, i que va adoptar el pressupost per al 2024 i la nova programació quadriennal. La sessió, durant la qual Andorra, a través de la ministra, ostentava la vicepresidència, tenia com a una de les temàtiques principals la bona governança, arran de les nombroses crisis que afecten l'espai francòfon. Les intervencions de la ministra van fer esment de les ruptures amb la democràcia de certs països africans, i van posar en valor la cooperació multilateral francòfona per ajudar-los a prevenir els conflictes i a garantir l'estabilitat de la regió. La ministra també va lligar la bona governança amb el respecte de la diversitat i va fer esment de la Declaració sobre la llengua francesa en la diversitat lingüística de la Francofonia.

En el marc del debat general de la 78a Assemblea General de les Nacions Unides a Nova York, la ministra d'Afers Exteriors va participar en el diàleg d'alt nivell per a una Francofonia d'acord amb els Objectius de desenvolupament sostenible del 2030. En

la seva intervenció, la ministra va posar en relleu el compromís d'Andorra amb el multilingüisme, sobretot a través de la presidència del grup de treball sobre multilingüisme del Grup d'Ambaixadors de Parla Francesa a les Nacions Unides (Nova York).

En relació amb la SEGIB, Andorra ha participat activament en les activitats de la Cimera Iberoamericana sota la Secretaria Pro Tempore de la República d'Equador. Concretament, el Ministeri d'Afers Exteriors ha participat en les reunions de coordinadors nacionals i responsables de cooperació del juliol i de l'octubre, on s'ha tractat d'intensificar la relació política i la cooperació al desenvolupament en els estats membres. En aquest context, la ministra d'Afers Exteriors va participar el 21 de setembre, en el marc del Debat General de la 78a Assemblea General de les Nacions Unides a Nova York, en el tradicional esmorzar de ministres d'Afers Exteriors d'Iberoamèrica, on va poder recordar el compromís d'Andorra per organitzar el Fòrum digital iberoamericà. Així mateix, el 28 de novembre, la ministra d'Afers Exteriors va participar en la Reunió telemàtica de Ministres d'Afers Exteriors d'Iberoamèrica, emmarcada sota la Secretaria Pro Tempore d'Equador, que acollirà la XXIXa Cimera iberoamericana de caps d'Estat i de Govern el 15 de novembre del 2024, a Cuenca. En aquest sentit, es va adoptar un comunicat especial dels països iberoamericans sobre el canvi climàtic on es va introduir la menció a la vulnerabilitat de les muntanyes davant el canvi climàtic.

Fomentar la participació de tècnics andorrans en els grups d'experts que siguin d'interès.

Andorra, tot i els seus recursos limitats, és molt activa en l'escenari internacional i mostra ambició a l'hora de formar part de diferents òrgans dels organismes multilaterals dels quals és membre.

El 2023, Andorra ha ostentat la vicepresidència de la 44a sessió de la Conferència ministerial de la Francofonia, així com la vicepresidència de la 42a Conferència general de la Unesco. Així mateix, ha ostentat la presidència del Grup de redactors sobre qüestions socials i sanitàries del Consell d'Europa. També ha estat elegida membre de la Comissió d'Administració i Pressupost del BIE. Resulta evident que la participació de tècnics andorrans en els grups d'experts és important, en particular en el si del Consell d'Europa, en què Andorra compta amb uns 50 experts andorrans nomenats o elegits que comparteixen la seva expertesa en els diferents grups.

Durant la 78a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides, Andorra va formar part per primera vegada del Comitè de Credencials. Aquest Comitè es nomena a l'inici de cada sessió ordinària de l'Assemblea General i està format per nou membres designats per l'Assemblea General a proposta del president. Per a la 78a Assemblea General els membres són: Andorra, els EUA, Grenada, les illes Salomó, Nigèria, Rússia, Surinam, Togo i la Xina.

El Comitè té el mandat d'examinar les credencials dels representants dels estats membres i d'informar-ne a l'Assemblea General.

Presentar candidatures d'andorrans en organismes internacionals i promocionar andorrans eminents on sigui pertinent.

Múltiples experts andorrans tenen un perfil eminent que encaixa amb les ambicions internacionals dels diferents organismes. Efectivament, la presència en diferents ens internacionals dona visibilitat a Andorra com a país compromès amb la comunitat internacional.

En aquest sentit, el 25 d'octubre del 2023 el Consell de Ministres va aprovar presentar la candidatura de l'experta andorrana, la Sra. Jelena Pià, al Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació envers la Dona per al període 2025-2028. Les eleccions dels experts tindran lloc el 7 de juny del 2024. Aquesta candidatura s'emmarca en la política transversal del Ministeri intitulada: "Igualtat de gènere i empoderament de les dones a nivell internacional".

La funció del Comitè és servir de sistema de vigilància de l'aplicació del Conveni sobre l'eliminació de tots els tipus de discriminació envers la dona per part dels estats que l'han ratificat a través de l'examen dels informes que presenten. També pot convidar les agències especialitzades de les Nacions Unides que enviïn informes i pot rebre informació d'organitzacions no governamentals. Finalment, el Comitè informa anualment l'Assemblea General a través de l'Ecosoc de la tasca efectuada.

Les eleccions del Comitè per a l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació envers la Dona es duen a terme cada dos anys i es renoven la meitat dels experts. Les properes eleccions tindran lloc el juny del 2024 a l'Organització de les Nacions Unides a Nova York i seran elegits onze experts per al període que va de l'1 de gener del 2025 al 31 de desembre del 2028. La data límit per a la presentació de les candidatures és el 8 de març del 2024.

Intervenció del cap de Govern durant el Segment d'alt nivell de la 78a Assemblea General, el 22-9-2023.

Està previst que la campanya es desenvolupi principalment a Nova York, tot i incloure algun acte a Ginebra (Suïssa). Estarà gestionada principalment per la Missió Permanent d'Andorra a l'ONU, en col·laboració amb la Missió Permanent d'Andorra a l'Oficina de l'ONU a Ginebra, i coordinada pel Departament d'Afers Multilaterals i Cooperació. Així mateix, també es preveu consultar i col·laborar amb el Departament d'Afers Socials i la

Secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana.

En línia amb l'aposta de Govern per promoure candidats andorrans als organismes internacionals, el 13 de desembre, el Ministeri d'Afers Exteriors va distribuir per a informació del Consell de Ministres, les informacions relatives a la presentació de la candidatura de la Sra. Magda Marquet com a membre del Grup Independent de

Científics per a l'elaboració de l'informe sobre el desenvolupament sostenible global, que haurà de ser redactat i publicat el 2027. Aquest grup d'experts despenja del Comitè Econòmic i Social de l'ONU (Ecosoc).

D'altra banda, també podem esmentar el Sr. Pere Vilanova, expert independent a títol d'Andorra de la Comissió de Venècia del Consell d'Europa, que ha sigut elegit vicepresident. Altres experts d'Andorra han tingut protagonisme en esdeveniments internacionals, com ara el Sr. Josep Dallerès, ponent de la segona Conferència anual de l'Observatori de l'Ensenyament de la Història a Europa del Consell d'Europa o el Sr. Jordi Ascensi, qui va participar a la conferència "La Francofonia i la intel·ligència artificial", durant la qual va compartir la seva expertesa com a expert suplent del Comitè d'Intel·ligència Artificial del Consell d'Europa i per haver treballat activament en la redacció de la *Recomanació sobre l'ètica de la intel·ligència artificial de la Unesco*.

D'acord amb la manca històrica d'enfrontaments bilaterals, formular iniciatives a escala internacional, en particular per promoure la pau.

En aquest àmbit, les prioritats d'Andorra a escala internacional són: promoure la pau, incentivar el diàleg intercultural, garantir l'estat de dret i els drets humans.

En aquest sentit, l'any 2022, Andorra va participar activament en la iniciativa de la Decisió del Consell Executiu de la Unesco "la Ruta de la pau: diàleg i acció per la tolerància i la comprensió intercultural". El 20 de juny del 2023, la ministra d'Afers Exteriors va participar en el llançament de les primeres consultes regionals sobre les competències interculturals per a la consolidació de la pau en el marc de la Unesco. Aquestes consultes han permès reunir polítics, experts i científics de diferents països per posar en comú els coneixements sobre la resolució de conflictes i trobar solucions mitjançant l'educació, els principis democràtics i el diàleg intercultural. La ruta de la pau té com a objectiu lluitar contra el racisme, la intolerància i la discriminació i promou la inclusió de les dones i dels joves en la prevenció i la pacificació dels conflictes.

Accions prioritzades

Contribuir al reforçament del multilateralisme i al diàleg i la mediació per la pau i la seguretat.

En correlació amb l'apartat anterior, el Govern d'Andorra dona suport a les accions dels organismes internacionals a favor de la mediació per la pau i del retorn a una situació de seguretat per a les poblacions afectades pels conflictes.

En el marc del conflicte a Ucraïna, el Consell d'Europa va acordar organitzar la quarta Cimera de caps d'Estat i de Govern durant la qual es va aprovar la Declaració de Reykjavík amb l'objectiu d'establir un front europeu comú en la guerra d'agressió de Rússia contra Ucraïna i de definir les noves prioritats i orientacions de l'Organisme per prevenir aquests conflictes.

Durant la Cimera, els països es van alinear per actuar a favor dels infants ucraïnesos afectats pel conflicte i per ajudar les autoritats ucraïneses. L'ambaixador i representant d'Andorra al Consell d'Europa, com a president del Grup de redactors de qüestions socials i sanitàries, va impulsar la creació del Grup de coordinació sobre la situació dels infants ucraïnesos (CGU), reconegut per la Cimera. Des de llavors, aquest Grup es reuneix de manera informal i intercanvia informació sobre el nombre de menors que s'han desplaçat als estats membres del Consell d'Europa, per conèixer la seva situació (no acompanyats, amb família, etc.). La segona finalitat del Grup és d'ajudar a Ucraïna a reconstruir el sistema de protecció de la infància juntament amb altres actors internacionals. A més, durant la Conferència de Ministres de Justícia del Consell d'Europa, que va tenir lloc al setembre a Riga, Letònia, el secretari d'Estat de Justícia i Interior va proposar la col·laboració tècnica d'Andorra per reformar el sistema de protecció dels infants a Ucraïna.

La Cimera també va ser l'ocasió de crear un nou acord parcial ampliat, que estableix un registre de danys causats per l'agressió de la Federació Russa contra Ucraïna i al qual Andorra s'ha adherit. Aquest registre té com a objecte recollir totes les dades aportades per les víctimes de l'agressió en relació amb els danys soferts, amb la finalitat que, en el futur, s'integri en un mecanisme de compensació perquè les víctimes siguin indemnitzades.

En matèria de justícia penal internacional, l'any 2023 ha marcat el 25è aniversari de l'adopció de l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional. En aquest sentit, la ministra Imma Tor va participar el juliol del 2023 en l'acte commemoratiu del 25è aniversari de l'adopció de l'Estatut de Roma en el marc del segment ministerial del Fòrum polític d'alt nivell de l'Ecosoc a les Nacions Unides.

Durant l'acte, recordant la implicació d'Andorra en la redacció de l'Estatut de Roma, la ministra va destacar que, després de 25 anys, aquest text és un marc jurídic sòlid, però, més que mai, la lluita contra la impunitat necessita el suport ferm de la comunitat internacional, i fer especial referència a l'actual guerra a Ucraïna. La ministra també va fer una crida per a la universalització de l'Estatut de Roma.

L'ambaixadora i representant d'Andorra a les Nacions Unides, en el marc de l'Assemblea dels Estats Part de l'Estatut de Roma del mes de desembre del 2023, va reiterar aquest missatge.

En la mateixa línia i arran de l'agressió de la Federació de Rússia a Ucraïna, la Cort Penal Internacional va emetre, el 17 de març del 2023, les ordres internacionals de detenció contra Vladimir Putin, president de Rússia, i Maríia Lvova-Belova, comissionada presidencial per als drets dels infants a Rússia i va al·legar la seva responsabilitat en la deportació i transferència il·legal d'infants. El Ministeri d'Afers Exteriors i el Ministeri de Justícia i Interior es van coordinar per implementar les mesures necessàries derivades d'aquestes ordres de detenció.

D'altra banda, en el marc de la 42a Conferència General de la Unesco, es va aprovar una Resolució sobre les conseqüències de la situació actual a la franja de Gaza en tots els aspectes relacionats amb el mandat de la Unesco.

Al llarg del 2023, la Missió Permanent a les Nacions Unides (Nova York) ha participat en diversos actes i esdeveniments que tenen com a objectiu promoure la pau i el diàleg a través de l'educació i de la cultura, com per exemple l'assistència al Forum on Cultural Diplomacy in the UN 2023: Promoting Democracy and Peace through Dialogue and Cultural Diplomacy organitzat per l'Academy on Cultural Diplomacy. Així mateix, s'ha participat en el finançament d'un estudi sobre impactes de la inseguretat climàtica en els infants i els conflictes armats (["Climate Insecurity Impacts on Children and Armed Conflict"](#)).

Andorra participa activament en els treballs de l'OSCE (Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa). El conflicte entre Ucraïna i Rússia ha tingut un impacte directe i negatiu en l'Organització, ja que ha trencat el consens en les decisions clau per al bon funcionament de l'entitat i, com a conseqüència, ha amenaçat l'estabilitat, la seguretat i la pau de la regió. Andorra, en les intervencions dutes a terme, ha condemnat l'ocupació i l'agressió de Rússia a Ucraïna, i ha expressat la preocupació per les conseqüències humanitàries de la guerra i refermat el compromís del Principat per un multilateralisme eficaç i incliusiu basat en la cooperació i el diàleg, i ha respectat plenament els principis i compromisos inherents. Les preocupacions per les transgressions dels drets humans han portat a Andorra a adherir-se de nou al mecanisme de Moscou, relatiu a la temàtica relacionada amb la deportació dels infants ucraïnesos a Rússia. Aquest mecanisme té per objectiu establir una missió d'experts per avaluar la situació.

Es dona gran importància al paper de l'OSCE com a institució per assegurar la pau en la regió, és per això que s'ha donat suport a les propostes de la secretària general de l'OSCE relatives al pressupost unificat de l'OSCE, corresponent als anys 2022 i 2023, a fi de garantir el bon funcionament de l'Organització.

El 7 de juliol del 2023, la ministra Imma Tor va participar en la Conferència d'alt nivell sobre canvi climàtic de l'OSCE, celebrada a Viena. A la reunió, es van discutir les implicacions del canvi climàtic en matèria de seguretat i estabilitat, i també les conseqüències de les tensions i conflictes per l'acció climàtica. Andorra també va tenir un paper destacat en la sessió de treball intitulada: "Natura i seguretat en el clima canviant. Gestió sostenible dels ecosistemes comuns". L'ambaixador i representant permanent d'Andorra a l'OSCE va moderar l'acte.

Del 29 de novembre a l'1 de desembre del 2023, la ministra d'Afers Exteriors va participar en el 30è Consell de Ministres de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa, que va tenir lloc a Skopje, Macedònia del Nord. Durant la seva intervenció, la ministra Imma Tor va remarcar la importància de promoure la igualtat de gènere i d'incloure els joves en la presa de decisions per tenir "un futur millor i més segur. En aquest sentit, ha subratllat la joventut i la igualtat de gènere com el centre de les polítiques del Govern. La ministra va subratllar també el suport d'Andorra a l'OSCE i ha expressat paraules d'agraïment per la tasca que fan les missions de l'OSCE sobre el terreny, les institucions autònomes i l'Assemblea Parlamentària en benefici de tots els ciutadans de la regió OSCE. En relació amb la guerra a Ucraïna, la ministra ha fet una crida a posar fi al patiment de la població civil i a fer ús de totes les plataformes i canals de diàleg per treballar per una pau sostenible i duradora d'acord amb el dret internacional, segons concreta el

comunicat, i ha recordat que Andorra s'ha alineat amb la política de la UE en matèria de sancions contra Rússia i Bielorrússia, així com l'acollida de persones que fugen del conflicte.

En el conjunt dels organismes internacionals, on Andorra i la UE tenen presència, hi ha un mecanisme de consulta mitjançant el qual Andorra valora l'adhesió a declaracions de la Unió Europea en el marc de conflictes internacionals o posicionament compartit en relació amb situacions concretes de la conjuntura internacional, així com davant de projectes de resolucions en els organismes internacionals. Actualment, la UE proposa a Andorra d'adherir-se a declaracions en el marc dels organismes internacionals amb seu a Nova York, Viena, Estrasburg, Ginebra, Roma i la Haia. A la pràctica, Andorra, després de l'anàlisi individualitzada dels textos, dona suport a un alt nombre de declaracions de la UE en aquests organismes internacionals.

Promoure els drets humans en general i, en particular, la igualtat de gènere.

Els drets humans són una qüestió transversal de les polítiques i programes dels organismes internacionals en àmbits clau com el desenvolupament, l'assistència humanitària, la pau i la seguretat, així com en assumptes econòmics i socials. Per això, gran nombre dels organismes internacionals en què Andorra és membre tenen totalment o parcialment l'objectiu de defensar-los i promoure'ls. El Consell de Drets Humans de les Nacions Unides, amb seu a Ginebra, n'és l'exemple paradigmàtic.

En aquest sentit, el 27 de febrer del 2023, la ministra d'Afers Exteriors en funcions va participar en el segment d'alt nivell de la 52a sessió del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides celebrat a Ginebra. En el seu discurs va destacar la commemoració del 75è aniversari de la Declaració universal dels drets humans, el 30è aniversari de la Declaració i el Programa d'acció de Viena i també el 30è aniversari de l'aprovació de la Constitució d'Andorra. Va posar en relleu que, en matèria de drets humans, es constata una regressió general per una conjuntura geopolítica cada cop més complexa. Va fer èmfasi en la reactivació del compromís amb els drets humans i en la necessitat d'esforçar-se per recuperar la universalitat i indivisibilitat i recuperar un impuls capaç de motivar i conscienciar els joves d'arreu. En aquest sentit, la ministra en funcions va destacar que no n'hi ha prou de consultar-los o dissenyar polítiques adreçades als joves, cal posar en marxa processos perquè puguin participar ara en les polítiques del demà i motivar-los a implicar-se més en la vida pública.

L'any 2023 va ser el tercer any de més activitat del Consell de Drets Humans amb l'adopció de 110 resolucions, de les quals Andorra en va copatrocinar¹ 53. L'activitat del Consell de Drets Humans ha estat marcada per la continuïtat d'una tendència observada durant els últims cinc anys de polarització i de divisió entre països, especialment en les resolucions centrades en l'anàlisi de la situació dels drets humans en determinats països, les qüestions socials, per exemple, les que tracten

¹ Andorra no és estat membre del Consell de Drets Humans, però pot donar suport, via el copatrocini, a les iniciatives, resolucions, que els estats membres proposen.

sobre el gènere, els drets de salut sexual i reproductiva, la família, la religió i la incitació a la discriminació i l'odi.

La política exterior d'Andorra també passa per la cooperació internacional, especialment pels projectes que empoderen les dones i les nenes, així com en la participació en reunions, fòrums i trobades, i advoca per la inclusió de les dones en els diferents àmbits de l'esfera internacional com a part del canvi i de la solució dels desafiaments als quals es confronta la humanitat. La ministra d'Afers Exteriors participa de xarxes, formals i informals, amb homòlogues seves d'arreu.

Efectivament, Andorra forma part de la Xarxa informal de dones ministres d'Afers Exteriors. En aquest sentit, el 18 de febrer del 2023, en el marc de la Conferència de Seguretat de Múnic la ministra ha participat en un esmorzar coorganitzat per Alemanya i el Canadà, en què van assistir els ministres d'Afers Exteriors d'Albània, Andorra, Bèlgica, el Canadà, França, Alemanya, Islàndia, Kosovo, Liechtenstein, Mongòlia i Eslovènia. L'esmorzar va concloure amb l'adopció d'una declaració de suport a les dones de l'Afganistan i a les violacions dels drets humans que pateixen a mans dels talibans.

El 29 de juny 2023 la ministra ha participat telemàticament en la trobada de dones ministres d'Exteriors organitzada per Mongòlia. La reunió ha tingut com a objectiu potenciar el paper de les dones en l'escenari internacional, i, en particular, en els àmbits de la pau i la seguretat, el canvi climàtic i la seguretat alimentària.

Durant el debat general de la 78a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides, la ministra va assistir a la tradicional recepció de la xarxa informal de dones ministres d'Afers Exteriors coorganitzada per la Missió Permanent de Liechtenstein i el Canadà. Durant la recepció, les ministres d'Afers Exteriors van intercanviar sobre diversos temes relacionats amb la política exterior i la seguretat, així com del multilateralisme i la igualtat de gènere per assolir la pau, la prosperitat i el progrés.

En el marc del Consell de Seguretat, es va participar en el debat obert sobre dones, pau i seguretat, en la sessió de la Comissió de la Situació de la Dona (CSW 2023), en les activitats del Grup d'amics per a l'eliminació de la violència envers les dones i les nenes, en les trobades de les ministres d'Afers Exteriors i del grup d'ambaixadores dones de l'OSCE i de les Nacions Unides a Nova York, i es va donar suport a les resolucions i declaracions relatives a les temàtiques de dones i nenes en els diferents organismes internacionals.

En el marc de Nacions Unides i específicament de la 3a Comissió, Andorra es va adherir a la Declaració sobre els drets de les dones i les nenes a Afganistan.

Al Consell de Seguretat Andorra es va sumar a la declaració del debat obert del Consell sobre dones, pau i seguretat relativa a la participació de les dones a la pau internacional i la seguretat, de la teoria a la pràctica.

A la 53a sessió del Consell de Drets Humans, Andorra es va adherir a una declaració sobre els drets de les dones a l'Afganistan, pronunciada durant el diàleg interactiu sobre la situació de les dones i les nenes a l'Afganistan.

En l'àmbit de l'OSCE, i específicament del Consell Permanent Andorra es va sumar a la declaració pronunciada durant el Dia internacional de la nena. Al Fòrum de Seguretat i Cooperació de l'OSCE, Andorra s'ha sumat a la declaració sobre dones, pau i seguretat.

Afavorir l'educació, en particular de les nenes.

La comunitat internacional ha de garantir l'accés a una educació de qualitat, centrada en la consolidació d'una ciutadania democràtica, respectuosa dels drets humans, la diversitat i el medi ambient. En aquest sentit, el Govern d'Andorra ha fet de l'educació en drets humans i ciutadania democràtica, un element essencial de l'educació al Principat.

El Govern d'Andorra participa activament en els diversos esdeveniments i iniciatives liderades per la Unesco. En aquest sentit, enguany Andorra ha assistit a diverses conferències sobre educació, com ara la Conferència sobre la intel·ligència artificial generativa en l'educació o el diàleg ministerial sobre l'educació per a la pau.

El 2023, Andorra també s'ha adherit al Grup d'amics per a l'educació en situacions d'emergències de la Unesco. Aquest Grup té com a objectiu enfortir el paper primordial de la Unesco per garantir el dret a l'educació en temps de crisi. Aquest Grup d'amics pretén incrementar les accions i contribucions en els països en situació de crisi seguint el mandat de la Unesco i el de la Cimera de transformació de l'educació, que va tenir lloc el setembre del 2022.

D'altra banda, el 2023, Andorra va participar en les reunions intergovernamentals del Comitè especial relatiu a la revisió de la Recomanació 1974 de la Unesco sobre l'educació per a la comprensió, la cooperació i la pau internacionals, i l'educació relativa als drets humans i les llibertats fonamentals.

Actuar a favor de la innovació i la digitalització, des d'una perspectiva inclusiva.

El Govern d'Andorra s'ha fixat aquest objectiu per contribuir al desenvolupament econòmic sostenible, i ha aprofitat el talent i la innovació als diferents actors i sectors que configuren l'ecosistema de país.

En aquest sentit i aprofitant la celebració del 75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, la Missió Permanent del Principat d'Andorra a Ginebra va impulsar el 7 de desembre del 2023 un acte centrat en l'eliminació dels estereotips envers les persones amb discapacitat i va donar a conèixer la història de superació i treball de David Aguilar, més conegut com a @HandSolo.

Sota aquesta premissa, Andorra ha proposat destacar persones amb discapacitat que tenen projecció pública, perquè puguin veure's com a models per a les generacions joves, i que contribueixin activament a eliminar els estereotips negatius i els prejudicis cap a les persones amb discapacitat.

L'acte, titulat "De l'assetjament a la construcció: el viatge innovador de @HandSolo amb pròtesis de LEGO", es va iniciar amb unes paraules de benvinguda del representant permanent de la Missió Permanent d'Andorra a Nacions Unides (Ginebra) i de representants de l'Oficina de les Nacions Unides a Ginebra i de l'Organització Mundial de la Propietat Intel·lectual. Aguilar va explicar la seva història transformadora de creació d'un braç prostètic amb peces de LEGO quan tenia nou anys.

Aquesta primera xerrada va tenir lloc a la seu de l'OMPI davant d'estudiants del cantó de Ginebra amb qui posteriorment va interactuar Aguilar, qui els va guiar en el repte de construir un projecte LEGO. L'activitat va permetre als alumnes treballar en equip, amb la inclusió, la creativitat i la perseverança. Els participants van muntar els seus projectes LEGO mentre responien preguntes de coneixements generals sobre Andorra, l'ONU, els drets humans i la propietat intel·lectual.

A continuació, Aguilar també va impartir una xerrada davant de diplomàtics a la seu de Nacions Unides a Ginebra. En aquesta trobada, de caràcter més formal, va voler destacar la importància global de la innovació, la inclusió i l'empoderament per lluitar contra l'eliminació dels estereotips negatius envers les persones amb discapacitat.

Impulsar o promouvoir el plurilingüisme/multilingüisme i la diversitat cultural.

Al mateix temps que afavoreix el diàleg, la tolerància i l'enteniment, el multilingüisme assegura la participació efectiva de tots els actors implicats en l'àmbit de les relacions internacionals, així com una transparència i eficiència més grans.

Andorra té un interès particular en la promoció del multilingüisme als diferents fòrums internacionals, ja que és un signe de la identitat andorrana. Per aquest motiu, Andorra es continuarà esforçant en garantir que el multilingüisme sigui un valor bàsic de les Nacions Unides i d'altres organismes internacionals per fer-les més democràtiques i inclusives.

Com cada any, Andorra participa en la promoció de la Francofonia entorn de la data del Dia internacional de la Francofonia, el 20 de març, en particular prop de les escoles i gràcies a activitats en les quals participen les ambaixades d'Andorra a l'estranger. Endemés, el Ministeri d'Afers Exteriors col·labora amb el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats per promoure el francès i la Francofonia a les escoles.

El 2023, les escoles d'Andorra han dut a terme 28 tallers pedagògics sobre l'art en francès ("on dirait du Picasso !"), sobre nutrició ("la diététique pour les enfants") i de redacció ("Jacques Prévert, jouer avec les mots"). Els infants dels sistemes educatius també han pogut participar en concursos de redacció en francès ("Dis-moi des mots à tous les temps" i "Redis-moi des mots à tous les temps"). A l'abril, per als més menuts, van tenir lloc sessions de contacontes.

D'altra banda, han tingut lloc diverses trobades amb autors i periodistes francòfons durant la setmana de la Francofonia, així com exposicions amb temàtiques d'interès ("Dessine-moi l'écologie").

Les ambaixades i missions diplomàtiques d'Andorra també participen en activitats culturals per celebrar el Dia internacional de la Francofonia. L'Ambaixada d'Andorra a Madrid va contribuir a la Muestra de cine francófono i va col·laborar amb l'Institut Francès d'Espanya a la Nuit de la poésie amb un poema de l'andorrana Teresa Colom traduït al francès.

L'Ambaixada d'Andorra a Lisboa celebra la Festa de la Francofonia participant en els Villages Francophones. A París, el xef Carles Flich del Restaurant Cal Manel va prendre part en l'esdeveniment gastronòmic "Voyage en Francophonie", promogut pel Grup d'Ambaixadors Francòfons de la Unesco. També a la Unesco, per celebrar la Francofonia, hi va actuar el músic andorrà Ivan Caro de la Fundació ONCA.

La Representació Permanent d'Andorra al Consell d'Europa va signar una nota verbal col·lectiva adreçada a la secretària general de l'organisme, en què se li demanava que vetllés pel respecte del bilingüisme en totes les publicacions de l'organització i que s'asseguri que estiguin disponibles també en llengua francesa.

En el marc del Consell d'Afers Generals i Polítics de la Conferència de la Haia de Dret Internacional Privat (HCCH), que es va reunir del 7 al 10 de març del 2023, Andorra va votar a favor de l'adopció de l'espanyol com a llengua oficial de l'Organisme.

Cal destacar que fa una trentena d'anys que la llengua espanyola s'utilitza com a llengua de treball gràcies a les contribucions voluntàries, sobretot d'Espanya, i fa una vintena d'anys que es discuteix informalment sobre la possibilitat de formalitzar la inclusió de l'espanyol com a llengua oficial, juntament amb el francès i l'anglès.

En el Consell Permanent de l'OSCE Andorra s'adhereix a la declaració dels estats membres de la UE, que dona suport a la decisió relativa a l'autorització de despeses suplementàries al programa dels serveis lingüístics i de conferències per al 2023, com a suport al multilingüisme dins de l'organització i per tant al seu bon funcionament.

El Govern d'Andorra també promou el multilingüisme mitjançant una contribució voluntària a l'Acadèmia de Dret Internacional de la Haia (ADIH). Efectivament, en els darrers anys, el Ministeri d'Afers Exteriors ha aportat contribucions voluntàries a l'Acadèmia per permetre el finançament de traduccions simultànies durant esdeveniments organitzats per l'ADIH. L'any 2023 i reafirmant la voluntat de seguir donant suport a projectes vinculats amb el multilingüisme, el Ministeri d'Afers Exteriors ha aportat una contribució a l'esdeveniment "Règlement pacifique des différends: Les indispensables cours du palais de la paix", organitzat l'octubre del 2023.

Ser actius en la lluita contra el canvi climàtic i crear i difondre iniciatives pel que fa a les regions de muntanya.

El 2023, una de les prioritats transversals del Govern d'Andorra ha estat la promoció internacional dels ecosistemes de muntanya i, en particular, en el marc de la lluita contra el canvi climàtic. Per aquesta raó, Andorra va tenir un rol actiu en la 28a sessió de la Conferència de les parts del Conveni marc sobre el canvi climàtic de les Nacions Unides (COP 28), que va tenir lloc a Dubai, els Emirats Àrabs Units, a finals del 2023.

El Ministeri d'Afers Exteriors, el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia i la Secretaria d'Estat de Transició Energètica, Transports i Mobilitat van treballar conjuntament per demanar la inclusió d'un punt sobre muntanyes i canvi climàtic en l'agenda del plenari de la COP28.

Finalment, després de tot un treball de *lobby* prop dels països de muntanya, en col·laboració amb l'Aliança per a les Muntanyes, es van assolir els resultats següents:

- S'aconsegueix la menció i el reconeixement de la importància de les muntanyes durant la primera sessió del Global Stocktake sota l'Acord de París, el qual atorga a les muntanyes molta visibilitat en el marc de les COP.
- S'aprova l'organització d'un diàleg d'experts sobre les muntanyes i el canvi climàtic durant la 60a sessió dels òrgans subsidiaris del Conveni marc, que tindrà lloc al juny del 2024 i que permetrà posar l'accent en l'impacte del canvi climàtic en els ecosistemes de muntanya.
- S'aprova concretar les activitats temàtiques per cobrir la manca de coneixements científics en les zones de muntanyes en el marc del Programa de Treball de Nairobi per promoure accions a favor de la mitigació dels impactes del canvi climàtic en zones de muntanya.

També cal destacar l'adhesió d'Andorra al grup negociador del Mountain Partnership en el marc de les COP. Aquest grup negociador permetrà als estats membres coordinar les accions i posicions a favor dels ecosistemes de muntanyes en tots els foros internacionals sobre les qüestions climàtiques.

En el mateix marc de participació d'Andorra a la COP28, s'ha treballat conjuntament amb el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia i la Secretaria d'Estat de Transició Energètica, Transports i Mobilitat en l'adhesió a diverses coalicions i declaracions per seguir fent passos decidits per mitigar els efectes adversos del canvi climàtic:

- **Compromís global d'energies renovables i eficiència energètica - Global Renewables & Energy Efficiency Pledge**
- Comprometre's a treballar junts per triplicar la capacitat de generació d'energia renovable instal·lada mundial fins a almenys 11.000 GW l'any 2030, tenint en compte diferents punts de partida i circumstàncies nacionals.

- Comprometre's a treballar junts per duplicar col·lectivament la taxa anual mitjana global de millores en eficiència energètica al voltant del 2% a més del 4% cada any fins al 2030.
- Comprometre's a posar el principi d'eficiència energètica com a "primer combustible" al nucli de l'elaboració de polítiques, la planificació i les grans decisions d'inversió.
- **Coalició per a l'associació multinivell d'alta ambició - Coalition for High Ambition Multilevel Partnership**
 - Afavorir la cooperació, quan escaigui, amb els governs subnacionals en la planificació, el finançament, la implementació i el seguiment d'estratègies climàtiques, incloent-hi, entre altres, les determinades a escala nacional. Contribucions (NDC), plans nacionals d'adaptació (NAP), estratègies i plans d'acció nacionals de biodiversitat (NBSAP) i estratègies de desenvolupament a llarg termini de baixes emissions (LT-LEDS), per maximitzar l'acció climàtica, fins i tot mitjançant coalicions com l'Associació NDC, amb la visió de perseguir col·lectivament els esforços per limitar l'augment de la temperatura a 1,5°C per sobre dels nivells preindustrials i augmentar l'adaptació i la resiliència.
- **Transicions justes i acció climàtica sensibles al gènere - Gender-Responsive Just Transitions & Climate Action**
 - Impulsar transicions justes amb perspectiva de gènere, que enforteixin el lideratge i la participació de les dones i nenes, la presa de decisions, les capacitats i els mitjans de vida en l'acció climàtica per aconseguir la igualtat de gènere i donar suport als impactes sostenibles i transformadors dels esforços d'adaptació, mitigació i finançament.
- **Declaració de salut climàtica - Climate Health Declaration**
 - Incorporació de consideracions de salut en el context de l'Acord de París i la CMNUCC en els processos pertinents, amb l'objectiu de minimitzar els efectes adversos sobre la salut pública, i integrar el clima en les consideracions de treball de la salut global.
- **Declaració sobre sistemes alimentaris - Food & System Declaration**
 - Perseguir un compromís ampli, transparent i inclusiu, segons correspongui en els nostres contextos nacionals, per integrar l'agricultura i els sistemes alimentaris en els plans nacionals d'adaptació, les contribucions determinades a escala nacional, les estratègies a llarg termini, les estratègies i els plans d'acció nacionals per a la biodiversitat i altres estratègies relacionades abans de la convocatòria de la COP30.

Continuant amb la participació d'Andorra a la COP28, cal també remarcar la participació del cap de Govern a la Primera reunió sobre adaptació (*Global*

Stocktake, en endavant “GST”), celebrada amb l'objectiu d'examinar els impactes del canvi climàtic i les mesures que els països estan prenent per adaptar-se a aquests canvis.

En la seva intervenció, en aquesta primera reunió sobre l'adaptació del GST, el cap de Govern va alertar que en els darrers 50 anys la temperatura mitjana a la regió dels Pirineus havia augmentat en +0,24 °C per dècada, que la meitat de les glaceres dels Pirineus havien desaparegut en els últims 35 anys i que les projeccions climàtiques preveuen que el gruix mitjà de neu als Pirineus es podria reduir en un 50% el 2050.

Posteriorment, Andorra també va participar en la Taula rodona d'alt nivell sobre muntanyes i canvi climàtic conjuntament amb el primer ministre del Nepal, el secretari general de les Nacions Unides i el ministre d'Afers Exteriors del Kirguizistan. En la seva intervenció, el cap de Govern va exposar la prioritat de donar visibilitat als efectes que l'escalfament global està tenint en els territoris de muntanya

D'aquesta manera, i amb el treball que s'està duent a terme en els diferents fòrums, Andorra té la clara voluntat d'incrementar la conscienciació en l'àmbit mundial sobre la importància de la conservació i l'ús sostenible de les muntanyes, a través de la cooperació i unint esforços amb altres territoris per aconseguir accions concretes.

El cap de Govern també va reivindicar la necessitat que els territoris de muntanya siguin una prioritat en l'Agenda de l'acció climàtica global en la sessió plenària del segment d'alt nivell de la COP28. En la seva intervenció va instar els líders polítics perquè acompanyin els discursos d'accions reals i més ambició i compromís per assolir la implementació de les obligacions de descarbonització globals i va reiterar la prioritat d'Andorra cap a la transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic i la voluntat de tenir un paper actiu i exemplar en la promoció de la transparència i la rendició de comptes.

El missatge del cap de Govern, Xavier Espot, davant els líders mundials aplegats a la Cimera del canvi climàtic va ser clar: les zones de muntanya són les reserves d'aigua del planeta, territoris de màxima biodiversitat, que proporcionen valuosos serveis ecosistèmics. D'aquesta manera, va reclamar que siguin una prioritat en l'agenda de l'acció climàtica global, afirmant que les poblacions de les zones de muntanya també necessiten un futur.

Andorra participa de les activitats organitzades pels grups d'amics en matèria de medi ambient dels quals forma part, com són, per exemple, els grups d'amics de l'aigua, de les muntanyes i de les glaceres creats en el marc de les Nacions Unides o altres com el grup d'amics OSCE per al medi ambient.

El 9 de novembre del 2023, Andorra va ser reconeguda per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO). Més concretament, el sistema agropastoral d'Andorra ha estat designat com a Sistema important del patrimoni agrícola mundial (SIPAM), fet que suposa un reconeixement internacional a la singularitat del sistema de producció ramadera del país i també sobre els beneficis compartits que aquestes activitats generen per al conjunt de la població.

En la resolució de l'organisme internacional es destaca que el reconeixement "conduïx a la conservació del SIPAM per a les generacions futures" i pugui continuar ajudant a desenvolupar "comunitat agrícoles locals sostenibles".

La candidatura l'ha impulsat el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia i ha estat treballada de forma coordinada amb un grup que ha comptat amb la participació d'Afers Exteriors, Cultura, Turisme, l'ARI, l'APRA i els comuns. El reconeixement SIPAM no es basa sobre uns criteris rígids ni pretén conferir cap estatus d'àrea protegida al territori, però sí que requereix l'adopció d'una visió estratègica i d'un pla d'acció elaborat de forma inclusiva amb la participació de totes les parts interessades. Aquest pla ha de ser dinàmic i objectiu (basat en un conjunt d'indicadors), a efectes d'adaptar-se i fer-lo evolucionar en funció de la situació econòmica i social de cada moment.

En el marc de l'OSCE, del 29 de novembre a l'1 de desembre del 2023, la secretària general va organitzar la Conferència per combatre el canvi climàtic, la ministra Imma Tor va pronunciar un discurs en el segment conclusiu de la sessió plenària. En la seva intervenció va reiterar la necessitat d'incorporar el canvi climàtic al capdavant del treball de l'Organització donades les sinergies entre el canvi climàtic i la seguretat. Andorra també va tenir un paper destacat en la sessió de treball: "Natura i seguretat en el clima canviant. Gestió sostenible dels ecosistemes comuns". L'ambaixador i representant permanent d'Andorra a l'OSCE, Jaume Serra, va moderar l'acte.

Promoure la participació dels joves en els organismes internacionals.

La participació activa dels joves en els fòrums internacionals els dona més visibilitat i pot jugar un paper vital en el seu propi desenvolupament. El Ministeri d'Afers Exteriors persegueix el doble objectiu de donar als joves l'oportunitat de tenir veu en l'escenari internacional i alhora donar visibilitat a la societat civil andorrana.

En aquest sentit, durant el 2023 el Ministeri d'Afers Exteriors ha promogut la participació de joves andorrans en els fòrums i les formacions següents:

- **Fòrum de la Joventut del Consell Econòmic i Social.** Aquest fòrum reuneix joves d'arreu amb la finalitat de compartir idees sobre determinades temàtiques d'actualitat, i incorpora d'aquesta manera els joves en el procés de la presa de decisió de les Nacions Unides.
- **Model OSCE per a Europa Occidental.** En aquesta formació es treballen les habilitats de negociació i el coneixement de les estructures de l'OSCE.
- **Formació en prevenció de conflictes, pau i seguretat de l'OSCE.** El programa té com a objectiu proporcionar coneixements generals sobre prevenció i resolució de conflictes mitjançant el control d'armes, el desarmament i la no proliferació. Contribueix a crear igualtat d'oportunitats per als joves professionals, i reforça la participació i el lideratge de les dones joves en els processos d'elaboració, planificació i implementació de polítiques destacant el paper de les perspectives de gènere i la diversitat en la pau i la seguretat internacionals.

- **Fòrum de joves de l'OSCE.** En aquesta edició, el tema elegit era “Emprenedoria. Els joves al capdavant de la innovació i la seguretat”. L'esdeveniment va proporcionar un fòrum per a debats sobre com els joves emprenedors a la regió de l'OSCE aborden les preocupacions de seguretat social i ambiental a les seves comunitats.

Un altre aspecte que el Ministeri d'Afers Exteriors fomenta és l'oportunitat laboral de joves en els organismes internacionals. Així doncs, el 2023, es va donar difusió als diferents programes al quals optava Andorra. Aquests programes van ser els següents:

- **Programa de joves professionals de les Nacions Unides (YPP).** Aquesta és una iniciativa de contractació de professionals amb talent i altament qualificats per iniciar una carrera com a funcionari internacional al Secretariat de l'ONU.
- **Programa de joves professionals (JPO).** El programa té per objectiu donar als joves l'oportunitat de treballar i conèixer en profunditat l'organisme mitjançant una estada de 24 mesos.

Coordinació amb els altres ministeris

La coordinació amb els altres ministeris del Govern és crucial per fer el seguiment necessari dels temes en curs, tant a Andorra com a l'exterior.

Les candidatures d'Andorra a la Unesco són un exemple de la coordinació d'un projecte comú. Després d'un treball entre el Ministeri de Cultura i Esports i el Ministeri d'Afers Exteriors, el dia 5 de desembre del 2023, l'Assemblea General del Conveni per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial va presentar els resultats de l'avaluació de la candidatura d'ampliació multinacional “La transhumància, desplaçament estacional dels ramats” i es va acceptar l'ampliació a Andorra. Per consegüent, es reconeix la transhumància a Andorra com a patrimoni immaterial inscrit a la Llista del patrimoni cultural immaterial de la Unesco.

També es continua treballant de manera coordinada en la candidatura transnacional “Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Copríncipat d'Andorra” a la Llista del patrimoni mundial. Enguany han tingut lloc dos reunions del Comitè de Pilotatge de la candidatura amb els representants dels ministeris d'Afers Exteriors i de Cultura d'Andorra, Espanya i França.

Finalment, el 2023 també marca de nou la voluntat política de reprendre el dossier de candidatura nacional d'Andorra, Reserva de la Biosfera. El dossier tècnic, ja molt avançat, requereix una coordinació entre molts ministeris de Govern per actualitzar-lo.

El Ministeri d'Afers Exteriors també manté una estreta coordinació amb els altres ministeris per assegurar la participació d'autoritats, experts o tècnics a les reunions dels organismes internacionals. Per exemple, el Ministeri d'Afers Exteriors es va coordinar amb la Secretaria d'Estat d'Esports i Joventut per a l'organització de la participació del secretari d'Estat a la 7a Conferència internacional de ministres i alts

càrrecs responsables de l'educació física i l'esport, que va tenir lloc a Baku, a l'Azerbaidjan, del 26 al 29 de juny del 2023. Durant aquesta reunió d'alt nivell, Andorra es va adherir al programa de la Unesco "En forma per la vida", el qual promou l'activitat esportiva com a incentiu de la salut.

L'organització de visites oficials d'alts càrrecs dels organismes internacionals, ja sigui en el marc de trobades amb el cap de Govern, la ministra d'Afers Exteriors o altres ministres, és coordinada per part del Ministeri d'Afers Exteriors.

El Ministeri té com a objectiu pilotar i coordinar la política exterior, d'acord amb les línies directrius del Govern, i garantir així una veu única en la política internacional d'Andorra. L'expertesa i el coneixement que aporta aquesta funció garanteix la transmissió d'informació al conjunt dels departaments del Govern per cohesionar missatges a transmetre en aquestes visites.

Així mateix, l'expertesa adquirida al llarg dels anys permet consolidar una manera coordinada i cohesionada d'organitzar aquest tipus de visites.

Visita de la directora general de la Unesco, Audrey Azoulay, l'11-7-2023.

El 10 i l'11 de juliol del 2023, Andorra va rebre la visita de la directora general de la Unesco, la Sra. Audrey Azoulay. Els tres ministeris implicats en els treballs de la Unesco, el Ministeri de Cultura i Esports, el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i el Ministeri d'Afers Exteriors es van coordinar per assegurar-se que la màxima representant de la Unesco aprofités de la seva visita per copsar la realitat del país i per enfortir el lligam i el compromís envers l'Organització i els seus valors. Durant la visita, la Sra. Azoulay va anar a la Vall del Madriu-Perafita-Claror, patrimoni mundial de la Unesco, va conèixer els artistes de la 8a edició de l'Art Camp Andorra, Colors per al planeta i va veure la Reserva de la Biosfera d'Ordino.

El 3 d'agost 2023, el secretari general de l'Organització Mundial de les Duanes (OMD), Kunio Mikuriya, va visitar Andorra. Aquesta visita es va organitzar conjuntament entre el Ministeri de Finances i el Ministeri d'Afers Exteriors. Aquesta visita ha permès seguir treballant per reforçar el compromís internacional del Principat en matèria duanera. La trobada ha servit també per posar en comú els reptes en matèria de duanes com són les compres en línia o la simplificació dels tràmits per facilitar el comerç local.

També s'han destacat les oportunitats i els desafiaments que presenta la singularitat geogràfica i la situació fronterera d'Andorra, i s'ha posat l'èmfasi especial en el context europeu i la posició geopolítica d'Andorra.

Un altre exemple de visibilitat d'Andorra va ser la visita de la representant especial del secretari general de l'ONU sobre la violència envers els infants, la Sra. Najat Maalla M'jid, que va tenir lloc del 12 al 15 de juny del 2023. La visita es va coordinar entre el Ministeri d'Afers Exteriors i el Ministeri d'Afers Socials i Funció Pública. La

visita va permetre donar a conèixer de primera mà el treball que impulsa el Govern en matèria d'infància, alhora que permet donar visibilitat a escala internacional a les polítiques nacionals alineades amb l'actuació i les prioritats de l'ONU. S'ha posat en relleu que la prevenció i la protecció dels infants envers qualsevol violència és una prioritat. S'ha pogut intercanviar sobre problemàtiques globals i comunes que afecten la infància i l'adolescència en aquests moments, com poden ser la salut mental dels adolescents, l'assetjament escolar i cibernètic o la violència entre menors. En aquest sentit la visita ha permès donar a conèixer el treball transversal de les institucions andorranes en matèria d'infància.

La visita de la Sra. de M'jid va tenir lloc un any després de la visita de Virginia Gamba, representant especial del secretari general de les Nacions Unides per als infants i els conflictes armats i es posa així de manifest el compromís d'Andorra amb la protecció de la infància, tant en les polítiques interiors com en l'esfera internacional i concretament des del multilateralisme de les Nacions Unides. Les dos representants treballen de forma molt coordinada i això permet generar una visió més completa i holística de les polítiques que impulsen les Nacions Unides per orientar les polítiques dels governs.

En l'àmbit iberoamericà, Andorra forma part de la Cimera Iberoamericana, en què es treballa amb la finalitat de dialogar i mantenir el multilateralisme i la cooperació, a fi d'avançar en els objectius comuns de la regió. Els assumptes que s'hi tracten van des del medi ambient, les polítiques socials, la salut, la justícia, els esports, l'educació, etc. Andorra participa en les conferències temàtiques que s'organitzen a través dels ministeris concernits, amb el suport del Ministeri.

Respecte dels compromisos internacionals adquirits per Andorra

Informes i avaluacions

L'adhesió als convenis de les Nacions Unides i del Consell d'Europa en matèria de drets humans inclou una vessant de control i monitoratge de la implementació dels convenis mitjançant la redacció d'informes, una visita d'avaluació en certs casos i la presentació d'aquests informes davant els comitès d'experts de cada un dels convenis. Aquestes avaluacions es fan seguint els cicles de monitoratge. La COVID-19 va alterar el ritme de presentacions dels informes, però el 2022 es van reprendre amb la freqüència habitual.

En aquest sentit, el 31 de març del 2023, Andorra va lliurar al Secretariat del Conveni marc de l'OMS per al control del tabac el primer informe inicial. El Secretariat havia d'examinar l'informe d'Andorra a la 10a Conferència de les Parts del Conveni que havia de tenir lloc a Panamà del 13 al 25 de novembre però la Conferència ha quedat posposada fins a del 5 al 10 de febrer del 2024.

L'informe ha estat coordinat per l'Àrea de Promoció i Vigilància de la Salut, amb la participació dels Departaments d'Agricultura, de Tributs i Fronteres, del Ministeri d'Economia i Empresa i del Ministeri d'Afers Exteriors.

Posteriorment, els dies 16 i 17 d'agost del 2023, Andorra va presentar a l'Oficina de les Nacions Unides a Ginebra el primer informe del Conveni de les Nacions Unides relatiu als drets de les persones amb discapacitat. Ho va fer en el marc dels mecanismes de supervisió dels convenis de l'ONU de drets humans. El Comitè va destacar els avenços assolits els darrers temps i esperonà Andorra a seguir treballant de manera integral en un model d'integració de la discapacitat basat en els drets humans. Els experts de les Nacions Unides, que s'han interessat per conèixer el nombre de persones amb discapacitat amb càrrecs de responsabilitat a Andorra, han recomanat més implicació del teixit associatiu per involucrar el col·lectiu a participar de forma activa en la presa de decisions. Andorra ha obtingut per part del Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat el reconeixement de ser un país que garanteix àmpliament els drets d'aquestes persones.

D'altra banda, el 8 de setembre del 2023, Andorra va presentar a l'Oficina de les Nacions Unides, a Ginebra, els informes combinats tercer, quart i cinquè relatius al compliment de la Convenció dels drets dels infants.

El Comitè es va interessar a conèixer com es va crear el Pla nacional d'infància i adolescència. La delegació va destacar la participació, durant tot el procés de la creació, dels nens, les nenes i els adolescents. La delegació, a més, va exposar el treball dut a terme per l'Administració andorrana en matèria d'inclusió i diversitat, especialment en el sistema educatiu andorrà.

Una de les qüestions que també van generar demandes d'informació va ser l'atenció de la salut mental dels infants. La delegació va destacar l'avenç que suposa el Pla Integral de Salut Mental i Addiccions (PISMA) dedicat als serveis d'atenció a la infància i l'adolescència i els serveis actuals existents de què disposa el SAAS. La

delegació va insistir que l'interès superior de l'infant és el principi rector en el desenvolupament de totes les polítiques i actuacions.

Per part andorrana, la delegació ha estat integrada per representants de la Missió Permanent d'Andorra a les Nacions Unides de Ginebra, del Ministeri d'Educació, de Justícia i Interior, d'Afers Socials i Funció Pública, de Salut, així com una fiscal adjunta i la responsable clínica de Salut Mental i Infantojuvenil del Servei Andorrà d'Assistència Sanitària.

Visita de la Comissió ECRI del Consell d'Europa, el 5-10-2023.

El mes d'octubre del 2023 va tenir lloc una visita d'avaluació de la Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI) del Consell d'Europa en el marc del 6è cicle de monitoratge dels països membres. Una delegació d'experts de la Comissió es va reunir amb els diferents departaments del Govern amb l'objectiu de conèixer de primera mà els avenços i la situació a Andorra.

La visita es va centrar a avaluar tres temàtiques concretes: la igualtat efectiva i l'accés als drets, el discurs d'odi i la violència motivada per l'odi i la integració i la inclusió. En aquests aspectes, els tècnics que es van reunir amb la Comissió van explicar els principis que persegueix la Llei 6/2022, del 31 de març, per a l'aplicació efectiva del dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes per garantir la igualtat efectiva i el dret d'accés, entre altres aspectes.

La trobada amb la delegació també va servir per explicar el seguiment donat per les autoritats andorranes a les recomanacions prioritàries formulades en l'informe del 5è cicle de monitoratge. Les dos recomanacions prioritàries que es van fer el 2019 anaven encaminades a l'aplicació del principi d'inversió de la càrrega de la prova en els casos de discriminació i les formacions als magistrats, batlles, advocats i altres en matèria de racisme, discriminació i disposicions penals relatives al racisme i la intolerància. Totes dos recomanacions han estat plenament implementades. Durant el primer semestre del 2024, la Comissió publicarà l'informe d'avaluació d'Andorra.

El mes de novembre del 2023, també va tenir lloc una visita d'avaluació del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) del Consell d'Europa en el marc del 5è cicle de monitoratge dels països membres. La ministra de Justícia i Interior i el secretari d'Estat de Justícia i Interior es van trobar amb la representació d'experts del GRECO i van compartir el treball dut a terme darrerament des de l'Executiu en aquest àmbit, com ara el Codi de conducta dels membres del Govern i alt càrrecs. Els experts també es van reunir amb representants de la societat civil, sectors professionals, grups parlamentaris, Cos de Policia, entre altres. El GRECO publicarà l'informe d'avaluació en el decurs del 2024.

A mitjans de gener del 2023, la Missió d'Avaluació de les Necessitats (NAM, en les seves sigles en anglès) va desplaçar-se a Andorra amb dos experts de l'Oficina

d'Institucions Democràtiques i de Drets Humans de l'OSCE (ODIHR, en les seves sigles en anglès). L'objectiu d'aquesta visita era avaluar l'entorn preelectoral i recomanar si calia portar a terme alguna activitat relacionada amb les eleccions i proposar l'activitat més adequada segons les necessitats identificades. Durant dos dies, els experts van mantenir 24 reunions, en què van interaccionar amb un total de 49 interlocutors, entre els quals membres de la societat civil, de les institucions de justícia, de grups polítics, de la junta electoral, del Govern, dels comuns, etc.

En l'àmbit de la lluita contra el canvi climàtic, Andorra ha sigut el primer país del món a lliurar l'Informe bianual de transparència (BTR) en què es recullen les polítiques que el país ha portat endavant per lluitar contra el canvi climàtic, així com l'històric d'emissions de CO₂. Andorra va lliurar l'informe el 26 d'octubre del 2023 i va ser felicitada pel Secretariat del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic per ser el primer país d'haver lliurat el BTR en el marc de l'Acord de París.

Es demostra així la voluntat política i el ferm compromís del Principat d'Andorra en el compliment de les obligacions assumides en la presentació d'informes.

Implementació del Pla estratègic relatiu als ODS

El juliol 2023, la ministra va participar en el Fòrum Polític d'Alt Nivell del Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides. Aquest Forum és la plataforma en què els països presenten els informes nacionals voluntaris per fer seguiment de l'aplicació de l'Agenda 2030.

Durant la seva intervenció, la ministra va recordar que la pandèmia de la COVID-19 va mostrar les fragilitats i les desigualtats, amb repercussions greus per a l'assoliment dels ODS. Per aquest motiu, ha fet una crida per treballar amb tots els actors implicats, públics i privats, per accelerar la implementació dels ODS i l'Agenda 2030.

Durant el debat general de la 78a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides va tenir lloc la Cimera dels ODS que va comptar amb la participació del cap de Govern. La Cimera va marcar l'inici d'una nova fase de progrés accelerat cap als Objectius de desenvolupament sostenible amb una orientació política d'alt nivell sobre accions transformadores i accelerades de cara al 2030.

Aquesta Cimera ha sigut l'eix central de la Setmana d'alt nivell de l'Assemblea General. Respon a l'impacte de les crisis múltiples i entrelaçades a què s'enfronta el món i s'espera que reiniciï un sentit d'esperança, optimisme i entusiasme per a l'Agenda 2030.

El cap de Govern va intervenir en la taula de diàleg d'alt nivell "Unitat i Solidaritat: Enfortir el sistema multilateral per millorar el suport, la cooperació, el seguiment i la revisió dels ODS", en què va expressar el ferm compromís d'Andorra per seguir avançant i accelerar el compliment dels ODS. Per aquest motiu, va defensar la voluntat de reforçar el multilateralisme perquè és el mitjà per arribar a assolir els objectius que encara manquen a escala mundial sense deixar ningú enrere.

Mantenir una educació de qualitat promovent la ciutadania democràtica i la digital, i els drets humans.

El secretari d'Estat d'Educació i Universitats va participar en la 26a sessió de la Conferència permanent dels ministres d'educació del Consell d'Europa, que va tenir lloc el 28 i el 29 de setembre del 2023 a Estrasburg sota el lema: "El poder de transformació de l'educació: valors universals i renovació cívica".

El temes principals que es van tractar en aquesta sessió van ser: com renovar la missió cívica de l'educació, com assegurar l'educació en situacions d'urgència i de crisi així com la transformació digital en l'àmbit de l'educació.

A continuació dels debats, es van aprovar cinc resolucions en què s'estableixen les accions necessàries per promoure els valors democràtics i garantir el respecte dels drets dels aprenents en l'era digital.

En aquest sentit, el secretari d'Estat va destacar el compromís continuat d'Andorra amb l'educació, des de la presidència del Comitè de Ministres el 2012 fins a la declaració de Reykjavík del maig d'aquest any. D'altra banda, va exposar el conjunt d'accions que es promouen als centres educatius d'Andorra per promoure els valors i la formació a la ciutadania democràtica: l'educació del respecte dels drets humans i el desenvolupament sostenible, la lluita contra totes les formes d'assetjament i la protecció dels drets de les persones en l'àmbit de les tecnologies digitals.

Amb aquesta Conferència de ministres, s'assenten les bases per a la nova estratègia educativa del Consell d'Europa 2024-2030, "Prioritat als aprenents", que s'està elaborant d'acord amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides i es confirma el compromís d'Andorra en aquestes iniciatives.

La Unesco també és molt activa en la promoció d'una educació de qualitat, democràtica i digital i Andorra s'adhereix als treballs d'aquesta Organització com ja s'ha esmentat al punt 2.1.3.

Consolidar el benestar social en una societat inclusiva i resiliència (donar suport a projectes a favor dels joves).

En el marc del debat general de la 78a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides va tenir lloc la Reunió ministerial preparatòria de la Cimera del Futur, en què va participar la ministra Imma Tor, que va apel·lar en el seu discurs a la implicació dels joves per afrontar els reptes globals. En la seva intervenció, la ministra va afirmar que la Cimera ha de definir i establir direccions polítiques clares per enfortir la cooperació multilateral en les grans qüestions globals. Va afegir que a Andorra, per respondre als nous reptes, és fonamental implicar els joves tenint en compte que les futures generacions hauran de viure amb les conseqüències de les accions presents.

Fomentar projectes relatius a la preservació i promoció de les zones de muntanya.

A banda del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (vegeu el punt 2.1.7), Andorra fomenta projectes relatius a la preservació i promoció de les zones de muntanya en els fòrums internacionals.

Enguany, la directora de Medi Ambient i Sostenibilitat va organitzar un esdeveniment paral·lel sobre muntanyes durant la Conferència de l'aigua organitzada per les Nacions Unides el mes de març a Nova York. Durant aquest esdeveniment, que tenia com a objectius reconèixer les muntanyes com a torres d'aigua del planeta i de les persones i compartir coneixements sobre el desenvolupament sostenible de les muntanyes i la gestió dels recursos hídrics, es va presentar el projecte Piragua i es va posar de manifest l'important paper que tenen les muntanyes per a la disponibilitat dels recursos hídrics, com a reservori de l'aigua. Andorra és capçalera de dos conques hidrogràfiques, i cal adaptar-se al repte per avançar cap a una nova gestió de l'aigua.

La Sra. Elisenda Vives, representant permanent d'Andorra a les Nacions Unides, va participar en la Cerimònia de cloenda de l'Any internacional del desenvolupament sostenible de les muntanyes, organitzat per l'Aliança de les Muntanyes. L'objectiu d'aquest acte era de celebrar totes les accions, decisions i iniciatives a favor de la protecció dels ecosistemes de muntanya que es van fer en el marc d'aquest Any.

El Grup de treball del Govern per les muntanyes ha sigut molt actiu el 2023 i ha anat seguint les reunions del Comitè Executiu de l'Aliança de les Muntanyes, ha mantingut trobades amb països muntanyencs, així com amb el Grup d'Amics de les Muntanyes a Nova York.

Preservar l'estat de dret en una societat segura i pacífica.

L'estat de dret i les institucions de seguretat, tant nacionals com locals, són fonamentals per aportar estabilitat als països i assolir una pau sostenible. Els treballs de manteniment de la pau de les Nacions Unides i, per tant, les seves missions desplegades en els diferents països, ajuden els estats a reforçar l'estat de dret mitjançant el restabliment i el manteniment de la pau i de la seguretat. Andorra contribueix econòmicament a les missions de pau.

El Consell de Seguretat és el màxim responsable de la pau i la seguretat internacionals. En aquest sentit, Andorra ha participat en els debats oberts i ha donat el suport a algunes de les declaracions i resolucions presentades relacionades amb el conflicte a Ucraïna, els nens i els conflictes armats, la importància del diàleg i del multilateralisme, els drets humans a Corea del Nord i les dones en la preservació de la pau i la seguretat, entre altres.

La cooperació al desenvolupament

L'educació amb una atenció específica a la de les nenes i a la formació de les dones.

Taula rodona de cooperació, el 7-3-2023.

El 2023, el Ministeri va aportar 15.000 euros al Programa del Consell d'Europa per promoure l'Observatori de l'Ensenyament de la Història a Europa.

El Ministeri també participa en el mecanisme de solidaritat per ajudar les dones i les nenes que es troben en situació de vulnerabilitat: "La Francophonie avec Elles". Aquest fons té tres objectius:

- Permetre a les dones més vulnerables, sobretot les que viuen de l'economia informal, de retrobar una activitat generadora d'ingressos gràcies a formacions.
- Oferir, en resposta a la COVID-19, una plataforma d'informació, d'expressió i de sensibilització, en llengua francesa i llengües locals, sobre la pandèmia i les seves conseqüències, i sobre qualsevol qüestió sanitària.
- Promoure l'escolarització i l'educació dels infants i, en particular, de les nenes.

Aquest any 2023 s'ha repetit, per tercer cop, la contribució voluntària que Andorra aporta al projecte arran del gran èxit que ha tingut aquests darrers anys. En efecte, gràcies a les contribucions que l'OIF va rebre, es va poder finançar una seixantena de projectes pel desenvolupament de les dones i les nenes en 20 països de l'espai francòfon. Andorra va efectuar el 2023 una contribució voluntària per un import de 30.000 euros a "La Francophonie avec Elles".

Els grups vulnerables (infants, dones i persones amb discapacitat principalment).

Aquests col·lectius són una prioritat del Pla rector de cooperació al desenvolupament aprovat pel Govern. Per aquest motiu, Andorra aporta 10.000 euros al Pla d'acció del Consell d'Europa per Ucraïna, centrat en la protecció dels drets dels infants i la participació democràtica dels joves. També s'aporta 5.000 euros al Pla d'acció del Consell d'Europa per a la protecció de les persones vulnerables en el context de la migració i l'exili a Europa.

En el marc de l'OSCE, es contribueix amb un import de 5.000 euros al Projecte WIN per dones i homes. L'objectiu del projecte és enfortir la seguretat integral mitjançant la innovació i el treball en xarxa per a la igualtat de gènere, a la vegada que accelera la implementació del Pla d'acció de l'OSCE 2004 per a la promoció de la igualtat de gènere. Endemés, s'ha fet una contribució voluntària al projecte per accelerar la

implementació de l'agenda de joves i seguretat a la regió de l'OSCE amb la quantitat de 7.500 euros.

El medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic amb especial atenció al tema de l'aigua.

L'aigua és a l'epicentre del desenvolupament sostenible i és fonamental per al desenvolupament socioeconòmic, la producció d'energia, la producció d'aliments, els ecosistemes i per a la supervivència dels éssers humans. L'aigua també forma part crucial de l'adaptació al canvi climàtic i és un vincle decisiu entre la societat i el medi ambient.

Les Nacions Unides fa temps que aborda el debat sobre la crisi mundial d'abastament insuficient d'aigua i de demanda creixent per satisfer les necessitats humanes, comercials i agrícoles.

En aquest sentit, una delegació del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat, encapçalada per la directora va participar a la Conferència de l'Aigua de les Nacions Unides que va tenir lloc a Nova York durant els dies 22 i 24 de març del 2023.

El certamen internacional és el primer que se celebra en gairebé quasi 50 anys, i té l'objectiu d'agilitzar l'acció per assolir la seguretat hídrica, assolir els objectius de l'ODS 6, establir prioritats clares per a la segona meitat del decenni de l'aigua (2018-2028) i impulsar un Programa d'acció per a l'aigua.

En la intervenció de la directora en el plenari, es va posar de manifest el paper clau de les muntanyes en la disponibilitat dels recursos hídrics, ja que actuen com a reservoris de l'aigua. Així mateix, i precisament perquè Andorra és capçalera de dos conques hidrogràfiques, cal adaptar-se al repte per avançar cap a una nova gestió de l'aigua.

En aquesta mateixa línia, i amb la voluntat de millorar la gestió dels recursos hídrics, la directora va explicar que ja a finals dels anys noranta Andorra va dotar al país de les infraestructures de sanejament necessàries per assolir una bona qualitat dels rius. Finalment, ha emfatitzat la importància que té per a Andorra dotar-se d'una nova llei d'aigües, moderna i innovadora, que promogui una distribució sostenible i equitativa, i que respongui a la creixent pressió sobre els recursos hídrics assegurant tots els usos i permetent l'assoliment de l'ODS 6.

En el marc de l'OSCE, s'han destinat 7.500 euros al projecte del Canvi climàtic i seguretat a l'est d'Europa, Àsia Central i el Caucas del Sud.

La solidaritat d'Andorra

Respondre a les emergències humanitàries.

La distribució dels fons d'ajuda humanitària s'activa quan el Ministeri d'Afers Exteriors rep una crida internacional d'emergència llançada pel país afectat o bé pels organismes multilaterals que actuen com a coordinadors de l'ajuda, com algunes

agències de les Nacions Unides (CERF, OCHA, ACNUR, OMS, Unicef, FAO, o el Programa mundial d'aliments) o altres organismes internacionals com la Creu Roja Internacional.

L'any 2023 ha deixat palesa la importància de continuar invertint en cooperació al desenvolupament, però també en la necessitat de tenir un marge de maniobra pel que fa a les accions d'emergències humanitàries.

El conflicte a l'Orient Mitjà i les seves conseqüències humanitàries han provocat reaccions de solidaritat envers l'escalada de violència a la Franja de Gaza. En aquest sentit, el 22 de novembre del 2023, el Consell de Ministres va aprovar una partida d'ajuda de 30.000 euros en concepte d'ajuda humanitària per a l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina a l'Orient Mitjà (UNRWA).

Aquest conflicte no pot, però, fer-nos oblidar els conflictes que continuen actius arreu o els conflictes congelats que continuen provocant emergències humanitàries, moviments forçats de poblacions... El 6 de febrer 2023 un terratrèmol de magnitud 7.8 en l'escala de Richter va sacsejar el sud de Turquia, prop de la frontera amb Síria. Es calcula que més de 30.000 persones van morir arran del sisme, i més de 100.000 persones van resultar ferides. A banda, la catàstrofe natural va provocar immensos danys materials i va deixar sense allotjament ni recursos milers de persones. En aquest sentit, el 15 de febrer, el Consell de Ministres va aprovar una contribució d'emergència de 7.500 euros a través de la Creu Roja Andorrana.

Atorgar subvencions a projectes d'entitats andorranes.

La cooperació andorrana s'ha alineat i estructurat, des del 2015, al voltant de l'Agenda 2030 i dels seus 17 Objectius de desenvolupament sostenible (ODS), aprovats per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 2015.

Aquests objectius s'han fixat per erradicar la pobresa extrema, reduir les desigualtats, lluitar contra el canvi climàtic i promoure models de desenvolupament més justos i sostenibles. Són objectius universals i indivisibles que marquen un full de ruta per als anys 2015-2030, i que conviden a la mobilització de tots els actors: comunitat internacional, estats, ONG, sector privat, ciutadans, joves, etc.

El Govern d'Andorra segueix les tendències marcades a escala internacional en matèria de desenvolupament, i per això revisa anyalment el Pla rector de la cooperació. Es considera fonamental fer una política de cooperació internacional al desenvolupament sostenible, rigorosa i eficaç, enfocada a tenir un impacte real en l'assoliment dels ODS.

Les prioritats sectorials de la cooperació del Govern d'Andorra segueixen quatre eixos principals i un eix prioritari transversal: l'educació, els grups vulnerables, el medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic, amb una atenció especial a la qüestió de l'aigua i la salut.

Així mateix, el Govern d'Andorra ha establert una llista de països prioritaris amb l'objectiu d'incrementar l'impacte de la cooperació al desenvolupament d'Andorra.

Per a l'elaboració de les llistes, el Govern d'Andorra ha tingut en compte essencialment tres criteris:

- Les relacions bilaterals d'Andorra, i en particular els països en via de desenvolupament amb els quals les ONG han col·laborat històricament.
- La situació dels països a les llistes internacionalment reconegudes, com el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), la llista de països menys avançats de les Nacions Unides i el Banc Mundial, de manera que s'ha donat prioritat als països que més ho necessiten.
- La pertinença a organismes internacionals dels quals Andorra és part, com l'Organització Internacional de la Francofonia, la Cimera Iberoamericana, el Consell d'Europa o l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa, la Comunitat de Països de Llengua Portuguesa (CPLP), de la qual Andorra és observador permanent.

El pressupost de la cooperació al desenvolupament i l'ajuda humanitària per a l'any 2023 ha estat de 830.500 €, i es divideix entre la cooperació bilateral (que inclou les subvencions a projectes de cooperació presentats per entitats cíviques andorranes i els projectes finançats directament pel Govern), la cooperació multilateral (contribucions a fons i programes d'organismes internacionals dels quals Andorra és part) i les emergències humanitàries.

Contribuir a fons i programes d'organismes internacionals.

Part de les contribucions a fons i programes d'organismes internacionals ja s'han desglossats a l'apartat anterior (vegeu 3.2). Però el Ministeri d'Afers Exteriors també ha renovat el seu compromís a diversos fons i programes d'organismes internacionals que no s'emmarquen només un dels quatre eixos principals de la cooperació al desenvolupament.

Andorra participa en el projecte "La societat civil francòfona compromesa amb els objectius de desenvolupament sostenible" amb una contribució de 20.000 euros.

La principal missió d'aquest fons és finançar projectes d'organitzacions no-governamentals de l'espai francòfon, que promoguin el desenvolupament de les societats dels països francòfons. El fons segueix tres prioritats:

- Afavorir l'estructuració i el reforç de les capacitats de la societat civil francòfona, reconeixent el seu rol en la implementació dels Objectius de desenvolupament sostenible.
- Promoure les prioritats conjuntes del socis.
- Identificar i acompanyar les ONG francòfones innovadores i compromeses amb la implementació de l'Agenda 2030.

Aquesta contribució aporta visibilitat al treball del Govern d'Andorra en matèria de cooperació al desenvolupament i consolida la seva presència en l'espai francòfon.

Andorra també participa en el Fons del Patrimoni Mundial de la Unesco amb un import de 3.500 euros, al Programa internacional pel desenvolupament de la

comunicació de la Unesco amb un import de 4.000 euros, a la iniciativa LiBeirut amb 1.000 euros a favor de la reconstrucció de Beirut després de l'explosió del seu port l'agost del 2020 i al Fons per a la diversitat cultural de la Unesco amb 1.500 euros.

El 2023, el Govern d'Andorra va fer una contribució voluntària a favor de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (Unesco) per a la iniciativa de "La ruta de la pau: diàleg i acció per a la tolerància i la comprensió intercultural" per un import de 20.000 euros, i va incrementar així l'import total de contribucions voluntàries a favor d'aquesta Organització de 10.000 euros en comparació amb el 2022.

En el marc de l'OPAQ, el 2023, Andorra va acordar dos contribucions voluntàries:

- 5.000 € per al Fons per a les víctimes (International Support Network for Victims of Chemical Weapons), tal com es fa habitualment.
- 5.000 € per al Fons de formació (Trust Fund for Training), tal com es va fer l'any passat. Aquesta contribució anirà destinada a dur a terme formacions al ChemTech Centre un cop s'hagi completat. Aquesta contribució ha d'ajudar l'OPAQ a aprofitar el potencial del Chemtech Centre com un equipament de formació per a missions no rutinàries, entre altres.

Pel que fa a la Cort Penal Internacional, Andorra a fer una contribució voluntària al Fons Fiduciari per a les Víctimes, destinada a programes que integren la perspectiva de gènere i de preferència a la República Centreafricana – segons les preferències aprovades pel Govern.

La guerra a Ucraïna

En relació amb Ucraïna, Andorra ha continuat mostrant el seu suport amb la publicació de cinc nous decrets d'actualització de sancions a Rússia (l'últim, el Decret 500/2023). El 23 d'agost del 2023, la ministra d'Afers Exteriors va participar en la tercera cimera de la Plataforma de Crimea Internacional, en què va reiterar que el diàleg diplomàtic ha de prevaldre per posar fi al patiment de la població ucraïnesa i per treballar junts per a la pau, la seguretat, el desenvolupament sostenible i el benestar al continent europeu. Cal destacar que l'ambaixador ucraïnès acreditat, Serhii Pohoreltsev, ha mantingut converses freqüents amb la ministra i els directors, i s'ha desplaçat a Andorra en dos ocasions tant per coordinar-se sobre el suport polític que Andorra pot aportar a Ucraïna, com per fer seguiment de la situació de les persones desplaçades a Andorra per la guerra.

El seguiment de les qüestions relacionades amb les persones ucraïneses refugiades el du a terme el Grup de treball interministerial que es compon dels secretaris d'Estat i els directors o els seus representants del Ministeri de Presidència, Economia i Empresa, el Ministeri d'Afers Exteriors, el Ministeri de Justícia i Interior, el Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, el Ministeri de Salut, el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, i el Ministeri de Cultura i Esports. Des de la creació d'aquest Grup interministerial, els membres es reuneixen periòdicament.

Consolidació del Ministeri d'Afers Exteriors com a impulsor i coordinador de les relacions internacionals

Unitat de la política exterior d'Andorra

El Ministeri d'Afers Exteriors ha de pilotar i coordinar la política exterior seguint les línies directrius del Govern. Una veu única en la política internacional d'Andorra és crucial per transmetre la necessària imatge de credibilitat a escala internacional.

En aquest sentit, el Ministeri ha endegat diverses actuacions internes per coordinar l'agenda internacional del Govern amb eines com són els procediments de sistematització de la informació prèvia i a posteriori dels desplaçaments d'alts càrrecs. Aquesta informació és especialment útil per al Ministeri per monitoritzar el conjunt de relacions amb els països veïns i amb els organismes internacionals.

D'igual manera, la ministra ha mantingut reunions amb els consellers generals prèvies a la seva participació a les assemblees parlamentàries en què comparteixen la visió o posició del Govern en els diversos temes en debat.

Així mateix, durant el 2023, s'ha continuat amb la pràctica iniciada l'any 2022 de fer partícips els cònsols de les dos reunions anuals de coordinació que la ministra manté amb les direccions i els ambaixadors. Així doncs, el 10 de març va tenir lloc la primera reunió a Ràdio Andorra amb la presència del cònsol menor d'Encamp, Joan Miquel Rascagnères, i l'11 i 12 de setembre es va celebrar la segona d'aquestes reunions al Centre de Congressos d'Ordino amb la presència del cònsol major d'Ordino, J. Àngel Mortés, i de la cònsol menor, Eva Choy.

Rol del Ministeri en els afers jurídics internacionals del Govern

El Departament d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans, entre altres funcions, s'encarrega de l'anàlisi dels projectes d'acords i convenis internacionals. Aquests textos concreten la política exterior del Principat d'Andorra i abasten àmbits molt variats, com la cooperació en matèria judicial, fiscal, educativa, cultural, o fins i tot, la protecció del medi ambient o el desenvolupament econòmic.

Amb l'inici de la nova legislatura, s'iniciaren, el mes de maig, els intercanvis amb els diferents ministeris per establir les prioritats d'adopció dels convenis bilaterals i multilaterals per als propers quatre anys. Es va seguir, en cada cas, el full de ruta marcat per cada ministeri i es va donar continuïtat als treballs iniciats en la legislatura anterior. Alhora, al llarg de tot l'any 2023, s'ha mantingut un diàleg de manera regular, amb els departaments interessats per facilitar la coordinació dels processos inherents a l'adopció del convenis en curs i a la participació en les negociacions escaients.

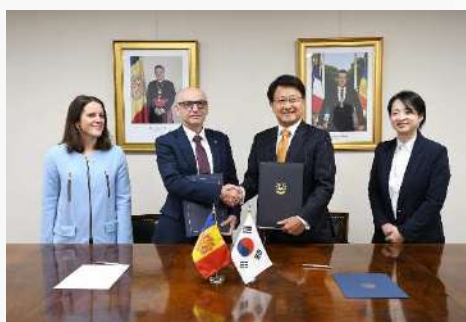
En aquest sentit, el Ministeri ha mantingut els esforços en la negociació bilateral d'acords que ofereixen un benefici i un impacte directe a la ciutadania, com són, per exemple, els acords d'exempció de visats, de mobilitat dels joves, d'homologació i reconeixement dels permisos de conduir, de familiars dels diplomàtics, així com els

convenis de no doble imposició. La negociació d'aquests acords ve precedida de la signatura d'acords sobre consultes polítiques i de cooperació en general, que permeten reforçar les relacions bilaterals amb països que no han estat tradicionalment prioritaris per al Principat, i alhora serveixen de base per establir nous lligams en àmbits molt diversos.

En aquest sentit, fins avui, s'han conclòs 22 acords de cooperació bilateral, dos dels quals durant aquest any 2023 (Guatemala i Uruguai).

Alhora, en el marc del reconeixement i l'homologació dels permisos de conduir, aquest any 2023 ha entrat en vigor un Acord amb Luxemburg, que permet l'adopció d'equivalències entre les normes de circulació d'ambdós parts, amb la voluntat de facilitar i agilitzar els procediments per a l'obtenció del permís de conduir del lloc de residència. En el mateix sentit, s'està negociant un text similar amb Itàlia, Hongria, els països nòrdics i el Paraguai. Aquestes negociacions se sumen als acords existents amb Espanya, França, Portugal, Bèlgica i el Regne Unit.

Pel que fa l'exercici d'activitats professionals dels membres de la família del personal diplomàtic i amb la voluntat de fomentar el desplaçament a l'exterior dels agents diplomàtics del Principat d'Andorra i facilitar el desplaçament de la seva família a la nova destinació, aquest any 2023 han entrat en vigor els acords amb Portugal i França, i s'està negociant amb Àustria i Bèlgica. Aquests textos se sumen a l'Acord amb els Estats Units (2012) i Espanya (2018).

Signatura del CDI amb la República de Corea, el 3-11-2023.

Pel que fa als convenis de no doble imposició, cal ressaltar que l'activitat diplomàtica dels darrers anys dirigida a l'obtenció del màxim d'oportunitats de negociació d'aquests convenis fiscals en especial amb països de primer ordre europeu, està donant els seus fruits, tal com queda palès en l'increment del nombre de texts que es troben en negociació. El teixit econòmic andorrà, no podrà créixer, diversificar la seva activitat i augmentar la seva competitivitat tant a Europa com en altres regions sense instruments fiscals que li permetin

assolir l'homologació en aquest àmbit. Així, l'any 2023, s'han signat convenis amb Islàndia, els Països Baixos i la República de Corea. Amb aquests tres nous convenis, Andorra disposa avui dia d'una xarxa de setze convenis de no doble imposició.

En l'àmbit multilateral, es destaca el dipòsit de diversos instruments d'adhesió o ratificació en àmbits com la protecció dels drets humans i de la dignitat de l'ésser humà respecte a les aplicacions de la biologia i de la medicina, el reconeixement a escala mundial de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior, la regulació del comerç d'armes, i la prevenció i repressió del terrorisme que situen a Andorra en el mateix nivell de protecció que la resta dels estats europeus. Alhora per primera vegada en matèria industrial, Andorra s'ha adherit a l'Acord relatiu a l'adopció de reglaments tècnics harmonitzats de les Nacions Unides aplicables a vehicles de rodes i als equipaments i les peces que s'hi puguin muntar o utilitzar, i sobre les condicions de reconeixement recíproc de les homologacions concedides conforme a

aquests reglaments de les Nacions Unides, que li permet esdevenir autoritat d'homologacions, i designar un servei tècnic d'homologacions respecte a l'aplicació dels reglaments de les Nacions Unides que han estat acceptats expressament.

Reforçar el Departament d'Afers Jurídics Internacionals amb l'expertesa necessària per esdevenir un referent en l'assessorament jurídic internacional

D'ençà de la creació del Departament d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans, els membres de l'equip han pogut assumir una funció d'assessorament jurídic relatiu a l'acció internacional del Govern d'Andorra i aportar un consell tècnic en matèria de dret internacional públic a altres actors de la societat andorrana.

L'any 2023, el Departament d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans ha tractat consultes procedents d'actors diversos, entre els quals ambaixades d'Andorra, ministeris tècnics, gabinets d'advocats i particulars. Les consultes han estat rebudes per via telefònica o en forma de correu electrònic, a l'adreça genèrica del Ministeri o bé directament al personal del Ministeri, que ha transmès la consulta al Departament d'Afers Jurídics Internacionals i Recursos Humans.

Les temàtiques tractades han estat diverses, relacionades amb la documentació necessària o l'exercici de certes activitats professionals a Andorra, el marc jurídic nacional i internacional aplicable a Andorra en qüestions específiques o les obligacions que se'n desprenen i les modalitats d'adhesió a mecanismes internacionals, així com els procediments d'esmena d'acord bilaterals en vigor.

El tractament des d'un únic departament permet, d'una banda, guardar una línia d'anàlisi uniforme i un mateix patró de resposta. D'altra banda, ha permès crear un registre que es podrà consultar de cara a futures qüestions que es facin arribar al Ministeri relatives a temàtiques a les quals ja s'hagi donat resposta anteriorment.

El nombre de consultes tractades l'any 2023 ascendeix a un centenar. Els diplomàtics juristes del Departament analitzen la legislació aplicable i en certs casos contacten amb els departaments tècnics que puguin aportar un complement de resposta. Amb tot, l'objectiu és donar-hi resposta en un termini breu (24/48 hores).

Promoure la representació d'Andorra en comitès de dret internacional i la participació en conferències i formacions de dret internacional

En determinades matèries que requereixen una expertesa jurídica concreta, el Departament d'Afers Jurídics Internacionals del Ministeri d'Afers Exteriors s'encarrega de la representació del Principat d'Andorra en alguns comitès i conferències internacionals. A tall d'exemple, podem mencionar:

- Comitè Director de Drets Humans (CDDH)

El Ministeri d'Afers Exteriors ha participat, en representació d'Andorra, en les dos sessions plenàries anuals del Comitè Director dels Drets Humans (CDDH), celebrades a Estrasburg del 27 al 30 de juny (98a reunió) i del 28 de novembre a l'1 de desembre del 2023 (99a reunió).

El treball del Comitè s'estructura entorn de dos eixos principals: en primer lloc, les qüestions relatives al sistema de la Convenció europea dels drets humans, des de la seva aplicació nacional fins a l'execució de les sentències del Tribunal, i la seva supervisió pel Comitè de Ministres, passant pel funcionament del Tribunal Europeu de Drets Humans. En segon lloc, impulsa el desenvolupament d'estàndards de drets humans en àrees emergents o complexes (medi ambient, intel·ligència artificial...).

El CDDH proporciona informes i directrius, així com esborranys d'instruments perquè siguin adoptats pel Comitè de Ministres. Aquests inclouen instruments no vinculants, com ara directrius i recomanacions per als estats membres, i instruments vinculants, com ara nous convenis i protocols dels convenis existents. Sovint es convida el CDDH a examinar la implementació per part dels estats membres dels instruments inherents al Consell d'Europa, mitjançant qüestionaris enviats als estats membres. El CDDH també ofereix assessorament tècnic al Comitè de Ministres sobre les recomanacions de l'Assemblea Parlamentària i del Congrés dels Poders Locals i Regionals.

Dels punts tractats durant les dos sessions del 2023 convé destacar els debats al voltant de la possible adhesió de la Unió Europea a la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals (Convenció europea dels drets humans), la necessitat eventual de modificar el sistema d'elecció dels jutges i la necessitat d'incloure o reconèixer el dret a un medi ambient sa, ja sigui per inclusió a la Convenció europea dels drets humans o mitjançant un altre instrument. També s'han tractat altres temàtiques, com per exemple el desenvolupament de la intel·ligència artificial i les seves possibles implicacions sobre els drets humans.

- Comitè de Consellers Jurídics sobre Dret Internacional Públic (CAHDI)

D'altra banda, el Ministeri també ha participat com a delegació andorrana en les dos sessions anuals del Comitè de Consellers Jurídics sobre Dret Internacional Públic (CAHDI), que reuneix els consellers jurídics dels ministeris d'Afers Exteriors dels estats membres del Consell d'Europa i dels estats i les organitzacions observadors.

Així, es va participar presencialment en la 64a reunió del CAHDI, que va tenir lloc del 23 al 24 de març a Estrasburg, i a la 65a reunió, que va tenir lloc del 28 al 29 de setembre, també a Estrasburg.

La seva missió és proporcionar assessorament jurídic als estats membres, mitjançant l'organització de conferències en matèria de dret internacional públic, i contribuir també al desenvolupament d'avisos, observacions i comentaris a demanda del Comitè de Ministres del Consell d'Europa. Endemés, el CAHDI s'encarrega de recopilar i publicar els resultats de recerques que tenen per objectiu intercanviar les posicions i pràctiques dels estats sobre temàtiques diverses, com ara la pràctica dels estats en matèria d'immunitats o sobre qüestions de reconeixement entre estats.

- Assistència a conferències i formacions de dret internacional

El Departament d'Afers Jurídics Internacionals ha assistit a conferències i formacions en dret internacional.

Els dies 7 i 8 de març es va participar a dos sessions de treball postconveni, organitzades periòdicament per la Conferència de Dret Internacional Privat de l'Haia (HCCH), amb l'objectiu de garantir l'aplicació i el funcionament efectius dels seus convenis i instruments.

La primera sessió de treball correspon al seguiment de la Llei internacional de protecció de la família i la infància: convenis de 1980 sobre els aspectes civils del segrest internacional de menors, de 1996, relatiu a la protecció dels infants, el Conveni en matèria d'adopció internacional de 1993, el Conveni sobre la protecció d'adults del 2000, i el Conveni sobre la manutenció dels infants del 2007 i el seu Protocol.

Durant la segona sessió de treball postconveni, es va tractar el Conveni de la postil·la de 1961.

Com a part del Programa d'estudis sobre política exterior nord-americana i seguretat internacional, la Fundació Institut d'Estudis Nord Americans (IEN) ha posat en marxa l'USA & EU Barcelona Meeting com a programa anual de conferències i debats amb l'objectiu d'aportar una visió experta per a la reflexió i aprofundiment sobre les relacions transatlàntiques en matèria de política, medi ambient, tecnologia, investigació, cultura, història i societat.

Enguany el tema escollit ha estat "2023: La geopolítica de l'energia després d'Ucraïna", en una sessió organitzada el 9 de març i de la qual s'ha fet seguiment.

Del 14 al 17 de març es va assistir a la XVIII Reunió del Grup *ad hoc* de negociació (46+1) sobre l'adhesió de la Unió Europea al Conveni Europeu dels Drets Humans, organitzada pel Comitè Director dels Drets Humans. Aquest grup està format per representants dels països membres del Consell d'Europa i un representant de la Unió Europea amb l'objectiu de negociar l'adhesió esmentada.

El 20 de març es va assistir al seminari organitzat pel College of Europe sobre la reforma de l'Estatut de la Cort de Justícia de la Unió Europea.

També organitzada pel College of Europe, el 21 d'abril es va fer seguiment de la jornada dedicada a "Reflexions sobre el present i el futur de l'estudi i la pràctica del dret de la UE".

El 14 de desembre es va assistir de manera virtual a la conferència organitzada per l'Institut Internacional per a la Unificació del Dret Privat (conegut també per Unidroit) sota el títol "2n Diàleg d'alt nivell sobre el *soft law*": la legislació, la responsabilitat de l'Estat i les fonts del dret, amb l'objectiu de donar una visió general de l'estat actual del "*Soft Law*" internacional, incloent-hi les seves implicacions en experiències concretes rellevants per als assessors jurídics del Ministeri d'Afers Exteriors i altres experts jurídics governamentals.

Finalment, els dies 19 i 20 de desembre, tot el personal diplomàtic de la capital i de les ambaixades i missions d'Andorra a l'estranger van participar en una formació presencial organitzada en col·laboració amb l'Organització Internacional de la Francofonia (OIF) en matèria de negociació internacional.

Cooperació jurídica internacional

El Ministeri d'Afers Exteriors s'encarrega de rebre i trametre les demandes de cooperació jurídica internacional adreçades per les autoritats judicials estrangers als òrgans judicials d'Andorra o a la inversa, en els casos en què no sigui aplicable un conveni que permeti l'enviament directe entre autoritats competents (en el cas d'Andorra, el Ministeri de Justícia i Interior), o en el cas en què el conveni designi el Ministeri d'Afers Exteriors com a autoritat competent.

Degut a l'aplicació d'aquests convenis, les demandes que rep el Ministeri han anat disminuint en els darrers anys.

Durant l'any 2023 el Ministeri d'Afers Exteriors va trametre:

- 2 noves comissions rogatòries civils i administratives:
 - 2 d'emeses
 - 0 de rebuda
- 4 noves comissions rogatòries penals:
 - 1 d'emesa
 - 3 de rebudes

Així mateix, s'ha donat seguiment a unes 34 comissions rogatòries més en ambdós àmbits iniciades en anys anteriors.

Tanmateix, cal destacar que s'han retornat un total de 3 comissions rogatòries internacionals per no ser adreçades a l'autoritat competent.

Pel que fa a les extradicions, el Ministeri d'Afers Exteriors és l'òrgan competent per tramitar les demandes d'extradició d'Andorra i rebre les demandes d'extradició de l'estranger.

L'any 2023 es va rebre un total de 8 demandes d'extradició; però, tanmateix, s'ha fet seguiment d'altres procediments d'extradició iniciats en anys anteriors.

- Digitalització dels actes de cooperació judicial internacional

El Departament d'Afers Jurídics Internacionals del Ministeri d'Afers Exteriors està compromès, juntament amb l'Administració de Justícia, a fer front als nous reptes de l'ús de les noves tecnologies en els processos judicials. Amb la voluntat de donar compliment a la Llei 7/2022, del 31 de març, d'accés electrònic de l'Administració de justícia, que regula la utilització de les tecnologies de la informació per millorar el servei públic, el Ministeri d'Afers Exteriors ha avançat en la implementació de la digitalització de la transmissió dels actes de cooperació judicial internacional.

Durant l'estiu, el Ministeri d'Afers Exteriors va començar a implementar la digitalització dels actes de cooperació judicial internacional mitjançant la plataforma "PSP – Andorra". Es tracta d'una plataforma posada a disposició dels professionals relacionats amb la justícia, intervinents especials i persones jurídiques per interactuar digitalment amb l'Administració de Justícia.

En aquest sentit, el Ministeri d'Afers Exteriors va participar en diverses reunions organitzades pel Consell Superior de Justícia i va rebre una formació presencial per conèixer el funcionament d'aquesta plataforma.

També, cal destacar que el Ministeri d'Afers Exteriors va emetre una Circular a totes les Missions Diplomàtiques acreditades al Principat d'Andorra, mitjançant la qual es va comunicar que en virtut de la Llei 7/2022, del 31 de març, d'accés electrònic de l'Administració de Justícia, a partir d'ara, totes les comunicacions judicials emeses pel Principat d'Andorra en el marc de la cooperació judicial internacional serien comunicades, exclusivament, per la via electrònica.

- Legalitzacions, postil·les i implementació del sistema de postil·la digital

El Departament d'Afers Jurídics Internacionals s'encarrega de gestionar les demandes de legalització de documents. Al juny del 2009 es va posar en marxa el programa informàtic per lliurar postil·les i legalitzacions, procés que fins llavors es feia completament a mà. Igualment, es va crear el registre electrònic que permet la verificació en línia de l'autenticitat d'una postil·la lliurada a Andorra.

En el supòsit que se sol·liciti legalitzar un document públic signat per una autoritat no registrada a la base de dades de l'autoritat competent, cal que els tècnics responsables gestionin l'obtenció d'aquesta signatura, a l'efecte de verificació, a través de les ambaixades, els consolats o els ministeris d'Afers Exteriors estrangers.

La principal dificultat d'aquest procediment és l'obtenció de les signatures en un termini de temps raonable, ja que les casuístiques i els procediments difereixen notablement en cada país. Durant l'any 2023, els tècnics del Departament d'Afers Jurídics Internacionals han procedit a sol·licitar 100 espècimens de signatura no registrats. Cada petició d'espècimen suposa fer la demanda oficial inicial a l'Ambaixada, Consolat o Ministeri concernit i dur a terme el seguiment escaient d'obtenció, cosa que suposa, en funció dels casos, l'enviament de diversos recordatoris fins a l'obtenció de l'espècimen necessari per dur a terme la legalització.

Amb els anys s'ha consolidat el mitjà de col·laboració amb el Ministeri d'Afers Exteriors, la Unió Europea i Cooperació d'Espanya perquè, en el supòsit que arribi un document per legalitzar que contingui la signatura d'una autoritat consular espanyola, es pugui fer directament la verificació amb el Departament de Legalitzacions del Ministeri espanyol via correu electrònic.

Quan el document està signat per una autoritat consular francesa, s'ha establert també un mecanisme de verificació destinat a agilitzar el tràmit. En aquest cas, es contacta per correu electrònic amb l'Ambaixada de França a Andorra perquè verifiqui la signatura.

Convé destacar, que durant l'any 2023, dos grans estats s'han adherit al Conveni pel qual se suprimeix l'exigència de legalització dels documents públics estrangers, concretament Canadà i Xina. Pel que fa a Canadà el Conveni entrarà en vigor el dia 11 de gener del 2024 i per la República Popular de la Xina, el Conveni va entrar en vigor el dia 7 de novembre del 2023. Aquestes dos adhesions s'haurien de traduir per una disminució proporcional de les legalitzacions de documents que provenen d'aquests dos països i haurien de tenir una incidència a nivell estadístic en les legalitzacions efectuades pel Ministeri d'Afers Exteriors per l'any 2024, a més d'agilitar els tràmits relacionats amb documents públics d'aquests dos països.

L'Àrea d'Afers Generals i Jurídics col·labora amb el Departament de Transformació Digital per implementar el disseny d'un nou programari que permeti expedir postil·les electròniques. Aquest projecte dona compliment a la recomanació de la Conferència de Dret Internacional Privat de l'Haia (e-APP) i s'emmarca en la línia del Govern d'impuls de la digitalització de l'Administració. El projecte quasi finalitzat, es preveu que estigui enllestit durant el primer trimestre del 2024.

A nivell estadístic, durant l'any 2023 s'han tramitat 4.410 legalitzacions i postil·les. La sèrie històrica des del 2014 mostra l'impacte de la COVID-19 en la progressió, ascendent fins l'any 2019. D'ençà de l'any 2020, la corba torna a mostrar una dinàmica ascendent, que s'ha confirmat els anys 2022 i 2023:

Reforçament de l'estructura del Ministeri

Amb l'inici de la nova legislatura i amb l'objectiu de possibilitar un creixement ordenat dels recursos humans del Ministeri d'Afers Exteriors per afrontar el compliment dels compromisos internacionals de l'Estat, es va adoptar en intern, un document que projecta les necessitats en recursos humans del Ministeri.

Així, es proposa que al llarg dels propers quatre anys es pugui reforçar l'equip diplomàtic d'algunes ambaixades tenint en compte que han esdevingut ambaixades que coordinen projectes essencials i prioritaris del Govern, així com els equips dels serveis centrals. En aquest darrer cas, l'objectiu és respondre a nous reptes o

projectes del Ministeri, com són la creació de la Cancelleria Nacional, la voluntat de coordinar i centralitzar des del Ministeri totes les accions del Govern d'Andorra en l'àmbit de la cooperació transfronterera, incloent-hi la tasca administrativa que comporta la participació dels diferents ministeris en els programes operatius europeus que es beneficiïn de finançament de programes com FEDER, Interreg, SUDOE i Poctefa, la gestió del personal (contractació, mobilitat, formacions, reglaments, informes, control horari, etc...) que des de l'any 2019 pertoca directament al Ministeri, i l'impuls a la promoció de la cooperació al desenvolupament per a la formació dels infants en valors com la democràcia, la igualtat, la tolerància i la solidaritat.

El 2023 el Ministeri d'Afers Exteriors comptava amb un equip de 68 persones, incloent-hi els ambaixadors, els funcionaris, els interins, el personal de relació especial, l'agregat i els treballadors de les missions diplomàtiques en règim de contractació local.

D'ençà de l'entrada en vigor de la Llei 11/2019, del 15 de febrer, del servei d'acció exterior i de la carrera diplomàtica (LSAEiCD), la gestió de la llicitació i l'adjudicació de les places del cos són competència del Ministeri. En el cas del personal local aquesta competència s'ha ampliat, a més, a la gestió de tots els processos relacionats: gestió comptable i pressupostària i contractació.

Aquest any s'han efectuat processos de selecció per a personal interí i administratius i per a personal en règim de contractació local:

- (2) administratius
- (3) treballadors públics interins en el lloc de treball de tècnic (el procés es clourà durant l'any 2024)
- (2) tècnics mitjançant una adscripció temporal (el procés es clourà durant l'any 2024)
- (1) tècnic interí, en règim de contractació local, adscrit a la Representació Permanent al Consell d'Europa (Estrasburg)
- (1) secretària administrativa, en règim de contractació local, a la Missió Permanent d'Andorra a les Nacions Unides (Nova York)
- (1) secretària administrativa, en règim de contractació local, a l'Ambaixada d'Andorra a Àustria (Viena)
- (1) comissió de serveis d'un tècnic com a suport al secretariat del Mountain Partnership de la FAO (Roma)

Millora del coneixement de la tasca del Ministeri d'Afers Exteriors entre la ciutadania i en especial entre els joves

Atenció consular

L'objectiu principal de l'atenció consular és donar resposta a dubtes i demandes d'informació de la ciutadania, tant a través de consultes telefòniques (1.900 trucades el 2023) com de correus electrònics: 72 demandes d'informació diversa; 25 demandes d'asil o refugi, sense comptar més d'un centenar de demandes de sojorn o sojorn i treball temporal de persones desplaçades arran de la crisi humanitària pel conflicte bèl·lic a Ucraïna; 36 demandes d'assistència, la majoria relacionades amb Interior i Policia, com per exemple localitzar familiars de persones difuntes, demandes que es traslladen a les ambaixades acreditades; 55 sol·licituds per demanda de documents o postil·les; 306 demandes relacionades amb altres departaments de l'Administració; 544 consultes relacionades amb l'entrada i l'estada a Andorra i 160 sobre necessitat de tramitar visats per a viatges a l'exterior o autoritzacions de viatge per a menors no acompanyats.

El Registre de viatgers ha demostrat ser una eina molt útil per establir el contacte en cas d'emergència amb persones que han viatjat a l'estranger, per retrobar les dades de persones que es poden veure afectades per diferents situacions arreu. El 2023, la tendència d'inscripció al Registre de viatgers ha augmentat un 70% en comparació al 2022. Aquest augment s'explica en bona mesura pel terratrèmol que va patir el Marroc (8/9/2023) i pel conflicte que va esclatar a Israel i als territoris ocupats de Palestina (7/10/2023). En aquesta darrera situació, es va ajudar a repatriar una ciutadana andorrana.

L'Àrea d'Afers Consulars també s'encarrega de gestionar les demandes de tràmits de ciutadans a l'estranger a través de les nostres ambaixades. La majoria d'aquests tràmits han estat demandes de certificats d'autenticitat de permisos de conduir per a gestionar bescanvis de permisos a l'estranger, postil·les i renovacions de passaports. El nombre de tràmits que s'han efectuat a través de les ambaixades el 2023 ha estat de 26, per un import total de 644,14 €.

L'Àrea d'Afers Consulars disposa d'un número de telèfon (+376 324 292) per atendre emergències consulars a l'abast de la ciutadania per situacions urgents fora dels horaris habituals d'atenció al públic. El 2023, s'han tractat al voltant d'una trentena de casos d'emergències consulars, relacionats amb pèrdues de documentació (4 salconduïts per retornar a Andorra), retencions en aeroports o altres situacions problemàtiques en què s'han trobat nacionals o residents a l'estranger. Sovint, aquests casos requereixen una coordinació amb altres entitats i un seguiment acurat per garantir-ne una resolució ràpida i eficaç.

Comunicació

L'any 2023 el Ministeri d'Afers Exteriors, en col·laboració amb el Gabinet de Comunicació, ha assentat les bases per optimitzar les accions comunicatives del Ministeri i del Govern en matèria de política exterior.

La voluntat és sistematitzar la comunicació dels actes rellevants del Ministeri mitjançant les xarxes socials i alhora posar a l'abast del ciutadà el màxim d'informació útil tant pel que fa a qüestions consulars com a oportunitats en àmbits educatius i formatius a l'estranger que interessin particularment els joves.

Cal destacar en particular el disseny de la campanya de promoció de l'acció del Govern en matèria d'empoderament de la dona que té com a punt més destacat, però no exclusiu, el suport a la candidatura de la Jelena Pià com a experta del Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació envers la Dona (CEDAW).

El suport a aquesta candidatura suposa l'acompliment d'altres dos línies prioritàries del Ministeri, l'increment de la visibilitat d'Andorra mitjançant la participació a diferents òrgans i comitès i la promoció internacional d'experts andorrans.

Un altre àmbit de comunicació de les accions pròpies el constitueixen les accions emmarcades en la diplomàcia cultural que enguany han girat principalment al voltant de la celebració del 30è aniversari de la creació del Ministeri.

Inauguració de l'exposició fotogràfica Andorra en una ullada a Viena, el 2/10/2023.

L'exposició commemorativa d'aquest aniversari ha estat el recull de fotografies d'artistes andorrans contemporanis "Andorra en una ullada", que s'ha exposat a set de les ciutats seu de les vuit missions diplomàtiques: a Madrid del 2 al 18 de juny, a Estrasburg del 7 al 17 de setembre, a Ginebra del 21 de setembre al 2 d'octubre, a Viena del 6 al 14 d'octubre, a París del 2 al 20 de novembre i a Lisboa del 29 de novembre a l'11 de desembre.

A més, el Ministeri va organitzar un cicle de cinema al Teatre Comunal d'Andorra la Vella, en què es van projectar les pel·lícules relacionades amb la diplomàcia: *Quai d'Orsay*, el 3 d'octubre, *La intérprete*, el 10 d'octubre, *Diplomatie*, el 17 d'octubre, i *El ángel de Budapest*, el 24 d'octubre; aquesta darrera va comptar, a més, amb la participació del periodista i corresponsal espanyol Diego Carcedo, autor del llibre en què es basa la pel·lícula.

L'aniversari de la creació del Ministeri també coincidia amb efemèrides importants per la presència d'Andorra en l'escenari internacional, com l'ingrés a les Nacions Unides celebrat el 14 de setembre amb la taula rodona "Andorra a les Nacions Unides, una història de 30 anys".

L'acte va ser inaugurat pel cap de Govern i clausurat per la ministra d'Afers Exteriors. Els participants eren: Jordi Cinca Mateos, com a secretari general i portaveu del Govern el 1993, Juli Minoves Triquell, com a ambaixador i primer representant permanent d'Andorra a les Nacions Unides (1993-1998), Elisenda Vives Balmaña, com a actual ambaixadora representant permanent d'Andorra a les Nacions Unides i Yvan Lara Sánchez com a moderador.

Finalment, el 21 de novembre va tenir lloc la presentació de l'estudi sobre la publicació "Trenta anys i mil més de relacions internacionals d'Andorra". A l'acte inaugurat pel cap de Govern, Xavier Espot, i clausurat per la ministra d'Afers Exteriors, Imma Tor, hi van participar els ponents: Albert Villaró i Boix, historiador i escriptor ("La política exterior d'Andorra entre el 1278 i el 1993"), Jordi Guillaumet Anton, historiador ("La política exterior d'Andorra entre el 1278 i el 1993 - un cas pràctic: defenses de la sobirania al segle XIX") i Yvan Lara Sánchez ("La normalització de la política exterior andorrana entre el 1993 i el 2023").

Annexos

Ambaixadors d'Andorra

País	Ambaixador
Alemanya	Excm. Sr. Jaume SERRA SERRA
Àustria	Excm. Sr. Jaume SERRA SERRA
Bèlgica	Excma. Sra. Esther RABASA GRAU
Bulgària (plàcet)	Excma. Sra. Gemma CANO BERNÉ
Canadà	Excma. Sra. Elisenda VIVES BALMAÑA
Croàcia (plàcet)	Excm. Sr. Ricard FITER VILAJOANA
Dinamarca	Excm. Sr. Gil ROSSELL DUCHAMPS
Espanya	Excm. Sr. Vicenç MATEU ZAMORA
Estats Units d'Amèrica	Excma. Sra. Elisenda VIVES BALMAÑA
Finlàndia	Excm. Sr. Gil ROSSELL DUCHAMPS
França	Excma. Sra. DESCARREGA GARCIA
Grècia (plàcet)	Excma. Sra. Gemma CANO BERNÉ
Irlanda	Excm. Sr. Carles JORDANA MADERO
Islàndia	Excm. Sr. Gil ROSSELL DUCHAMPS
Itàlia (plàcet)	Excma. Sra. Clara PINTAT ROSSELL
Liechtenstein (plàcet)	Excm. Sr. Ferran COSTA MARIMON
Luxemburg	Excma. Sra. Esther RABASA GRAU
Malta (plàcet)	Excma. Sra. Gemma CANO BERNÉ
Mèxic	Excma. Sra. Elisenda VIVES BALMAÑA
Mònaco	Excma. Sra. DESCARREGA GARCIA

Noruega	Excm. Sr. Gil ROSSELL DUCHAMPS
Països Baixos	Excma. Sra. Esther RABASA GRAU
Portugal (plàcet)	Excma. Sra. Eva DESCARREGA GARCÍA
Regne Unit i Irlanda del Nord	Excm. Sr. Carles JORDANA MADERO
San Marino	Excm. Sr. Carles ÁLVAREZ MARFANY
Santa Seu	Excm. Sr. Carles ÁLVAREZ MARFANY
Suècia	Excm. Sr. Gil ROSSELL DUCHAMPS
Xipre	Excma. Sra. Gemma CANO BERNÉ

Grups de treball en els quals participa el Ministeri d'Afers Exteriors

- Candidatura Reserva de la biosfera
- Candidatura de la Unesco COPIL
- Consell d'Administració d'ADI
- Comissió Permanent de Prevenció del Blanqueig de Capitals i del Finançament del Terrorisme
- Comissió interministerial encarregada del seguiment i de la implementació de les recomanacions del Moneyval relatives als instruments jurídics internacionals
- Comissió de la Lluita contra el Canvi Climàtic
- Comissió de Seguiment de l'Agència Nacional de Ciberseguretat
- Grup de Treball BEI (institucional i econòmic i operacional)
- Grup de Treball FAO: candidatura SIPAM (Sistemes d'interès del patrimoni agrícola mundial)
- Fundació CIBA
- Comitè de Professions Titulades
- Consell de l'Agència Andorrana Antidopatge (AGAD)
- Grup de treball i negociació per als convenis de doble imposició (CDI)
- Comitès mixtos dels convenis bilaterals dels quals Andorra n'és part
- Grup interministerial per a l'Acord d'associació
- Grup interministerial sobre projectes de cànnabis per a ús terapèutic
- Grup de treball per a la implementació de l'Agenda 2030 i l'assoliment dels ODS
- Comissió *ad hoc* sobre Intel·ligència Artificial (CAHAI) del Consell d'Europa
- Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic
- Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació (CNAAD)

Agenda de reunions i visites de les ministres d'Afers Exteriors²

Gener	
4/1/2023	Reunió amb Paula Anton – Funcionària internacional andorrana a la FAO
9/1/2023	Trucada amb l'Excm. Sr. Gerad Cock, ambaixador de Bèlgica
10/1/2023	Reunió amb l'Excm. Sra. Hadja Lahbib, ministra d'Afers Exteriors, Afers Europeus i Comerç Exterior de Bèlgica
	Reunió amb la Sra. Angelina Eichhorst, directora executiva d'Europa Occidental del Servei Europeu d'Acció Exterior de la Unió Europea (SEAE)
13/1/2023	Trucada amb Excm. Sr. Andrés Allamand Zavala, secretari general Iberoamericà
	Jornada de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA) amb la visita del MEDEF de França
16/1/2023	Reunió amb Sra. Cristina Gallach Figueras, comissionada especial per a l'Aliança per la Nova Economia de la Llengua del Govern d'Espanya
	Presentació del llibre de les 18es Trobades culturals pirinenques a Andorra
17/1/2023	Concert "Units per Ucraïna"
20/1/2023	Recepció amb motiu del comiat del Sr. Étienne Guyot, prefecte de la Regió d'Occitània i de la Haute Garonne
23/1/2023	Reunió amb el Sr. Arnaud Diaz, alcalde de l'Hospitalet-près-l'Andorre
	Presentació de les prioritats de Suècia a la presidència del Consell de la Unió Europea (amb l'ambaixador Excm. Sr. Teppo Markus Tauriainen)
26/1/2023	Reunió (telemàtica) amb l'Excm. Sr. Hugh Elliott, ambaixador del Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord
30/1/2023	Reunió amb l'Il·lma. Sra. Rossana Cecilia Surballe, cònsol general d'Argentina
31/1/2023	Trucada amb l'Excm. Sr. Omar Al Shamsi, nou ambaixador dels Emirats Àrabs Units
Febrer	
3/2/2023	Consell d'Administració d'Andorra Desenvolupament i Inversió
	Primer acte de la Campanya 2023 de Mans Unides Andorra - Vetllada de dejuni, xerrada amb Maria Navarro de l'Associació Coopera Local per Burkina Faso
9/2/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Gerard Cockx, ambaixador de Bèlgica i amb el nou cònsol de Bèlgica a Barcelona, Il·lm. Sr. Pierre Emmanuel Brusselmans
10/2/2023	Esmorzar de treball amb l'Excm. Sr. José Manuel Albares Bueno, ministre d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació d'Espanya a Madrid
	Reunió amb l'Excm. Sra. Julissa Reynoso Pantaleon, ambaixadora dels Estats Units d'Amèrica

² Aquesta agenda no inclou les diverses reunions internes periòdiques com la reunió setmanal amb els ambaixadors o les reunions quinzennals amb el secretari d'Estat per a les relacions amb la UE, ni la participació en les sessions del Govern o del Consell General.

13/2/2023	Visita de comiat de l'Excm. Sr. Riccardo Guariglia, ambaixador d'Itàlia Reunió amb el Sr. Pere Vilanova Trias, expert d'Andorra a la Comissió de Venècia del Consell d'Europa
14/2/2023	Reunió amb la Sra. Vanessa Durich, experta d'Andorra al Comitè de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa Reunió amb el Sr. Jacint Riberaigua, expert d'Andorra a la Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI) del Consell d'Europa
17/2/2023	Sessió d'obertura de la Conferència de Seguretat de Múnic 2023 (MSC) *Discurs d'obertura de l'Excm. Sr. Cristoph Heusgen, ambaixador, president de la MSC Reunió amb l'Excm. Sra. Tanja Fajon, viceprimera ministra i ministra d'Afers Exteriors d'Eslovènia Reunió amb el director del Centre de Ginebra per a la Política de Seguretat, Excm. Sr. Thomas Greminger
18/2/2023	Esmorzar de treball dels ministres d'Afers Exteriors organitzat per la ministra d'Afers Exteriors d'Alemanya, Annalena Baerbock, i la ministra d'Afers Exteriors de Canadà, Mélanie Joly Reunió amb la Sra. Svetlana Tikhanoskaya, opositora al règim de Bielorússia-Gabinet de Transició Unit de Bielorússia Reunió amb la ministra d'Afers Exteriors d'Eslovènia, M. I. Sra. Tanja Fajon Reunió amb el M. I. Sr. Antonio Tajani, ministre d'Afers Exteriors d'Itàlia Reunió amb el ministre d'Afers Exteriors de Romania, M. I. Sr. Bodgan Aurescu
22/2/2023	Entrevista telefònica amb el rotatiu <i>BonDia</i> (M. Pilar Adín) – Tema: Ucraïna i refugiats
23/2/2023	Reunió amb l'Excm. Sra. Francisca María Pedrós Carretero, ambaixadora en Missió Especial per a la candidatura de Màlaga per acollir l'Exposició Internacional 2027, el Sr. Enrique Conde, ministre conseller, i el Sr. Jesús Obregon, d'Acció Cultural d'Espanya
24/2/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. César Landa Arroyo, antic ministre de Relacions Exteriors del Perú Consell Reforçat amb les Capitals i reunió d'hivern de l'AP OSCE (en format híbrid)
27/2/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Leo Docherty, sotssecretari d'Estat parlamentari d'Afers Exteriors del Regne Unit Reunió amb l'Excm. Sr. Abdulla Shahid, ministre d'Afers Exteriors de les Maldives Reunió amb l'Excm. Sr. Julio César Arriola, ministre d'Afers Exteriors del Paraguai
28/2/2023	Reunió bilateral amb l'Excm. Sr. Arnoldo André Tinoco, ministre de Relacions Exteriors de Costa Rica Reunió amb l'Excm. Sra. Þórdís Kolbrún Reykþjörð Gylfadóttir, ministra d'Afers Exteriors d'Islàndia

	Reunió bilateral amb l'Excma. Sra. Mirjana Spoljaric, presidenta del Comitè Internacional de la Creu Roja Reunió bilateral amb l'Excm. Sr. Ivica Dačić, primer ministre adjunt i ministre d'Afers Exteriors de Sèrbia Reunió amb l'Excma. Sra. Aïssata Tall Sall, ministra d'Afers Exteriors del Senegal Reunió amb l'Excm. Sr. Volker Türk, alt comissionat per als Drets Humans de les Nacions Unides
Març	
2/3/2023	Visita oficial de l'Excm. Sr. Pierre Dartout, ministre d'Estat de Mònaco Reunió de l'Excm. Sr. Pierre Dartout, ministre d'Estat del Principat de Mònaco, amb el M. I. Sr. Xavier Espot, cap de Govern en funcions
7/3/2023	Taula de Cooperació al Desenvolupament - Reunió amb entitats
8/3/2023	Reunió en línia Andorra-Mònaco-San Marino - Excm. Sr. Luca Brandi i Excma. Sra. Isabelle Berro-Amadeï
10/3/2023	Reunió d'ambaixadors d'Andorra – Ràdio Andorra
13/3/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Jurag Tomaga, ambaixador de la República Eslovaca Reunió amb l'Excm. Sr. Muhammad Abdul Ghaffar, ambaixador de Bahrain Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Jan Théophile Versteeg, ambaixador dels Països Baixos Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Jurag Tomaga, ambaixador d'Eslovàquia Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Makita Shimokawa, ambaixador del Japó Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excma. Sra. Sankie Mthembi-Mahanyele, ambaixadora de Sud-àfrica Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Andres Rundu, ambaixador d'Estònia Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Khalifa M. Alkorafi, ambaixador de Kuwait Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excma. Sra. Maria Margarete Gosse, ambaixadora d'Alemanya Reunió amb l'Excma. Sra. Maria Margarete Gosse, ambaixadora d'Alemanya Reunió amb l'Excm. Sr. Saïd Moussi, ambaixador d'Algèria Reunió amb l'Excm. Sr. Yuri Klimenko, ambaixador de Rússia Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Muhammad Abdul Ghaffar, ambaixador de Bahrain Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Saïd Moussi, ambaixador d'Algèria Lliurament de credencials al copríncep episcopal per part de l'Excm. Sr. Yuri Klimenko, ambaixador de Rússia

14/3/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Théophile Versteeg, ambaixador dels Països Baixos Reunió amb l'Excm. Sr. Makita Shimokawa, ambaixador del Japó Reunió amb l'Excm. Sr. Mehdi Halimi, ambaixador de Kosovo
15/3/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Andres Rundu, ambaixador d'Estònia Reunió amb l'Excm. Sr. Sahnghoon Bahk, ambaixador de Corea Reunió amb l'Excma. Sra. Monica Bolaños, ambaixadora de Guatemala Reunió amb l'Excma. Sra. Sankie Mthembu-Mahanyele, ambaixadora de la República de Sud-àfrica
16/3/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Marcelino Medina, ambaixador de Cuba + segona jefatura Sra. Indira
17/3/2023	Comiat de l'Excm. Sr. Àngel Ros, ambaixador d'Espanya
20/3/2023	Trucada amb l'Excm. Sr. Serhii Pohoreltsev, ambaixador d'Ucraïna Lliurament de còpies d'estil de l'Excm. Sr. Carlos Perez-Desoy Fages, ambaixador d'Espanya
21/3/2023	Consell d'Administració d'Andorra Business
22/3/2023	Reunió amb MAE i MTiH - Projecte d'acord amb França sobre sancions de circulació i estacionament
23/3/2023	Lliurament de les cartes credencials al copríncep episcopal de l'ambaixador d'Espanya, Excm. Sr. Carlos Pérez-Desoy Fages
24/3/2023	III Reunió de Ministres d'Afers Exteriors d'Iberoamèrica a Santo Domingo Cimera de caps d'Estat i de Govern iberoamericans
25/3/2023	Cimera de caps d'Estat i de Govern iberoamericans a Santo Domingo – Participació de la ministra d'Afers Exteriors en representació del cap de Govern
28/3/2023	Trobada amb l'Il·lma. Sra. Ilona Katdonska, cònsol general de Polònia a Barcelona, acompanyada de l'ltre. Sra. Iolanda Solà, cònsol honorària
30/3/2023	Dinar de treball - Reunió amb el Sr. Pierre-André Durand, prefecte d'Occitània i Alta Garona a Tolosa
31/3/2023	Reunió amb el Sr. Benjamí Rascagnères (VF+DR+Mubach) - Projecte de Conveni amb França sobre sancions de circulació i aparcament Participació (telemàtica) a la Cimera de Butxa sobre la responsabilitat de Rússia pels crims a Ucraïna - Declaració de Butxa
Abril	
3/4/2023	Conferència telemàtica amb l'Excm. Sr. Robert Krmelj, ambaixador de la República d'Eslovènia
6/4/2023	Reunió sobre la delimitació de la frontera amb Espanya, fase III - MAE i MTiH, amb l'Hble Sr. Josep Majoral, cònsol major de Sant Julià de Lòria
11/4/2023	

	Trucada de l'Hble. Sra. Meritxell Serret i Aleu, consellera d'Acció Exterior i Unió Europea
12/4/2023	Reunió amb la ministra Sílvia Riva, la ministra Maria Ubach i el president CNAU - Arbre de la Pau de la Unesco
20/4/2023	Sessió del Consell d'Administració d'Andorra Desenvolupament i Inversió
24/4/2023	VII Lectura Pública d' <i>El Quijote</i> , amb motiu del Dia internacional del llibre, organitzada per l'Ambaixada d'Espanya
25/4/2023	Inauguració de la Reunió de les comissions nacionals a la Unesco dels països de la regió Europa
26/4/2023	Cerimònia de cloenda de l'Any internacional del desenvolupament sostenible de les muntanyes 2022
	Taula rodona "Dones trencant estereotips. Les professions tenen gènere?", organitzada per l'Associació de Dones d'Andorra amb la col·laboració del Comú d'Andorra la Vella
27/4/2023	Conferència de la Sra. Elisenda Bou-Balust i la Sra. Marta Bertran, amb motiu del Dia internacional de les noies a les TIC, organitzada per l'Institut Andorrà de les Dones (IAD)
Maig	
2/5/2023	Dinar de treball amb la Sra. Christine Téqui, presidenta del Consell Departamental de l'Arieja
	Reunió amb la Sra. Sylvie Feucher, prefecta de l'Arieja
	Conferència i tertúlia literària d'escriptors del Pirineu "Cómo creamos novela negra", en el marc del Festival cultural de la Vall d'Aran Black Mountain Bossost, organitzat per l'Ambaixada d'Espanya
4/5/2023	Reunió amb l'Hble. Sra. Meritxell Serret i Aleu, consellera d'Acció Exterior i Unió Europea de la Generalitat de Catalunya
8/5/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Sos Avetisyan, ambaixador d'Armènia
	Panamà - Reunió (telemàtica) amb els ministeris d'Exteriors i de Finances - tema l'OCDE
	Conferència "Desafiaments i oportunitats d'un veïnatge ineludible" a càrrec del Sr. Andreu Claret, en el marc del cicle Geografies dedicat al Marroc
9/5/2023	Reunió sobre l'"Arbre de la Pau" de Hedva Ser
	Inauguració de la 10a edició del Festival Ull Nu: parlaments de benvinguda i projecció de la pel·lícula <i>Bungalow</i>
11/5/2023	Reunions de l'Excm. Sr. Nils Haugstveit, ambaixador de Noruega amb l'Il·ltre. Sr. Landry Riba, el Sr. Andreu Jordi i la Sra. Florència Aleix
	Reunió de comiat director de Gabinet del Representant Personal del Copríncep Francès, Pascal Escande
12/5/2023	Reunió de comiat amb el copríncep episcopal
	Reunió de comiat amb l'ambaixador d'Espanya
15/5/2023	Reunió de comiat amb l'ambaixador de França

18/5/2023	Inauguració de l'exposició "Clixé de Canòlich"
	Reunió amb l'Excm. Sr. Carlos Pérez-Desoy, ambaixador d'Espanya
Juny	
2/6/2023	Trobada bilateral amb l'Excm. Sr. José Manuel Albares Bueno, ministre d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació d'Espanya
	Inauguració a Madrid de l'exposició de fotografia itinerant "Una mirada sobre Andorra" i interpretació musical del Sr. Lluís Cartes, amb motiu de la celebració del 30è aniversari del Ministeri d'Afers Exteriors
8/6/2023	Inauguració de l'exposició de pintura "Diálogo" dels Srs. Eduard Aranz-Bravo i Javier Balmaseda, amb motiu del 30è aniversari de l'establiment de relacions diplomàtiques amb el Regne d'Espanya
9/6/2023	Reunió de treball amb Excma. Sra. Rodica Radian Gordon, ambaixadora d'Israel
	Acollida per part dels ministres de Turisme i d'Afers Exteriors dels membres del Club Internacional de Grans Viatgers (XXIè Congrés a Andorra)
12/6/2023	Reunió amb l'Excma. Sra. Najat Maalla M'jid, representant especial del SG de les Nacions Unides sobre violència envers els infants
	Reunió amb l'Excm. Sr. Jean-Claude Tribolet, ambaixador de França
	Visita de cortesia a l'Excm. Mon. Joan-Enric Vives i Sicília, copríncep episcopal
13/6/2023	Reunió amb la M. I. Sra. Sandra Codina, subsíndica general - 16a Conferència a Luxemburg dels presidents de parlament dels petits estats d'Europa
14/6/2023	Xerrada "Diàleg informal sobre el mandat de la representant especial sobre violència envers els infants, centrat en la inversió en la infància", a càrrec de l'Excma. Sra. Najat Maalla M'jid, als professionals del Govern
	Reunió amb l'Excm. Sr. Peter Launsky-Tieffenthal, secretari general de Relacions Exteriors d'Àustria en visita oficial a Andorra
15/6/2023	Presentació del llibre <i>Muertos, quién os ha muerto?</i> , d'Iñaki Rubio, a l'Ambaixada d'Espanya
16/6/2023	Reunió amb la Delegació parlamentària andorrana al Consell d'Europa - APCE
	Reunió amb la Delegació parlamentària andorrana a l'OSCE - OSCE-PA
17/6/2023	Concert del Cor de Cambra Valls d'Andorra i Choeur Vibrato France
20/6/2023	Consulta regional (telemàtica) sobre competències interculturals per a la consolidació de la pau, en el marc de la Ruta de la pau de la Unesco - Parlament d'obertura a càrrec de la ministra
22/6/2023	Inauguració de l'exposició de dibuixos "Mamá, yo no quiero guerra", organitzat pel Ministeri amb el Consolat General de Polònia – Hi col·laboren Comú de Canillo i el Consolat Honorari d'Ucraïna
24/6/2023	Bufet musical amb motiu dels 20 anys + 1 de l'Aliança Andorrano-francesa, organitzat per l'Aliança Andorrano-francesa i l'Ambaixada de França
29/6/2023	Visita de l'enviat especial del president per a la candidatura Expo Busan 2030, Excm Sr. Chey Tae-won
	Assemblea General de la CNAU

30/6/2023	Reunió (telemàtica) amb l'Excm. Sr. Luca Beccari, secretari d'Estat d'Afers Exteriors, Cooperació Econòmica Internacional i Telecomunicacions de San Marino
Juliol	
3/7/2023	Reunió de treball dels experts del Comitè Consultiu del programa SIPAM de la FAO amb els ministres M. I. Sr. Guillem Casal i M. I. Sra. Imma Tor, els cònsols de Canillo, Ordino i la Massana, i l'APRA – Avaluació de la candidatura d'Andorra "Pastures supraforestals d'Andorra" Reunió amb el Comitè Andorrà per a l'UNICEF - Sra. Marianela Vila, presidenta, i Sr. Albert Mora Vídeotrucada amb l'ambaixador del Brasil, Excm. Sr. Orlando Leite Ribeiro
5/7/2023	Trucada telefònica amb la Sra. Hermeline Malherbe, presidenta del Consell Departamental dels P.O.
7/7/2023	Conferència d'alt nivell de l'OSCE sobre el canvi climàtic - Viena Reunions amb l'Excm. Sr. Alexander Schallenberg, ministre d'Afers Exteriors d'Àustria, amb l'Excma. Sra. Annalena Baerbock, ministra d'Afers Exteriors d'Alemanya i l'Excma. Sra. Hadja Lahbib ministra d'Afers Exteriors de Bèlgica
10/7/2023	Rebuda de la Sra. Audrey Azoulay, directora general de la Unesco, visita oficial amb motiu del 30è aniversari de l'entrada d'Andorra a la Unesco
11/7/2023	Trobada de cortesia de la Sra. Audrey Azoulay, directora general de la Unesco, amb el M. I. Sr. Xavier Espot, cap de Govern Visita a la Reserva de la Biosfera Visita de les instal·lacions de l'Art Camp - Trobada amb els artistes i visita de la sala La Buna
13/7/2023	Acollida de la delegació del Sr. Pierre-André Durand, prefecte d'Occitània i Alta Garona, i reunió de treball preparatòria del VIIè Diàleg transfronterer Andorra-Occitània
14/7/2023	Visita de l'Excm. Sr. Hugh Elliot, ambaixador del Regne Unit Visita de comiat de l'Excm. Sr. Ivan Jancarek, ambaixador de la República Txeca Recepció oferta per l'ambaixador de França amb motiu de la Festa Nacional
17/7/2023	Fòrum polític d'alt nivell 2023 (HLPF - Ecosoc) Commemoració del 25è aniversari de l'adopció de l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional Visió estratègica per a la pròxima dècada: com garantir un suport consistent i sostenible a la CPI - Taula rodona ministerial oberta a la participació de ministres - Intervenció de la M. I. Sra. Imma Tor
18/7/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Csaba Kőrösi, president de l'Assemblea General de les Nacions Unides Reunions bilaterals amb l'Excm. Sr. Asein Isaev, primer ministre d'Afers Exteriors de la República del Kirguizistan; l'Excma. Sra. Dominique Hasler, ministra d'Afers Exteriors del Principat de Liechtenstein, i l'Excma. Sra. Maria Tripodi, sots-secretària d'Afers Exteriors d'Itàlia
19/7/2023	

	Visita comiat de l'Excm. Sr. Didier Lenoir, ambaixador de la UE (en representació del director)
	Sessió de l'Assemblea General sobre l'ús del veto al Consell de Seguretat en el cas de Síria
24/7/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Courtenay Rattray, cap del Gabinet del Secretari General
26/7/2023	Reunió amb Sr. Enric Cassany i cònsol honorari de Mongòlia
27/7/2023	Inauguració de l'exposició al carrer i performance <i>Trencant estereotips</i> organitzada per l'Institut Andorrà de les Dones
31/7/2023	Presentació a càrrec de l'Excm. Sr. Carles Pérez-Desoy Fages, ambaixador d'Espanya - Prioritats de la presidència espanyola del Consell de la UE
	Lliurament de còpies d'estil de l'Excm. Sr. Marlon Brevé Reyes, ambaixador d'Hondures
	Reunió amb la Sra. Àngels Mach, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències
	Trucada telefònica amb l'Excm. Sr. Serhii Pohoreltsev, ambaixador d'Ucraïna
Agost	
1/8/2023	Trucada telefònica de comiat de l'Excm. Sr. Wu Haitao, ambaixador de la República Popular de la Xina
4/8/2023	Vídeotrucada amb l'Excm. Sr. Sos Avetisyan, ambaixador d'Armènia. Tema: Nagorno Karabak
17/8/2023	Dinar amb el Sr. Jesus Montoliu, president de l'Associació Jornades per a l'Excel·lència d'Esterri d'Àneu
18/8/2023	Reunió amb CNAU i la Sra. Susanna Simón, directora del Pla de gestió - Vall del Madriu (20è aniversari de la inscripció)
23/8/2023	3a Cimera de la Plataforma de Crimea, organitzada pel Govern d'Ucraïna
29/8/2023	Presentació de còpies d'estil de l'Excm. Sr. Danat Mussayev, ambaixador del Kazakhstan
31/8/2023	Reunió de treball amb l'Excm. Sr. Dinesh Kumar Patnaik, ambaixador de l'Índia
Setembre	
01/9/2023	Lliurament de còpies d'estil de l'Excm. Sr. Eduardo Ávila Navarrete, ambaixador de Colòmbia
04/9/2023	Reunió telemàtica amb la Sra. Rosalaura Romeo, coordinadora del Secretariat de l'Aliança de les Muntanyes
07/9/2023	Visita oficial del cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat per a les Relacions amb els Estats de la Santa Seu – Reunió de treball i sopar
08/9/2023	Solemne eucaristia de Santa Maria de Meritxell, presidida per l'Emm. i Rvdm. Mons. Pietro Parolin, cardenal secretari d'Estat de la Santa Seu
	Conferència de premsa de la visita
11/9/2023	Reunió d'ambaixadors d'Andorra - Benvinguda i salutació de la ministra d'Afers Exteriors, M. I Sra. Imma Tor, i de l'Hble. Sr. J. Àngel Mortés, cònsol major d'Ordino

	- Presentació de l'Hble. Sr. J. Àngel Mortés, cònsol major d'Ordino – Projectes prioritaris de la parròquia en l'àmbit internacional o d'interès per als ambaixadors - Presentació de l'estat de les negociacions amb la UE per part de l'Excma. Sra. Esther Rabasa, ambaixadora d'Andorra a Bèlgica, els Països Baixos, Luxemburg i la UE - Presentació de la ministra de Cultura i Esports, M. I. Sra. Mònica Bonell - Temes: projectes de diplomàcia cultural/altres - Dinar de treball a l'Hotel Coma amb la presència dels cònsols d'Ordino - Benvinguda del cap de Govern, M. I. Sr. Xavier Espot - Presentació del ministre de Medi Ambient, Agricultura i Ramaderia i portaveu del Govern, M. I. Sr. Guillem Casal, i del secretari d'Estat de Transició Energètica, Transports i Mobilitat, Il·ltre. Sr. David Forné
12/9/2023	Reunió anyal d'ambaixadors d'Andorra (continuació): - Benvinguda de la ministra d'Afers Exteriors - Presentació i adopció del document final <i>Línies estratègiques</i> del Ministeri d'Afers Exteriors
13/9/2023	Reunió amb Sr. Robert Mauri, director de Gabinet de la Representació del Copríncep Francès Inauguració de l'exposició de pintura "Fragile", de Cristina Babiloni, organitzada per l'Ambaixada d'Espanya, amb motiu de la presidència d'Espanya del Consell de la UE Activitat de diplomàcia cultural amb l'Argentina: Concert Baglietto & Vitale, Auditori Nacional Ordino
14/9/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Luca Brandi, ambaixador de San Marino Reunió sobre la delimitació de la frontera - MAE, MTiU i cònsols de Sant Julià de Lòria amb el cap d'Urbanisme Inauguració de la 5a Biennal internacional d'Andorra Andart "La muntanya en circulació" – Convidat: ministre de Cultura de San Marino Taula rodona sobre el 30è aniversari de l'ingrés a l'ONU (ministra: conclusió) (Juli Minoves-Jordi Cinca- Elisenda Vives))
15/9/2023	Visita del Sr. Han, enviat especial de Corea per a l'Expo 2030 Compareixença davant la Comissió Legislativa de Política Exterior per presentar l'Informe d'Acció Exterior del Ministeri d'Afers Exteriors de l'any 2022 Reunió amb el Sr. Pere Vilanova Trias, expert de la Comissió de Venècia - Consell d'Europa
17/9/2023	Participació al Dialogue francophone de haut niveau pour une Francophonie au rendez-vous des Objectifs de développement durable (ODD) a Nova York
18/9/2023	78a sessió de l'AGNU a Nova York - Reunió amb l'Excm. Sr. Abdullah bin Zayed Al Nahyan, ministre d'Afers Exteriors dels Emirats Àrabs Units - Recepció d'Alemanya amb motiu del 50è aniversari de l'ingrés a les Nacions Unides - Reunió "Global Gateway strategy and its contribution to the Sustainable Development Goals"
19/9/2023	- 9 h a 13 h: Obertura del Debat general de la 78a sessió de l'Assemblea General - Intervenció de la ministra d'Afers Exteriors
20/9/2023	- Reunió amb l'Excm. Dr. Constantinos Kombos, ministre d'Afers Exteriors de Xipre - Signatura de les relacions diplomàtiques amb Vanuatu - Signatura de les relacions diplomàtiques amb Saint Lucia

21/9/2023	- Iniciativa contra les detencions forçoses en les relacions d'Estat a Estat, organitzada pel Canadà, Costa Rica i els Estats Units d'Amèrica - Sopar de ministres d'Afers Exteriors dones ofert per Liechtenstein i el Canadà - Esmorzar ministerial ofert per l'Equador, Secretaria Pro Tempore de la Cimera Iberoamericana, als ministres d'Afers Exteriors de la SEGIB - Reunió ministerial preparatòria de la Cimera del Futur 2024 (Discurs de la ministra núm. 59 de la llista d'oradors) - Recepció oferta pel ministre de Singapur, Dr. Vivian Balakrishnan, als caps de delegació i ministres d'Afers Exteriors dels països membres del Fòrum dels Petits Estats (FOSS) - Sopar ofert pel cap de Govern d'Andorra als ministres d'Afers Exteriors de Mònaco i San Marino
22/9/2023	- Intervenció del cap de Govern (13è de la llista d'oradors) al Debat General de la 78a sessió de l'AGNU - Recepció del cap de Govern d'Andorra, M. I. Sr. Xavier Espot, als residents d'Andorra als Estats Units amb motiu del Debat general de la 78a sessió de l'Assemblea General
25/9/2023	Reunió amb el president i membres de Tribunal d'Arbitratge d'Andorra i directora general de la CCIS, Sra. Pilar Escaler
26/9/2023	Participació telemàtica amb preenregistrament - 1442a reunió reforçada del Consell Permanent de l'OSCE
27/9/2023	Gravació del discurs del 29/9/2023 a la FAO per al Dia internacional contra el malbaratament d'aliments
28/9/2023	Conferència "Coprincipat i Constitució, l'estabilitat política del Principat", a càrrec del Sr. Isidre Bartumeu, notari d'Andorra, organitzada per l'Empresa Familiar Andorrana (EFA) Reunió amb l'Excm. Sr. Jean-Claude Tribolet, ambaixador de França Trobada de cortesia amb l'Il·ltre. Sr. Narcís Socias, cònsol honorari de la Federació de Rússia
29/9/2023	Dinar de treball amb l'Excm. Sr. Carles Pérez-Desoy Fages, ambaixador d'Espanya X Jornades per a l'excel·lència d'Esterri d'Àneu - Acte a Andorra Reunió amb l'Excm. Sr. Philippe Voiry, ambaixador encarregat de Comissions Intergovernamentals, Cooperació i Relacions Transfrontereres de França Dinar ofert per la M. I. Sra. Imma Tor, ministra d'Afers Exteriors amb motiu de les X Jornades per a l'Excel·lència d'Esterri d'Àneu X Jornades per a l'Excel·lència - Taula rodona "Quin futur volem per al Pirineu?"
Octubre	
2/10/2023	Reunió telemàtica amb l'Excm. Sr. Hugh Elliott, ambaixador del Regne Unit Salutació amb Sr. Francesc Revuelto Lanao, funcionari internacional andorrà a l'ONU Reunió de coordinació entre la ministra i els consellers: participació delegació CG a la 147a sessió de l'Assemblea de l'UIP a Angola Presentació d'"Oh là là 2023-2024 La Saison culturelle de la France en Andorre", organitzat per l'Ambaixada de França
3/10/2023	Reunió telemàtica del Comitè Bilateral Fulbright

	Reunió amb el Sr. Iñaki Rubio, escriptor 30è aniversari MAE - Cicle de cinema sobre la diplomàcia – “Quai d'Orsay”, de Bertrand Tavernier
5/10/2023	Salutació a la Delegació de l'ECRI - Consell d'Europa en visita a Andorra Reunió amb la delegació andorrana a l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa (APCE) Lliurament de Premis Innovació Educativa, organitzat pel Consell General
9/10/2023	Desplaçament a Viena: inauguració de l'exposició de fotografia itinerant “Andorra en una ullada” amb motiu de la celebració del 30è aniversari del Ministeri d'Afers Exteriors - Esmorzar ofert per l'Excm. Sra. Helga Maria Schmid, secretària general de l'OSCE - Reunió amb l'Excm. Sr. Nikolaus Marschik, secretari general del Ministeri Federal per als Afers Europeus i Internacionals d'Àustria - Reunió amb l'Excm. Sr. Emil Brix, director de l'Acadèmia Diplomàtica de Viena - Conferència “Andorra's Foreign Policy: challenges and opportunities (in the current global context)”, a càrrec de la M. I. Sra. Imma Tor, ministra d'Afers Exteriors a l'Acadèmia Diplomàtica de Viena - Inauguració de l'exposició itinerant amb motiu del 30è aniversari del Ministeri d'Afers Exteriors, “Andorra en una ullada”
10/10/2023	- Reunió amb la Sra. Ghada Waly, directora general de les Nacions Unides a Viena (UNOV) i directora executiva de l'Oficina de Fiscalització de Drogues i Prevenció del Delicte (UNODC)
11/10/2023	Pla de formació MAE: conferència de l'Excm. Sr. Sanjay Verma, viceministre d'Afers Exteriors per a Occident de l'Índia
12/10/2023	Recepció amb motiu de la Festa Nacional d'Espanya oferta per l'Excm. Sr. Carles Pérez-Desoy, ambaixador d'Espanya Espectacle de dansa <i>Picasso en danza</i>, de la Compañía Ibérica de Danza, amb motiu de la Festa Nacional d'Espanya
16/10/2023	Presa de possessió del càrrec dels nous ambaixadors, la introductora d'ambaixadors i la directora general del Ministeri d'Afers Exteriors Recepció de benvinguda en honor dels nous assistents de llengua francesa, organitzada per l'Ambaixada de França
17/10/2023	Lliurament de còpies d'estil de l'Excm. Sr. Yao Jing, ambaixador de la Xina Taula rodona “La pobresa a Andorra és invisible?”, a càrrec de Càritas, Creu Roja i UNICEF 8a trobada del COPIL transnacional de la candidatura per incloure a la Llista del patrimoni mundial “Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra”
19/10/2023	VII Diàleg transfronterer Andorra-Occitània – Tolosa Reunió del M. I. Sr. Xavier Espot, cap de Govern, amb la Sra. Carole Delga, presidenta del Consell Regional d'Occitània Sopar ofert pel M. I. Sr. Xavier Espot, cap de Govern, amb motiu de la visita del Sr. David McAllister i la Sra. Zeljana Zovko, president i vicepresidenta de la Comissió d'Afers Exteriors del Parlament Europeu

20/10/2023	Reunió amb la Sra. Hermeline Malherbe, presidenta del Consell Departamental dels Pirineus Orientals Reunió amb el Sr. Thierry Bonnier, prefecte dels Pirineus Orientals
23/10/2023	Conferència “<i>El Manual Digest</i>: d'Antoni Fiter i Rossell a nosaltres”, a càrrec del Sr. Joan Massa i Sarrado, president de la Secció Acadèmica de la Societat Andorrana de Ciències
24/10/2023	Reunió amb el Sr. David Pérez, expert d'Andorra al CD-BIO del Consell d'Europa Reunió sobre la Reserva de la biosfera
25/10/2023	30è aniversari MAE - Cicle de cinema sobre la diplomàcia - Conferència de Sr. Diego Carcedo, periodista i historiador – “El ángel de Budapest”, de Luis Oliveros Conferència “Diplomáticos y periodistas en escenarios en conflicto”, impartida pel periodista i historiador Diego Carcedo, organitzada per l'Ambaixada d'Espanya Sopar ofert per l'Excm. Sr. Carles Pérez-Desoy, ambaixador d'Espanya, amb motiu de la visita a Andorra del Sr. José Manuel Diego Carcedo, periodista i historiador
26/10/2023	Línies estratègiques de la Unesco 2023-2024 - Reunió amb el Sr. Salomó Benchluch, president, i la Sra. Cristina Rico, vicepresidenta de la CNAU Pla de formació MAE: Conferència de l'ambaixador Jérôme Bonnafont Presentació del llibre “Diplomate, pour quoi faire ?” en presència de l'autor, l'ambaixador Jérôme Bonnafont, organitzat per l'Ambaixada de França
30/10/2023	Reunió amb l'Hble. Sra. Eva Choy Guiu, cònsol menor d'Ordino, i el Sr. Jordi Guillamet (ARI) - (tema: cicle de conferències “Geografies”)
31/10/2023	Reunió telemàtica amb la Sra. Rosalaura Romeo, coordinadora del Secretariat de l'Aliança de les Muntanyes Reunió muntanyes i COP
Novembre	
3/11/2023	Esmorzar de treball a Madrid ofert per l'Excm. Sr. José Manuel Albares, ministre d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació d'Espanya
4/11/2023	44a sessió de la Conferència Ministerial de la Francofonia - Yaoundé, Camerun - Sessió inaugural pública de la 44a sessió de la Conferència Ministerial de la Francofonia - Conferència Ministerial de la Francofonia - Yaoundé, Camerun - Cooperació i qüestions administratives i financeres de l'OIF - Debat i decisions - Intervenció de la ministra d'Afers Exteriors - Cerimònia de trasllat de la presidència de la Conferència Ministerial
08/11/2023	Lliurament còpies d'estil de l'Excm. Sr. Guiseppe Maria Buccino Grimaldi, ambaixador d'Itàlia
09/11/2023	Lliurament de còpies d'estil de: - Excm. Sr. Libor Secka, ambaixador de la República Txeca - Excm. Sr. Vosita Vorasaph, ambaixador de Tailàndia - Excm. Sr. Mauricio Carlo Gelli, ambaixador de Nicaragua - Excm. Sr. Khalifa Alkhorafi, ambaixador de Kuwait - Excm. Sra. Tara Morton, ambaixadora de Nova Zelanda - Excm. Sr. Walter Francisco Gutiérrez Camacho, ambaixador del Perú - Excm. Sr. Reza Zabib, ambaixador de l'Iran

	Concert de violí a càrrec del Sr. Olexandr Pushkarenko, ucraïnès, organitzat per l'Institut Italià de Cultura de Barcelona i l'Ambaixada d'Itàlia
10/11/2023	Cerimònia de presentació de cartes credencials al copríncep episcopal dels ambaixadors: - Excm. Sr. Khalifa Alkhorafi, ambaixador de Kuwait - Excm. Sr. Eduardo Ávila Navarrete, ambaixador de Colòmbia - Excm. Sra. Tara Morton, ambaixadora de Nova Zelanda - Excm. Sr. Marlon Brevé Reyes, ambaixador d'Hondures - Excm. Sr. Walter Francisco Gutiérrez Camacho, ambaixador del Perú - Excm. Sr. Guiseppe Maria Buccino Grimaldi, ambaixador d'Itàlia - Excm. Sr. Reza Zabib, ambaixador de l'Iran - Excm. Sr. Mauricio Carlo Gelli, ambaixador de Nicaragua - Excm. Sr. Vosita Vorasaph, ambaixador de Tailàndia - Excm. Sr. Libor Secka, ambaixador de la República Txeca
13/11/2023	Cerimònia de presentació de cartes credencials al copríncep francès dels ambaixadors de: - Espanya - Canadà - Aràbia Saudita - Letònia - Luxemburg - Bulgària - Finlàndia - Lituània - Ghana - Ucraïna - Bangladesh - Pakistan - Grècia - Azerbaidjan - Indonèsia - Cuba - Índia - Àustria - Armènia - Polònia - Mongòlia - Alemanya - Mèxic - Kosovo - Japó - Bòsnia i Hercegovina - Eslovàquia - Sudàfrica
	 <i>Cerimònia de presentació de credencials al copríncep francès. 13/11/2023.</i>
14/11/2023	Trobada i dinar ofert pel Sr. Simon Bertoux, prefecte de l'Arieja Reunió amb la Sra. Christine Téqui, presidenta del Consell Departamental de l'Arieja
15/11/2023	Reunió de treball del Cap de Govern i la delegació de l'Excm. Sr. Luca Beccari, ministre d'Afers Exteriors, Cooperació Econòmica Internacional i Telecomunicacions de San Marino Sopar oficial ofert pel M. I. Sr. Xavier Espot, cap de Govern, en el marc de la Reunió bipartita dels caps negociadors d'Andorra i San Marino a la UE
16/11/2023	Presentació de còpies d'estil de: - Excm. Sra. Christina Kokkinakis, ambaixadora de la Unió Europea - Excm. Sr. Alfredo Dombe, ambaixador d'Angola
17/11/2023	Cerimònia de presentació de credencials al copríncep episcopal de:

	- Excm. Sr. Danat Mussayev, ambaixador del Kazakhstan - Excm. Sr. Yao Jing, ambaixador de la Xina - Excm. Sr. Alfredo Dombe, ambaixador d'Angola - Excma. Sra. Christina Kokkinakis, ambaixadora de la Unió Europea
	Reunió (telemàtica) sobre Group of Friends de la Mountain Partnership
20/11/2023	Reunió amb el M. I. Sr Guillem Casal i l'ltre. Sr. David Forné - Muntanyes a la COP28
21/11/2023	Reunió sobre la delimitació de la frontera amb Espanya - Revisió de l'informe fase 3 - MTiU, MAE i Comú de SJL
	Acte amb motiu del 30è aniversari del Ministeri d'Afers Exteriors: "Trenta anys (i mil més) de relacions internacionals d'Andorra"
22/11/2023	Conferència "Eines per a la detecció, la prevenció i l'actuació davant de les violències masclistes digitals", a càrrec d'Èlia Jornet i Clara Gràcia
23/11/2023	Reunió prèvia Institut Andorrà de les Dones - Participació Internacional de l'IAD en temes de gènere
	Reunió sobre la Reserva de la Biosfera
	Cloenda de l'exposició "Fràgil", de Cristina Babiloni, i acte de donació de la seva obra "Exilio 3P", en el marc de la Presidència d'Espanya del Consell de la UE
24/11/2023	Trobada de cortesia amb l'Associació Aigua de Coco - Sr. José Luis Guirao i Sra. Alexia Santallusia
27/11/2023	41è Consell Plenari de la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) al País Basc
28/11/2023	Reunió (telemàtica) de ministres de Relacions Exteriors d'Iberoamèrica – SEGIB
	30è Consell Ministerial de l'OSCE, Skopje, Macedònia del Nord
29/11/2023	- Reunió amb l'Excm. Sr. Xavier Bettel, ministre d'Afers Exteriors de Luxemburg - Sopar informal d'alt nivell - Ministres d'Afers Exteriors de l'OSCE
30/11/2023	- Reunió amb l'Excm. Sr. George Gerapetritis, ministre d'Afers Exteriors de Grècia - Dinar de treball ofert per la presidència del 30è Consell Ministerial de l'OSCE - Reunió amb l'Excma. Sra. Llia Darchiashvili, ministra d'Afers Exteriors de Geòrgia - Reunió amb l'Excm. Sr. Aibek Moldogaziev, viceministre d'Afers Exteriors del Kirguizistan - Reunió amb l'Excm. Sr. Ararat Mirzoyan, ministre d'Afers Exteriors d'Armènia - Reunió amb l'Excm. Sr. Peter Burke, ministre d'Estat per als Afers Europeus i Defensa d'Irlanda - Reunió amb l'Excm. Sr. Yoichi Fukazawa, viceministre parlamentari d'Afers Exteriors del Japó
Desembre	
4/12/2023	Cerimònia de clausura i lliurament dels premis de la segona edició del Programa AWE, organitzat per l'Ambaixada dels Estats Units amb Andorra Business Recepció i treball en xarxa amb la presència de l'Excma. Sra. Julissa Reynoso, ambaixadora dels Estats Units
5/12/2023	Reunió amb l'Excma. Sra. Julissa Reynoso, ambaixadora dels Estats Units d'Amèrica, i l'Il·lma. Sra. Mary Kate Stana, cònsol general

6/12/2023	Reunió d'obertura de la visita del Fons Monetari Internacional - Supervisió del 2023, article IV
7/12/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Marcelino Medina González, ambaixador de Cuba
12/12/2023	Reunió amb el Ministeri de Cultura de seguiment de la cooperació Arieja i Pirineus Orientals
	Performance <i>La Cultura</i> , amb motiu de la Presidència espanyola del Consell de la UE
14/12/2023	Reunió d'Afers Exteriors, Afers Socials, Secretaria d'Estat d'igualtat i Participació Ciutadana i Institut d'Andorra de les Dones - Igualtat de gènere en l'àmbit internacional
15/12/2023	Reunió amb l'Excm. Sr. Māris Klisans, ambaixador de Letònia
19/12/2023	Recepció oferta per l'Excm. arquebisbe-bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra amb motiu de les Festes de Nadal
	Pla de formació: salutació durant la formació sobre negociació internacional dels agents diplomàtics impartida per l'EIPA i amb el suport financer de l'OIF
21/12/2023	Sessió tradicional de Sant Tomàs
	Consell General - Dinar tradicional de la perdiu
28/12/2023	Reunió sobre el Fòrum digital (SEGIB)